بانک قرض‌الحسنه مهر ایران

فصلنامه بانک مهر ایران (بهار و تابستان ۱۴۰۵)

بانکداری قرض‌الحسنه در نقطه تحول

بررسی نقش هوش مصنوعی، اقتصاد دیجیتال و بانکداری قرض‌الحسنه در تحول نظام مالی ایران

طرح‌های تسهیلاتی بانک مهر ایران

اشخاص حقیقی
(خرد و اجتماعی)

ارکیده | نیلوفر | نجم
نصر | نورا

اشخاص حقوقی
(سازمان‌ها و شرکت‌ها)

یاقوت | الماس | فیروزه

اصناف و مشاغل
(کسب‌وکارهای خرد)

سرو | نارون | توسکا

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران

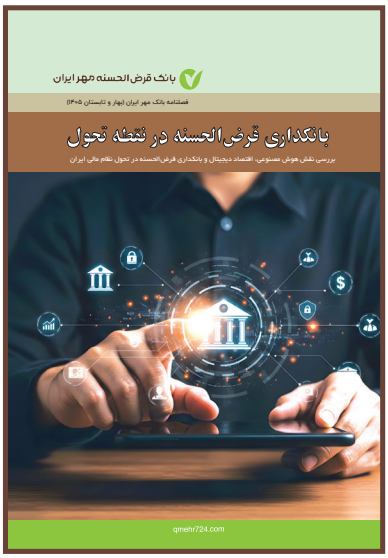
بانک قرض‌الحسنه مهر ایران

فصلنامه بانک مهر ایران (بهار و تابستان ۱۴۰۵)

صاحب امتیاز:
بانک قرض الحسنه مهر ایران

مدیرمسئول:
اداره کل روابط عمومی

آدرس وبسایت:
qmehr724.com

نشریه بانک قرض الحسنه مهر ایران آماده دریافت مقالات و نظرات کارشناسان و مخاطبان محترم است.

آنچه در صفحات داخلی خواهید خواند:

۶ وقتی اعتماد جایگزین نرخ سود می‌شود

۸ هم افزایی بانک و بازار سرمایه در اقتصاد نوین

۱۲ بحران تامین مالی در اقتصاد ایران؛از کسری بودجه تا قفل شدن نظام بانکی

۱۶ بانکداری آینده در عصر اقتصاد دیجیتال؛از سرعت تراکنش تا سرمایه اجتماعی

۱۸ بانک قرض‌الحسنه؛ بازوی کم‌هزینه حمایت مالی از اقشار کم درآمد

۲۴ روایتی از اعتماد، نوآوری و رکوردهایی که مدام شکسته می شود

۲۸ چگونه از دارایی‌های خود در برابر تهدیدهای سایبری محافظت کنیم؟

۳۱ منشور بانک قرض‌الحسنه مهر ایران برای تحقق شعار سال ۱۴۰۵

۳۴ چرا آینده نظام مالی ایران از مسیر قرض‌الحسنه می‌گذرد؟

۳۹ از داده و هوش مصنوعی تا اعتبار سنجی هوشمند؛ آینده بانک‌ها در جهان و ایران

۴۲ چالش‌های تحقق عدالت مالی

۴۸ بانک مهر ایران دسترسی میلیون‌ها ایرانی به تسهیلات قرض‌الحسنه را آسان‌تر کرده است

۵۰ با طرح‌های «نیلوفر» و «ارکیده» تا ۵۰۰ میلیون تومان وام بگیرید

۵۲ اصناف چگونه از بانک مهر ایران وام دریافت می‌کنند؟

۵۴ نگرشی نو به مسئولت اجتماعی در بانک قرض‌الحسنه مهر ایران

۶۴ از دسترسی برابر تا فرصت برابر در نظام مالی

۶۸ بودجه بانک بر اساس سیاست‌های برنامه جامع راهبردی و اقتصاد مقاومتی تدوین شده است

در یک نگاه

- ✓ وقتی اعتماد جایگزین نرخ سود می‌شود
- ✓ هم‌افزایی بانک و بازار سرمایه در اقتصاد نوین
- ✓ هوش مصنوعی به چه کار بانک‌ها می‌آید یا با کسب‌وکارشان چه می‌کند؟

هم‌افزایی بانک و بازار سرمایه
فرصتی برای رشد سرمایه‌گذاری

در دهه‌های گذشته، نظام‌های مالی جهان عمدتاً بر دو محور اصلی استوار بوده‌اند؛ یا اقتصادهایی با محوریت بانک‌ها شکل گرفته‌اند و یا اقتصادهایی که بازار سرمایه در آنها نقش پررنگ‌تری در تجهیز منابع و تأمین مالی ایفا کرده است. اما واقعیت آن است که با ورود فناوری‌های نوین، تحول دیجیتال، هوش مصنوعی، فین‌تک‌ها، بانکداری باز و ابزارهای نوین مالی، این مرزبندی سنتی به تدریج در حال از بین رفتن است و نظام مالی جهان به سمت شکل‌گیری اکوسیستم‌های یکپارچه مالی حرکت می‌کند. در چنین شرایطی، بانکداری قرض‌الحسنه نیز می‌تواند وارد مرحله‌ای جدید از توسعه شود؛ مرحله‌ای که در آن، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین نه تنها موجب افزایش سرعت و کیفیت خدمات خواهد شد، بلکه امکان تحقق بهتر عدالت مالی، کاهش هزینه‌های تأمین مالی و گسترش دسترسی اقشار مختلف جامعه به خدمات بانکی را نیز فراهم می‌کند.

حمیدرضا جیهانی
کارشناس ارشد بازار سرمایه

بانکداری قرض‌الحسنه در ذات خود بر مبنای اعتماد، مشارکت اجتماعی و تأمین مالی بدون بهره شکل گرفته است. این ویژگی، ظرفیت بسیار ارزشمندی برای توسعه عدالت اقتصادی در کشور ایجاد می‌کند. با این حال، همانند سایر بخش‌های نظام مالی، این حوزه نیز ناگزیر از همگام شدن با تحولات فناوری است. اگر بانکداری قرض‌الحسنه نتواند از ظرفیت‌های تحول دیجیتال استفاده کند، به تدریج از رقابت در ارائه خدمات مالی نوین فاصله خواهد گرفت.

امروز فناوری دیگر صرفاً یک ابزار کمکی نیست، بلکه به یکی از ارکان اصلی صنعت مالی تبدیل شده است. هوش مصنوعی، کلان‌داده‌ها (Big Data)، یادگیری ماشین، رایانش ابری، بلاک‌چین، توکن‌سازی دارایی‌ها و بانکداری باز، هر یک بخشی از زیرساخت نسل جدید خدمات مالی را تشکیل می‌دهند. این فناوری‌ها می‌توانند فرآیندهای اعتبارسنجی، ارزیابی ریسک، تخصیص منابع و ارائه خدمات بانکی را با دقت، سرعت و شفافیت بسیار بیشتری نسبت به گذشته انجام دهند.

یکی از مهم‌ترین ظرفیت‌هایی که در این میان وجود دارد، استفاده از سامانه‌های اعتبارسنجی هوشمند است. در بانکداری سنتی، بسیاری از تصمیمات اعتباری بر پایه اطلاعات محدود و روش‌های قدیمی اتخاذ می‌شود؛ در حالی که امروزه می‌توان با استفاده از داده‌های مالی، سوابق تراکنش‌ها، رفتارهای اقتصادی مشتریان و الگوریتم‌های هوش مصنوعی، تصویری دقیق‌تر از توان بازپرداخت افراد به دست آورد. نتیجه این تحول، کاهش ریسک نکول، افزایش دقت در تخصیص منابع و گسترش دامنه خدمات قرض‌الحسنه خواهد بود.

از سوی دیگر، کیف پول‌های دیجیتال و خدمات غیرحضوری نیز می‌توانند نقش مهمی در توسعه بانکداری قرض‌الحسنه ایفا کنند. دسترسی آسان، کاهش هزینه‌های عملیاتی، حذف مراجعات غیرضروری و تسریع در ارائه خدمات، از جمله مزایایی است که فناوری در اختیار بانک‌ها قرار می‌دهد. این موضوع به ویژه برای مناطق کمتر برخوردار و اقشار کم‌درآمد اهمیت دوچندان دارد؛ زیرا عدالت در دسترسی به خدمات مالی، یکی از اهداف اصلی بانکداری قرض‌الحسنه محسوب می‌شود. در کنار تحول بانکداری، بازار سرمایه نیز طی سال‌های اخیر دستخوش تغییرات بنیادین شده است. توسعه صندوق‌های سرمایه‌گذاری، ابزارهای نوین مالی اسلامی، تأمین مالی جمعی (Crowdfunding)، انتشار انواع اوراق مالی اسلامی و گسترش سکوهای سرمایه‌گذاری آنلاین، موجب شده است که بازار سرمایه نقش پررنگ‌تری در تجهیز منابع ایفا کند. این ظرفیت‌ها صرفاً محدود به بازار سرمایه نیستند، بلکه می‌توانند در تعامل با شبکه بانکی نیز مورد استفاده قرار گیرند.

به اعتقاد من، یکی از مهم‌ترین فرصت‌های پیش روی نظام مالی ایران، ایجاد ارتباط مؤثر میان بانکداری دیجیتال و ابزارهای نوین بازار سرمایه است. این تعامل نه تنها موجب کاهش هزینه‌های تأمین مالی خواهد شـــد، بلکه امکان مدیریت بهتر نقدینگی، افزایش بهره‌وری منابع و توسعه خدمات مالی اسلامی را نیز فراهم می‌کند. برای نمونه، استفاده از صندوق‌های سرمایه‌گذاری، پلتفرم‌های تأمین مالی جمعی و ابزارهای تأمین مالی اسلامی در کنار خدمات بانکداری قرض‌الحسنه، می‌تواند مسیرهای جدیدی برای تجهیز منابع ایجاد کند. همچنین بهره‌گیری از داده‌های مشترک میان بانک‌ها و بازار سرمایه، امکان طراحی محصولات مالی متناسب با نیازهای واقعی مشتریان را فراهم خواهد کرد.

موضوع مهم دیگری که در سال‌های آینده اهمیت بیشتری پیدا خواهد کرد، توکن‌سازی دارایی‌ها و داده‌های مالی است. هرچند این فناوری هنوز در بسیاری از کشورها در حال توسعه اســـت، اما ظرفیت آن برای افزایش شفافیت، سرعت معاملات، کاهش هزینه‌های اجرایی و تسهیل دسترسی به منابع مالی غیرقابل انکار اســـت. در آینده نزدیک، بسیاری از دارایی‌های مـــالی می‌توانند به صورت دیجیتال و در قالب توکن معامله شوند؛ موضوعی که می‌تواند فرآیند تجهیز منابع را متحول کند.

همچنین، توسعه پلتفرم‌های آنلاین خدمات مالی، امکان ارائه خدمات یکپارچه به مشتریان را فراهم می‌کند. در چنین ساختاری، مشـــتری دیگر صرفاً با یک بانک یا یک نهاد مالی در ارتباط نیست، بلکه از طریق یک اکوسیستم دیجیتال به مجموعه‌ای از خدمات بانکی، سرمایه‌گذاری، بیمه، اعتبار، پرداخت و مدیریت دارایی دسترسی خواهد داشت.

این همان نقطه‌ای است که مرز میان بانکداری و بازار سرمایه کم‌رنگ می‌شود. دیگر نمی‌توان این دو بخش را رقیب یکدیگر دانســـت؛ بلکه باید آنها را دو بازوی مکمل در نظام تأمین مالی کشور تلقی کرد.

در اقتصادهای توسعه‌یافته نیز دقیقاً همین رویکرد دنبال می‌شود. تجربه جهانی نشان می‌دهد هرچه اقتصادها بزرگ‌تر و پیچیده‌تر می‌شوند، سهم بازار سرمایه در تجهیز منابع افزایش پیدا می‌کند، اما این موضوع هرگز به معنای حذف یا تضعیف نقش بانک‌ها نیست. بانک‌ها همچنان اصلی‌ترین تأمین‌کننده سرمایه در گردش بنگاه‌ها، نیازهای کوتاه‌مدت اقتصادی و خدمات پرداخت باقی می‌مانند.

در مقابل، بازار سرمایه مناسب‌ترین بستر برای تأمین مالی پروژه‌های بزرگ، سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی، طرح‌های توسعه‌ای و سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت است. در واقع، هر یک از این دو نهاد، کارکرد متفاوت اما مکملی دارند و موفقیت نظام مالی زمانی حاصل می‌شود که این دو بخش در تعامل با یکدیگر فعالیت کنند. اقتصاد ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست. واقعیت آن است که طی سال‌های اخیر، محدودیت منابع بانکی و افزایش نیازهای بخش تولید، ضرورت استفاده از ظرفیت بازار سرمایه را بیش از گذشته آشـــکار کرده است. بسیاری از پروژه‌های بزرگ صنعتی، معدنی، انرژی و زیرساختی، اساساً با منابع کوتاه‌مدت بانکی قابل تأمین مالی نیستند و باید از ابزارهای بازار سرمایه بهره بگیرند.

در عین حال، بانک‌ها نیز همچنان نقش بی‌بدیل خود را در تأمین ســـرمایه در گردش واحدهای تولیدی حفظ خواهند کرد. هیچ بازار مالی دیگری نمی‌تواند جایگزین کامل این نقش شود. بنابراین، آینده اقتصاد ایران نه در تقویت صرف بانک‌ها و نه در توسعه صرف بازار سرمایه، بلکه در ایجاد تعامل سازنده میان این دو بخش نهفته است. از منظر مدیریت ریسک نیز این همگرایی اهمیت فراوانی دارد. در بسیاری از اقتصادهای بزرگ، بخشی از ریسک‌های نظام مالی از طریق انتقال تأمین مالی بلندمدت به بازار سرمایه کاهش یافته است. این اقدام موجب شده بانک‌ها بتوانند منابع خود را بر تأمین مالی کوتاه‌مدت و سرمایه در گردش متمرکز کنند و در نتیجه، ریسک نکول و عدم تعادل ترازنامه‌ها نیز کاهش یابد.

در ایران نیز حرکت به ســـمت تنوع‌بخشی به ابزارهای تأمیـــن مالی می‌تواند ضمن کاهش فشار بر شـــبکه بانکی، فرصت‌های جدیدی برای سرمایه‌گذاران، تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی ایجاد کند. البته تحقق این هدف مستلزم اصلاح برخی زیرساخت‌های حقوقی، توسعه فناوری‌های مالی، افزایش شفافیت اطلاعات و تقویت اعتماد عمومی به بازارهای مالی است.

از سوی دیگر، توسعه بانکداری قرض‌الحسنه در بستر فناوری‌های نوین می‌تواند نقش مهمی در تحقق عدالت اقتصادی ایفا کند. هرچه دسترسی مردم به خدمات مالی آسان‌تر، ارزان‌تر و هوشمندتر شود، امکان بهره‌مندی اقشار بیشتری از خدمات مالی نیز فراهم خواهد شد. این موضوع نه تنها به کاهش شکاف مالی میان اقشار مختلف جامعه کمک می‌کند، بلکه موجب افزایش ســـرمایه اجتماعی و اعتماد عمومی به نظام بانکی نیز خواهد شد.

به باور من، آینده نظام مالی جهان متعلق به مدل‌های ترکیبی تأمین مالی است؛ مدل‌هایی که در آنها بانک‌ها، بازار سرمایه، بیمه‌ها، صندوق‌های سرمایه‌گذاری، شرکت‌های فین‌تک، سکوهای تأمین مالی جمعی و فناوری‌های مالی در قالب یک شبکه منسجم فعالیت می‌کنند. در چنین اکوسیستمی، هر نهاد بر اساس مزیت نسبی خود ایفای نقش می‌کند و نتیجه آن، افزایش کارایی، کاهش هزینه‌ها، مدیریت بهتر ریسک و تخصیص بهینه منابع خواهد بود.

در این میان، بانکداری قرض‌الحســـنه نیز می‌تواند یـــکی از بازیگران مهم این اکوسیستم باشد؛ مشروط بر آنکه از فرصت تحول دیجیتال و تعامل با سایر ارکان نظام مالی بهره بگیرد. آینده از آنِ نهادهایی است که بتوانند خدمات خود را بر پایه داده، فناوری، نوآوری و همکاری میان‌بخشی بازطراحی کنند.

در نهایت، معتقدم نظام مالی ایران برای پاسخگویی به نیازهای اقتصاد آینده، بیش از هر زمان دیگری به هم‌افزایی میان بازار پول و بازار سرمایه نیاز دارد. بانک‌ها باید همچنان ستون اصلی تأمین سرمایه در گردش و خدمات مالی روزمره باقی بمانند و بازار ســـرمایه نیز مأموریت تجهیز منابع برای پروژه‌های بزرگ، توسعه زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت را بر عهده داشته باشد. پیوند این دو حوزه با فناوری‌های نوین مالی، نه تنها هزینه تأمین مالی را کاهش خواهد داد، بلکه بهره‌وری منابع، شفافیت، عدالت در دسترسی به خدمات مالی و قدرت رقابت اقتصاد ایران را نیز به شکل محسوسی افزایش خواهد داد.

این مسیر، انتخابی اختیاری نیست؛ بلکه ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای آینده نظام مالی کشور است.

گفت و گو

- ✓ بانکداری آینده در عصر اقتصاد دیجیتال؛ از سرعت تراکنش تا سرمایه اجتماعی
- ✓ بحران تأمین مالی در اقتصاد ایران؛ از کسری بودجه تا قفل شدن نظام بانک

بحـــران تأمین مالی در اقتصـاد ایران؛
از کســـری بودجه تا قفل شدن نظام بانک

هادی قوامی
نایب‌رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی

نایب‌رئیس کمیسـیون برنامـه و بودجه مجلس شـورای اسلامی تصویری چندلایه و انتقادی از وضعیت تأمین مالی در اقتصاد ایران ارائه می‌کنـد؛ تصویری که در آن مجموعـه‌ای از ناترازی‌های مزمن در بودجه دولت، نظام بانکی، بازار سرمایه و سیاست‌های پولی، در قالب یک چرخه به‌هم‌پیوسـته و باز تولیدکننده، اقتصـاد ایران را درگیر کرده است.

در سـال‌های اخیر، بحث شـمول مالی بـه یکـی از محورهای اصلی سیاسـت‌گذاری اقتصـادی در ایران تبدیل شـده اسـت؛ مفهومی که در سـاده‌ترین تعریـف، بر دسترسـی عادلانه و گسـترده همه فعالان اقتصادی و شهروندان به خدمات مالی، از جمله تسهیلات بانکی، ابزارهـای سـرمایه‌گذاری و نظام پرداخت تأکیـد دارد. با این حال، فاصلـه میان اهداف اعلامـی و واقعیت‌های موجـود در نظام مالی کشور، همچنان قابل توجه اسـت و بخش مهمی از جمعیت و بنگاه‌های اقتصادی، به‌ویژه تولیدکنندگان کوچک و متوسـط، با محدودیت‌های جدی در دسترسی به منابع مالی مواجهند.

در چنین شـرایطی، نقش قانون‌گذاری در بازطراحـی معماری نظام تأمین مالـی و اصلاح سـازوکارهای بانکی بیش از پیش برجسـته شده است. از یک‌سو، قوانین بودجه‌ای و پولی به‌طور مستقیم بر نحوه تخصیص منابع اثر می‌گذارند و از سوی دیگر، نبود هماهنگی میان سیاست‌های مالی، بانکی و بازار سرمایه، به تداوم چرخه‌های ناکارآمدی در تأمین مالی منجر شده اسـت. نتیجه این وضعیت، تمرکز منابع در بخش‌های محدود، افزایش هزینه تأمین مالی برای تولیدکنندگان و کاهش عمق شـمول مالی در اقتصـاد ایران بوده اسـت. در همین چارچوب، هادی قوامی، نایب‌رئیس کمیسـیون برنامه و بودجـه مجلس، به بررسـی وضعیت کنونی نظـام تأمین مالی کشور، نقش قانون‌گذاری در اصلاح سـاختار بانکی و ضرورت حرکت به سـمت هدایـت هدفمند اعتبـار و تقویت شـمول مالی پرداخته است.

روایت قوامی از چرخه معیوب نقدینگی و ضرورت اصلاحات ساختاری

هادی قوامی، نایب‌رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی، تصویری چندلایه و انتقادی از وضعیت تأمین مالی در اقتصاد ایران ارائه کرد؛ تصویری که در آن مجموعه‌ای از ناترازی‌های ساختاری در حوزه بودجه، بانک و بازار سرمایه، در قالب یک «چرخه معیوب اقتصادی» به یکدیگر متصل شده‌اند و یکدیگر را بازتولید می‌کنند.

او در ابتدای این گفت‌وگو، با اشاره به شرایط تورمی اقتصاد ایران، تأمین مالی را یکی از اصلی‌ترین گلوگاه‌های فعلی کشور توصیف کرد و تأکید داشت که ریشه بخش مهمی از این بحران به ناترازی مزمن در بودجه دولت بازمی‌گردد. به گفته او، زمانی که منابع پیش‌بینی‌شده در بودجه از جمله درآمدهای مالیاتی و درآمدهای نفتی به‌طور کامل محقق نمی‌شوند، شکاف ایجادشده در منابع و مصارف دولت به‌طور طبیعی به شکل کسری بودجه ظاهر می‌شود؛ کسری‌ای که در سال‌های اخیر به یک ویژگی پایدار در ساختار مالی دولت تبدیل شده است. قوامی در ادامه توضیح داد که در مواجهه با این کسری، دولت‌ها ناگزیر به استفاده از ابزارهایی همچون انتشار اوراق بدهی روی می‌آورند؛ ابزاری که اگرچه در ادبیات اقتصادی به‌عنوان یک روش تأمین مالی غیرتورمی شناخته می‌شود، اما در عمل و در شرایط خاص اقتصاد ایران، آثار و پیامدهای پیچیده‌تری به همراه دارد.

او تصریح کرد که زمانی که انتشار اوراق با نرخ‌های بالا و در حجم گسترده انجام شود، این ابزار به‌جای آنکه صرفاً نقش جایگزین پول پرقدرت را ایفا کند، به عامل فشار بر ترازنامه شبکه بانکی تبدیل می‌شود.

به گفته این نماینده مجلس، در چنین شرایطی بانک‌ها عملاً در موقعیتی قرار می‌گیرند که برای خرید اوراق دولتی تحت فشار و الزام قرار دارند؛ الزامی که بخش قابل توجهی از منابع آن‌ها را از چرخه تسهیلات‌دهی خارج می‌کند. این وضعیت به معنای کاهش ظرفیت بانک‌ها برای تأمین مالی بخش خصوصی، پروژه‌های تولیدی و سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی است؛ موضوعی که به‌طور مستقیم بر روند تولید و اشتغال اثر می‌گذارد. قوامی این روند را آغاز یک «دور تسلسل معیوب» در اقتصاد ایران توصیف کرد؛ چرخه‌ای که در آن دولت برای جبران کسری بودجه به نظام بانکی متوسل می‌شود، بانک‌ها به‌واسطه الزام به خرید اوراق، منابع خود را در دارایی‌های غیرمولد قفل می‌کنند، و در نتیجه دسترسی بخش تولید به منابع مالی کاهش می‌یابد.

کاهش سرمایه در گردش بنگاه‌ها نیز به افت تولید، کاهش عرضه و در نهایت تشدید فشارهای تورمی منجر می‌شود؛ چرخه‌ای که به گفته او، خود به بازتولید همان کسری اولیه کمک می‌کند. نایب‌رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس در ادامه با اشاره به وضعیت بازار سرمایه، از عدم ایفای نقش مؤثر بورس در فرآیند تأمین مالی اقتصاد کشور انتقاد کرد.

او با تأکید بر اینکه بازار سرمایه در ساختارهای اقتصادی توسعه‌یافته، یکی از اصلی‌ترین کانال‌های تأمین مالی بنگاه‌ها و پروژه‌های بزرگ محسوب می‌شود، اظهار داشت که بورس ایران با وجود ظرفیت‌های بالقوه، نتوانسته جایگاه واقعی خود را در این چرخه ایفا کند.

به اعتقاد قوامی، ضعف‌های ساختاری، نوسانات مکرر، نبود ثبات سیاستی و بی‌اعتمادی نسبی فعالان اقتصادی به بازار سرمایه، از جمله عواملی هستند که موجب شده‌اند این بازار نتواند سهم قابل توجهی از تأمین مالی اقتصاد را بر عهده بگیرد. در نتیجه این ناکارآمدی، فشار تأمین مالی به‌طور فزاینده‌ای بر دوش نظام بانکی قرار گرفته است. او در تشریح وضعیت نظام بانکی نیز به محدودیت‌های فزاینده منابع اشاره کرد و گفت بانک‌ها نه‌تنها با محدودیت در جذب منابع پایدار مواجه‌اند، بلکه بخش قابل توجهی از دارایی‌های آن‌ها نیز در قالب اوراق دولتی قفل شده است.

این موضوع در کنار سیاست‌های پولی و مالی انقباضی و فشارهای ناشی از کسری بودجه، باعث شده ظرفیت تسهیلات‌دهی بانک‌ها بیش از پیش کاهش یابد و نقش آن‌ها در حمایت از بخش مولد اقتصاد تضعیف شود.

قوامی در جمع‌بندی این بخش از سخنان خود تأکید کرد که هم‌زمانی این عوامل «کسری بودجه مزمن، وابستگی به انتشار اوراق، ضعف بازار سرمایه و فشار بر نظام بانکی» یک ساختار ناکارآمد در تأمین مالی اقتصاد ایران ایجاد کرده است؛ ساختاری که در آن منابع به‌جای حرکت به سمت تولید، در چرخه‌های مالی غیرمولد گردش می‌کنند و در نهایت به تشدید ناپایداری‌های اقتصادی منجر می‌شوند.

نقدینگی ۶۰ هزار هزار میلیاردی و اقتصاد گرفتار تورم مزمن

نماینده مردم اسفراین در مجلس در بخش دیگری از سخنان خود به موضوع نقدینگی پرداخت و با اشاره به حجم بالای آن در اقتصاد ایران، از رقم حدود ۱۶ میلیون و ۵۰۰ هزار میلیارد تومان به عنوان سطح فعلی نقدینگی یاد کرد و گفت رشد نقدینگی در کشور فراتر از اهداف پیش‌بینی‌شده در برنامه هفتم توسعه بوده است.

معاون فناوری بانک مهر ایران از برنامه کاهش زمان رسیدگی به درخواست‌ها در سامانه جیرا و بهبود فرایند پیگیری مسائل شعب خبر داد.

گزارش گیری از چک‌های دیجیتال ضمانت تسهیلات در نسخه‌های آینده کیوبانک پیش‌بینی شده است؛ شعب فعلاً می‌توانند اطلاعات را از سامانه پیچک بانک مرکزی پیگیری کنند.

او یکی از دلایل این رشد را ناچاری بانک مرکزی در تأمین مالی دولت از طریق خطوط اعتباری و خلق پول پرقدرت دانست؛ اقدامی که به گفته او، در نهایت با ضریب فزاینده پولی، به افزایش شدیدتر تورم منجر می‌شود.

قوامی تأکید کرد که در چنین شرایطی، سرعت گردش نقدینگی افزایش یافته و اقتصاد وارد یک وضعیت تورمی پایدار می‌شود.

او همچنین با اشاره به مفهوم گسترده‌تر نقدینگی در اقتصاد، به دارایی‌هایی مانند ارز، طلا، سکه، مسکن و سایر دارایی‌های قابل تبدیل اشاره و عنوان کرد که حدود ۴۰ میلیارد دلار ارز خارجی دست مردم است و بخش قابل توجهی از ثروت نقدشونده در اقتصاد ایران، به دلیل کاهش شدید ارزش پول ملی و بی‌اعتمادی به ثبات اقتصادی عملاً از چرخه تولید خارج شده و در منازل یا دارایی‌های غیرمولد نگهداری می‌شود.

به گفته او، این شرایط باعث شده خانوارها به جای ورود سرمایه به چرخه تولید، به سمت نگهداری دارایی‌های امن‌تر مانند ارز، طلا و سکه حرکت کنند؛ روندی که به خروج منابع از جریان تولید و کاهش ظرفیت سرمایه‌گذاری منجر شده است. قوامی در ادامه گفت‌وگو، مهم‌ترین راهکار برون‌رفت از وضعیت فعلی را اصلاح نظام تأمین مالی و حرکت به سمت «هدایت هدفمند اعتبار» عنوان کرد. او با اشاره به طرح‌های در دست بررسی در کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی و سیاست‌های اصل ۴۴ گفت هدف این طرح‌ها، ایجاد انگیزه برای ورود دارایی‌های راکد مردم به نظام بانکی و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های دارای توجیه اقتصادی است.

به گفته او، اگر بتوان دارایی‌های ارزی و نقدی مردم را به سمت سپرده‌گذاری یا سرمایه‌گذاری هدایت کرد، می‌توان بخشی از مشکل تأمین مالی تولید را بدون اتکا به خلق پول پرقدرت حل کرد.

نرخ بالای تأمین مالی و فشار بر بنگاه‌ها

این نماینده مجلس همچنین به هزینه بالای تأمین مالی در اقتصاد ایران اشاره کرد و گفت در شرایط فعلی، هزینه تأمین مالی برای بنگاه‌ها به بیش از ۵۰ درصد می‌رسد؛ سطحی که به گفته او، عملاً هیچ توجیه اقتصادی برای سرمایه‌گذاری باقی نمی‌گذارد و تولید را با بحران جدی مواجه می‌کند.

قوامی در بخش دیگری از سخنان خود، بر ضرورت اصلاح مقررات بانکی تأکید کرد و گفت بخشی از سپرده‌های قانونی بانک‌ها باید در قالب سیاست‌های «هدایت اعتبار» به سمت تولید و فعالیت‌های اقتصادی هدفمند هدایت شود. او همچنین به نقش شورای عالی بانک مرکزی در تنظیم این سیاست‌ها اشاره کرد و آن را یکی از نهادهای کلیدی در اصلاح ساختار تأمین مالی کشور دانست.

به گفته او، این پروژه نشان می‌دهد که در صورت هدایت درست منابع بانکی، می‌توان همزمان به اهدافی مانند افزایش تولید انرژی پاک، کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی و رفع نیازهای منطقه‌ای دست یافت.

قوامی همچنین از پیش‌بینی طبقه‌بندی جدیدی برای نظام بانکی در برنامه هفتم توسعه خبر داد و گفت بر اساس این طرح، بانک‌ها به بانک جامع، بانک قرض‌الحسنه، بانک تخصصی و بانک توسعه‌ای تقسیم خواهند شد. او هدف این

تقسیم‌بندی را تخصصی‌سازی عملکرد بانک‌ها و افزایش کارایی در تخصیص منابع مالی عنوان کرد.

بانکداری دیجیتال و نئوبانک‌ها

این عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس همچنین در بخش دیگری از سخنان خود، به تحولاتی که در سال‌های اخیر در حوزه فناوری‌های مالی و بانکداری دیجیتال رخ داده اشاره کرد و بانکداری دیجیتال و شکل‌گیری نئوبانک‌ها را یکی از فرصت‌های نوظهور اما تعیین‌کننده در آینده نظام مالی کشور دانست.

به گفته قوامی، حرکت نظام بانکی به سمت دیجیتالی‌شدن صرفاً یک تغییر شکلی یا فناورانه نیست، بلکه می‌تواند به بازطراحی سازوکار تخصیص منابع مالی در اقتصاد منجر شود. او توضیح داد که در مدل‌های سنتی بانکداری، فرایند اعتباردهی معمولاً با بروکراسی سنگین، هزینه‌های بالای عملیاتی، عدم شفافیت کافی در ارزیابی ریسک و تمرکزگرایی در تصمیم‌گیری همراه است؛ عواملی که در نهایت سرعت تأمین مالی را کاهش داده و دسترسی بنگاه‌ها، به‌ویژه کسب‌وکارهای کوچک و متوسط، به منابع مالی را محدود می‌کند.

در مقابل، بانکداری دیجیتال و نئوبانک‌ها با تکیه بر زیرساخت‌های داده‌محور، تحلیل هوشمند ریسک اعتباری و حذف بخش قابل توجهی از فرآیندهای کاغذی و حضوری، می‌توانند هزینه تأمین مالی را کاهش داده و سرعت تخصیص اعتبار را به شکل محسوسی افزایش دهند.

قوامی تأکید کرد که این ویژگی‌ها در شـــرایطی که اقتصاد ایران با محدودیت منابع و فشار شـــدید تقاضای تسهیلات مواجه است، می‌تواند به افزایش کارایی نظام مالی کمک کند.

او با اشاره به ظرفیت این مدل‌ها در توسعه «شمول مالی» افزود: یکی از چالش‌هـــای اصلی اقتصاد ایران، دســـترسی نامتـــوازن گروه‌های مختلـــف اقتصادی به خدمـــات بانکی و مالی اســـت؛ به‌گونه‌ای که بخش‌هـــایی از بنگاه‌ها و حتی مناطق جغرافیایی کشور عملاً در حاشیه نظام رسمی تأمین مالی قرار دارند. از این منظر، نئوبانک‌هـــا می‌توانند با حذف محدودیت‌های جغرافیایی و کاهش هزینه‌های دســـترسی، امکان ورود گروه‌های جدیـــدی از فعالان اقتصادی به چرخه مالی رسمی را فراهم کنند.

قوامی در ادامه به نقـــش این ابزارهـــا در پروژه‌های بزرگ و مناطق خاص اقتصـــادی از جمله مناطق آزاد اشـــاره کرد و گفت این مناطق به دلیـــل ماهیت ویـــژه اقتصادی خود، نیازمند سازوکارهای مالی انعطاف‌پذیرتر، سریع‌تر و مبتنی بر ریسک‌سنجی دقیق‌تر هستند. به باور او، نئوبانک‌ها می‌توانند با طراحی محصولات مالی متناسب با نیاز پروژه‌های بزرگ، از جمله زیرساختی و صنعتی، نقش مؤثری در تسهیل تأمین مالی ایفا کنند؛ به‌ویژه در شـــرایطی که نظام بانکی سنتی با محدودیت منابع و ساختارهای تصمیم‌گیری کند مواجه است.

این نماینده مجلس همچنین تأکید کرد که توسعه بانکداری دیجیتال می‌تواند به شفافیت بیشتر در جریان‌های مالی نیز کمک کند؛ موضوعی کـــه در نهایت به بهبود نظارت، کاهش انحراف منابع و افزایش کارایی سیاست‌های پولی و اعتباری منجر خواهد شد.

با این حال، او بر این نکته نیز تأکید کرد که بهره‌برداری مؤثر از این ظرفیت‌ها نیازمند اصلاحات هم‌زمان در چارچوب‌های قانونی و نظارتی نظام بانکی اســـت؛ به‌گونه‌ای که هم نوآوری مالی امکان رشد داشته باشد و هم ریســـک‌های ناشی از آن به‌درستی مدیریت شود.

در جمع‌بندی این بخـــش، قوامی بانکـــداری دیجیتال و نئوبانک‌ها را نه صرفاً یک ابزار فناورانه، بلکه یکی از مسیرهای بالقوه برای بازتعریف نقش بانک‌ها در تأمیـــن مالی تولید و پروژه‌های توســـعه‌ای در اقتصاد ایران توصیف کرد؛ مسیری که به گفته او، در صورت تنظیم‌گری صحیح می‌تواند بخشی از فشار موجود بر نظام بانکی سنتی را کاهش دهد و به تعادل بیشتر در جریان تأمین مالی کشور کمک کند.

آزمون‌های پیامکی قابلیت یادآوری اقساط انجام شده و این خدمت به‌زودی در سامانه‌های بانک فعال می‌شود.

با راه‌اندازی هاب پیامکی بانک مهر ایران، امکان ارسال پیامک و اعلان‌های پوش در کیوبانک، مهراین و سایر اپلیکیشن‌های بانک فراهم خواهد شد.

بانکداری آینده
در عصر اقتصاد دیجیتال؛
از سرعت تراکنش تا سرمایه اجتماعی

تحول دیجیتال در سال‌های اخیر، ساختار بسیاری از صنایع را دگرگون کرده است؛ اما شاید هیچ حوزه‌ای به اندازه بانکداری، تحت تأثیر این موج قرار نگرفته باشد. بانک دیگر صرفاً یک نهاد برای نگهداری پول، پرداخت و اعطای تسهیلات نیست؛ بلکه به تدریج به یک پلتفرم داده‌محور، هوشمند و یکپارچه تبدیل می‌شود که در قلب اقتصاد دیجیتال عمل می‌کند. در این مسیر، موفقیت بانک‌ها تنها به فناوری وابسته نیست، بلکه بیش از هر چیز به اعتماد گره خورده است.

سیدمحمدهادی علیزاده موسوی
کارشناس بانکداری

بانکداری آینده: فراتر از شعبه و دستگاه کارت‌خوان

مدل سنتی بانکداری بر حضور فیزیکی، فرآیندهای طولانی و تصمیم‌گیری‌های متمرکز استوار بود. اما بانکداری آینده بر پایه‌هایی متفاوت شکل می‌گیرد: خدمات دیجیتال ۲۴ ساعته، تجربه کاربری ساده، هوش مصنوعی، تحلیل کلان‌داده، بانکداری باز و یکپارچگی با زیست‌بوم‌های مالی و غیرمالی. در این الگو، مشتری دیگر منتظر صف شعبه نمی‌ماند؛ بلکه انتظار دارد خدمات بانکی را در همان محیطی دریافت کند که زندگی دیجیتال خود را در آن می‌گذراند: تلفن همراه، سوپراپ‌ها و بسترهای آنلاین. از این منظر، بانک در آینده نهادی است که نه فقط پول، بلکه داده، رفتار و نیاز مشتری را می‌فهمد و بر اساس آن، خدمات شخصی‌سازی‌شده ارائه می‌دهد. اعتبارسنجی هوشمند، پرداخت‌های آنی، وام‌های خرد فوری، مشاوره مالی دیجیتال و حتی مدیریت ثروت مبتنی بر الگوریتم، از نشانه‌های این تحول هستند.

اقتصاد دیجیتال و نقش جدید بانک‌ها

اقتصاد دیجیتال به فضایی گفته می‌شود که در آن تولید، مبادله و خلق ارزش، به شدت بر فناوری اطلاعات، اینترنت، داده و پلتفرم‌ها متکی است. در چنین اقتصادی، بانک‌ها نمی‌توانند صرفاً ناظر بیرونی باشند؛ آن‌ها باید بازیگر فعال باشند. بانک موفق در اقتصاد دیجیتال بانکی است که بتواند با فین‌تک‌ها، شرکت‌های فناوری، فروشگاه‌های آنلاین و کسب‌وکارهای نوآور همکاری کند و خدمات مالی را در لحظه و در بسترهای متنوع ارائه دهد.

در این چارچوب، رقابت بانک‌ها تنها با بانک‌های دیگر نیست؛ بلکه با شرکت‌هایی است که تجربه کاربر را بهتر، سریع‌تر و ارزان‌تر می‌سازند. اگر بانک نتواند خود را با منطق اقتصاد دیجیتال تطبیق دهد، به تدریج از مرکز تعامل مالی به حاشیه رانده خواهد شد.

فناوری به‌تنهایی کافی نیست

هرچند فناوری ستون اصلی بانکداری آینده است، اما تجربه نشان داده که صرفاً دیجیتال شدن، الزاماً به معنای موفقیت نیست. بسیاری از طرح‌های تحول دیجیتال، اگر بدون درک دقیق از نیاز مشتری، ساختار حاکمیت داده و امنیت اجرا شوند، به نتایج مطلوب نمی‌رسند. بانکداری آینده نیازمند سه عنصر هم‌زمان است: کارآمدی، امنیت و اعتماد. کارآمدی یعنی خدمات سریع و کم‌هزینه باشند. امنیت یعنی داده‌ها، حساب‌ها و تراکنش‌ها از تهدیدهای سایبری مصون بمانند. و اعتماد یعنی مشتری مطمئن باشد که بانک، امین سرمایه و اطلاعات اوست. بدون اعتماد، حتی پیشرفته‌ترین فناوری‌ها نیز نمی‌توانند رابطه‌ای پایدار میان بانک و مشتری ایجاد کنند.

اعتمادسازی؛ سرمایه نامرئی اما تعیین‌کننده

در نظام مالی، اعتماد صرفاً یک ارزش اخلاقی نیست؛ بلکه زیرساخت اصلی فعالیت اقتصادی است. بانک با پول مردم سروکار دارد، و پول در نهایت بر پایه اعتماد معنا پیدا می‌کند. در اقتصاد دیجیتال که تعامل‌ها غیرحضوری، سریع و مبتنی بر داده هستند، اهمیت اعتماد چند برابر می‌شود. مشتری وقتی دارایی و اطلاعات خود را به یک بستر دیجیتال می‌سپارد، انتظار دارد شفافیت، پاسخگویی و امنیت را هم‌زمان تجربه کند. اعتمادسازی در بانکداری آینده از چند مسیر شکل می‌گیرد:

شفافیت در خدمات و کارمزدها: مشتری باید بداند چه خدمتی دریافت می‌کند، چه هزینه‌ای می‌پردازد و منطق تصمیم‌های بانکی چیست.

امنیت سایبری و حفاظت از داده‌ها: هرگونه ضعف در حفاظت از اطلاعات می‌تواند سرمایه اعتباری بانک را به سرعت فرسوده کند.

پاسخگویی و جبران خطا: در فضای دیجیتال، خطا اجتناب‌ناپذیر است؛ اما نحوه‌ی مواجهه با خطا، اعتماد را می‌سازد یا از بین می‌برد.

تجربه کاربری ساده و قابل فهم: اگر مشتری در استفاده از خدمات سردرگم شود، احساس بی‌اعتمادی تقویت می‌شود.

استفاده مسئولانه از داده‌ها: بانک‌ها باید نشان دهند که داده‌های مشتری را نه برای سوءاستفاده، بلکه برای ارائه خدمات بهتر به کار می‌گیرند.

بانکداری دیجیتال و سرمایه اجتماعی

یکی از مهم‌ترین مزیت‌های بانک موفق در عصر دیجیتال، برخورداری از سرمایه اجتماعی بالاست؛ یعنی همان شبکه‌ی اعتماد و اعتبار عمومی که باعث می‌شود مردم با اطمینان با آن همکاری کنند. سرمایه اجتماعی در صنعت بانکداری به‌سادگی به‌دست نمی‌آید و با تبلیغات کوتاه‌مدت نیز پایدار نمی‌ماند. این سرمایه از ترکیب عملکرد صحیح، ثبات رفتاری، تعهد به مشتری و مسئولیت‌پذیری شکل می‌گیرد. بانکی که در بحران‌ها صادقانه رفتار می‌کند، خطاهای خود را می‌پذیرد و در قبال حقوق مشتریان شفاف است، در بلندمدت جایگاهی مستحکم‌تر از بانکی خواهد داشت که صرفاً بر توسعه ظاهری خدمات دیجیتال تکیه می‌کند.

آینده‌ای مبتنی بر هم‌افزایی انسان و فناوری

در نهایت، بانکداری آینده نه حذف کامل انسان است و نه حفظ کامل ساختار سنتی؛ بلکه هم‌افزایی هوشمند میان فناوری و قضاوت انسانی است. الگوریتم‌ها می‌توانند سرعت و دقت را افزایش دهند، اما تصمیم‌های مهم مالی همچنان نیازمند نظارت انسانی، اخلاق حرفه‌ای و درک زمینه‌های اجتماعی هستند. اقتصاد دیجیتال فرصت بزرگی برای بانک‌هاست تا از یک نهاد سنتی به بازیگری پویا در زنجیره خلق ارزش تبدیل شوند. اما این تحول تنها زمانی پایدار خواهد بود که بانک‌ها به همان اندازه که در فناوری سرمایه‌گذاری می‌کنند، بر اعتمادسازی، شفافیت و مسئولیت‌پذیری نیز تمرکز داشته باشند.

جمع‌بندی

بانکداری آینده، بانکی است که در آن خدمات مالی در بسترهای دیجیتال، سریع، دقیق و شخصی‌سازی‌شده ارائه می‌شود. اما آنچه این آینده را قابل دوام می‌سازد، نه فقط فناوری، بلکه اعتماد است. در اقتصاد دیجیتال، اعتماد همان سرمایه‌ای است که مشتری را نگه می‌دارد، هزینه مبادله را کاهش می‌دهد و مسیر رشد پایدار را هموار می‌کند. اگر بانک‌ها بتوانند میان نوآوری و اعتماد تعادل برقرار کنند، نه تنها در رقابت دیجیتال باقی خواهند ماند، بلکه به یکی از ستون‌های اصلی اقتصاد آینده تبدیل می‌شوند.

بانکداری آینده، بانکی است که در آن خدمات مالی در بسترهای دیجیتال، سریع، دقیق و شخصی‌سازی‌شده ارائه می‌شود. اما آنچه این آینده را قابل دوام می‌سازد، نه فقط فناوری، بلکه اعتماد است. در اقتصاد دیجیتال، اعتماد همان سرمایه‌ای است که مشتری را نگه می‌دارد، هزینه مبادله را کاهش می‌دهد و مسیر رشد پایدار را هموار می‌کند.

بانک قرض‌الحسنه؛
بازوی کم‌هزینه حمایت مالی از اقشار کم‌درآمد

در سال‌های اخیر، موضوع دسترسی عادلانه مردم به منابع مالی و تسهیلات بانکی، به یکی از مهم‌ترین مسائل اقتصاد خانوار در ایران تبدیل شده است. بخش قابل توجهی از جامعه، به‌ویژه خانوارهای کم‌درآمد، کارگران، بازنشستگان، جوانان در آستانه ازدواج، صاحبان مشاغل خرد و کسب‌وکارهای کوچک، معمولاً برای رفع نیازهای فوری و ضروری خود به تسهیلاتی نیاز دارند که رقم آن چندان بزرگ نیست، اما در زندگی روزمره آن‌ها نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. این نیازها می‌تواند از تأمین هزینه درمان، ازدواج و تحصیل گرفته تا خرید ابزار کار، تعمیر مسکن، راه‌اندازی کسب‌وکار کوچک یا عبور از یک بحران مالی کوتاه‌مدت را شامل شود. در چنین شرایطی، بانک‌های قرض‌الحسنه به‌عنوان نهادی متفاوت از بانک‌های تجاری، می‌توانند جایگاه ویژه‌ای در نظام پولی و بانکی کشور داشته باشند

کامران ندری
اقتصاددان و عضو هیئت‌علمی

مزیت اصلی بانک‌های قرض‌الحسنه نسبت به سایر بانک‌ها، تمرکز آن‌ها بر تأمین مالی خرد و ارائه تسهیلات کم‌هزینه است. در حالی که بخش عمده‌ای از منابع بانک‌های تجاری معمولاً به سمت شرکت‌های بزرگ، بنگاه‌های اقتصادی متوسط و پروژه‌های کلان هدایت می‌شود، بانک‌های قرض‌الحسنه تلاش می‌کنند نیازهای مالی کوچک‌تر و عمومی‌تر جامعه را پوشش دهند. همین ویژگی باعث شده است که این بانک‌ها برای گروه‌هایی که امکان دسترسی آسان به وام‌های بزرگ بانکی را ندارند، به یک مسیر قابل اتکا تبدیل شوند. از سوی دیگر، تسهیلات قرض‌الحسنه بر پایه دریافت کارمزد اندک ارائه می‌شود و همین موضوع فشار بازپرداخت را برای متقاضیان کاهش می‌دهد.

بانک‌ها و صندوق‌های قرض‌الحسنه علاوه بر کارکرد مالی، دارای یک کارکرد اجتماعی نیز هستند. فلسفه شکل‌گیری آن‌ها بر پایه تعاون، همیاری و مشارکت مردمی است؛ یعنی افرادی منابع خود را در اختیار یک سازوکار مالی قرار می‌دهند تا دیگران نیز بتوانند در زمان نیاز از آن بهره‌مند شوند. این الگو، اگرچه جایگزین اصلاحات ساختاری در اقتصاد نیست، اما می‌تواند در کاهش بخشی از فشارهای معیشتی، تقویت روحیه همکاری اجتماعی و افزایش دسترسی اقشار مختلف به منابع مالی مؤثر باشد.

در شرایط تورمی، اهمیت این نهادها دوچندان می‌شود؛ زیرا هرچند ارزش واقعی تسهیلات خرد تحت تأثیر تورم کاهش می‌یابد، اما همچنان برای بسیاری از خانوارها همین منابع محدود می‌تواند راهگشا باشد. به

همین دلیل، بررسی ظرفیت‌ها، چالش‌ها و موانع توسعه بانک‌های قرض‌الحسنه، برای فهم بهتر نقش آن‌ها در اقتصاد ایران ضروری است. در همین راستا با دکتر کامران ندری، متخصص اقتصادی گفت‌وگویی کردیم که در ادامه می‌خوانید.

تفاوت نظام قرض‌الحسنه در ایران با دیگر سیستم‌های بانکی در چیست؟ وجود این بانک در اقتصاد ایران چه مزیت‌هایی برای سیستم‌های پولی و بانکی کشور ما دارد؟

بانک‌های قرض‌الحسنه از دو جهت با دیگر بانک‌ها تفاوت دارند. نخست اینکه بانک‌های قرض‌الحسنه در زمینه تأمین مالی خُرد کار می‌کنند، و در واقع تسهیلات خیلی خُرد ارائه می‌دهند که هم شامل خانوارها می‌شود و هم مشاغل کوچک. در تأمین مالی خُرد، هزینه‌ها، ترتیبات و ضمانت‌هایی که برای این منابع لازم است، با وام‌های بزرگ‌تر و درشت‌تر متفاوت است. به عبارتی، این بانک‌های قرض‌الحسنه به صورت تخصصی در حوزه تأمین مالی خُرد کار می‌کنند و فعالیت دارند. از طرفی از آنجایی که خاستگاهشان بحث قرض‌الحسنه در فقه بوده، این تأمین مالی را بسیار ارزان‌قیمت در اختیار متقاضیان قرار می‌دهند. در حال حاضر در ایران، قرض‌الحسنه‌ها و این دو بانک قرض‌الحسنه‌ای که در کشورمان فعالیت می‌کنند، تنها نهادهایی هستند که ما در زمینه تأمین مالی خُرد داریم و عملکردشان هم بد نبوده؛ یعنی اکثریت مردم که نمی‌توانند تسهیلات بزرگ از بانک‌ها دریافت کنند، عمدتاً نیازهای مالی کوچکشان را از طریق صندوق‌های قرض‌الحسنه و یا این دو بانک قرض‌الحسنه تأمین کرده‌اند.

بانک‌ها بیشتر به تأمین مالی شرکت‌های متوسط و شرکت‌های بزرگ می‌پردازند و بخش عمده تسهیلاتشان را در اختیار شرکت‌های بزرگ و متوسط قرار می‌دهند. در اینجا باید به دو نکته اشاره کرد، نکته اول اینکه افراد معمولی کمتر می‌توانند از تسهیلات بانک‌ها استفاده کنند، مگر اینکه کارخانه‌ای داشته باشند یا شرکتی داشته باشند تا بتوانند وامی را دریافت کنند. وام‌های خُرد عمدتاً توسط صندوق‌های قرض‌الحسنه و بانک‌های قرض‌الحسنه ارائه می‌شود.

نکته دوم این است که پایه فعالیت صندوق‌های قرض‌الحسنه بر تعاون بنیان گذاشته شده است؛ یعنی عده‌ای از افراد، بدون اینکه به دنبال سود و منفعت مالی باشند، صرفاً منابعی را در داخل صندوق قرار می‌دهند. هدفشان از این سرمایه‌گذاری در داخل این صندوق‌ها، سود اقتصادی نیست، بلکه بیشتر دنبال این هستند که از این صندوق‌ها خدمات مالی کم‌هزینه دریافت کنند. بنابراین مزیت دوم صندوق‌های قرض‌الحسنه – حالا بانک‌ها یک‌خورده داستانشان فرق می‌کند، ولی مزیت صندوق‌های قرض‌الحسنه این است – که به شکل تعاونی ارائه می‌شود و هدفش ارائه خدمت به اعضاست، نه سودآوری و این مزیت ویژه دیگر صندوق‌های قرض‌الحسنه است.

شما به تأمین مالی خُرد اشاره کردید. آیا فکر می‌کنید که این بانک‌ها توانسته‌اند در حمایت از اقشار کم‌درآمد در کشور موفق باشند؟

برای رسیدن به این پاسخ یک نظرسنجی از مشتریان این بانک‌ها انجام داد و از آنها پرسید. اما از نظر من به طور نسبی موفق بوده‌اند. به تعبیر دقیق‌تر هم بانک‌های قرض‌الحسنه و هم صندوق‌های قرض‌الحسنه – صندوق‌های قرض‌الحسنه بیشتر و بانک‌های قرض‌الحسنه تا حدودی – در حوزه تأمین مالی خُرد، به هر حال آن عملکرد لازم را داشته‌اند. ما اصلاً نهاد دیگری در زمینه تأمین مالی خُرد نداریم که این اقدامات را انجام بدهند و تنها فقط همین‌ها هستند.

فکر می‌کنم خیلی‌ها از تسهیلات قرض‌الحسنه این دو بانک استفاده کرده‌اند. این بانک‌ها تحت نظارت بانک مرکزی نیز هستند و از این جهت نسبت به صندوق‌های قرض‌الحسنه مزیت دارند. منتها صندوق‌های قرض‌الحسنه، همان‌طور که اشاره کردم، چون بر پایه تعاون هستند که یک نوع مشارکت و همیاری افراد است. این مشارکت، از نوع خیریه نیست که بخواهند منابعی را به صورت بلاعوض به دیگران بدهند؛ بلکه در واقع منابع را در صندوق می‌گذارند و به صورت نوبتی از تسهیلات قرض‌الحسنه صندوق‌ها استفاده می‌کنند.

فرهنگ قرض‌الحسنه، یکی از فرهنگ‌های در واقع شایسته تعریف و تمجید در کشور ما است. برای نمونه مورد مشابه در زمینه تأمین مالی خُرد را در کشور بنگلادش داشتیم که آنجا نرخ بهره‌اش پایین نبوده است. در اینجا نرخ بهره یعنی نرخ سود که ما در قرض‌الحسنه می‌گوییم کارمزد، که در مقایسه با نرخ بهره وام و تسهیلات، بسیار بسیار پایین است.

از این جهت، صندوق‌های قرض‌الحسنه تأمین مالی ارزان‌تری را برای متقاضیان تأمین مالی خُرد فراهم می‌کنند. اگر بخواهید با تأمین مالی خُرد در بنگلادش و این دست کشورها مقایسه‌ای داشته باشید، عملکرد

در شرایط تورمی، اهمیت این نهادها دوچندان می‌شود؛ زیرا هرچند ارزش واقعی تسهیلات خرد تحت تأثیر تورم کاهش می‌یابد، اما همچنان برای بسیاری از خانوارها همین منابع محدود می‌تواند راهگشا باشد. به همین دلیل، بررسی ظرفیت‌ها، چالش‌ها و موانع توسعه بانک‌های قرض‌الحسنه، برای فهم بهتر نقش آن‌ها در اقتصاد ایران ضروری است.

بهتری داشتند. اما به دلیل مشکلات سیاسی که داریم، این صندوق‌های قرض‌الحسنه به دنیا خوب معرفی نشده‌اند. اگر معرفی می‌شدند، من فکر می‌کنم که حتی دنیا هم از چنین صندوق‌هایی استقبال می‌کرد، چرا که حداقل در ایران خیلی کارآمد و مؤثر بوده‌اند.

قاعدتاً این صندوق‌ها باید بتوانند که منجر به کاهش نابرابری اقتصادی و تقویت عدالت اجتماعی بشوند. البته در حد خودشان، می‌توانید توضیح بدهید که چطور می‌توانند منجر به کاهش نابرابری و تقویت عدالت اجتماعی بشوند؟

کسانی که از صندوق‌های قرض‌الحسنه تسهیلات دریافت کرده‌اند و مشکلات مالی‌شان را برطرف کرده‌اند، اگر همین کار را می‌خواستند از طریق شبکه بانکی انجام بدهند، هم دسترسی‌شان به وام و اعتبار خیلی سخت بود چرا که بانک‌ها به این سادگی تسهیلات خورد پرداخت نمی‌کنند و هم گران‌تر تمام می‌شد. بنابراین این صندوق‌ها در رفع نیازهای مالی طبقات کم‌درآمد بسیار مؤثر هستند و ما نهاد دیگری را نداریم که جای این‌ها را بگیرد. در واقع این بانک‌ها در حد خود و به طور نسبی در کاهش این شکاف درآمدی مؤثر بوده‌اند. منتها مسئله عدالت اجتماعی که به آن اشاره کردید، یک مسئله‌ای است که صندوق‌های قرض‌الحسنه تا حدودی می‌توانند در آن مؤثر باشند، و سهم آنها در این زمینه چندان زیاد نیست. ما قوانین ناعادلانه‌ای داریم و نحوه توزیع منابع در کشور ناعادلانه است و ین ناعدالتی قانونی شده است. این صندوق‌ها که نمی‌توانند این مشکلات و معضلات را حل کنند. ما عملاً در اقتصادمان «خودی و غیرخودی» داریم؛ ما به صورت واضح در قوانینمان تفاوت قائل می‌شویم. این تبعیض‌ها به احتمال زیاد اثرات و تبعات اقتصادی هم دارند و موقعیت‌های اقتصادی و درآمدی اقلیت‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهند. این موضوع را که صندوق قرض‌الحسنه نمی‌تواند حل کند؛ باید قوانین اصلاح شود و نظام سیاست متحول شود.

با توجه به شرایط تورمی که در ایران داریم، این بانک‌ها برای اینکه منابع خودشان را حفظ کنند و بتوانند پرداخت تسهیلات داشته باشند، با چه چالش‌ها و موانعی روبرو هستند؟

بانک‌ها با چالش خاصی مواجه نیستند – هم بانک‌ها و حتی صندوق‌ها – متناسب با منابعی که دارند، تسهیلات اعطا می‌کنند. منتها مشکل تورم باعث شده که این منابع، که کوچک هم هستند، کم‌ارزش شده‌اند و به آن شکل دیگر گره‌ای از زندگی ما باز نمی‌کنند. هر چه تورم بالاتر برود، کارآمدی این تسهیلات خُرد نیز کمتر می‌شود، به این دلیل که قدرت خرید تسهیلات کاهش می‌یابد؛ قدرت خرید ریال تسهیلات، در واقع تنزل پیدا می‌کند. بانک‌ها در این شرایط با مشکل خاصی مواجه نیستند. در واقع مادامی که دریافت‌کنندگان تسهیلات، اقساط خود را پرداخت می‌کنند، بانک‌ها به مشکل نمی‌خورند.

چه اقداماتی لازم است که بانک‌های قرض‌الحسنه بتوانند منابع بیشتری جذب کنند و دامنه خدماتشان را به مردم گسترش دهند؟

معمولاً این نوع فعالیت‌ها بیشتر جنبه خیرخواهانه دارد و منفعت اقتصادی آنچنانی نمی‌توان برای آنها متصور شد، در نتیجه منابع کمی به سمت تسهیلات قرض‌الحسنه می‌رود، مگر اینکه بتوانید مردم را از نظر فرهنگی، قانع کنید که از سود و منفعت اقتصادی بگذرند و منابع خود را به سمت این فعالیت‌های خیرخواهانه سوق دهند.

راهکار این است که مردم اقبال بیشتری نسبت به این مسئله داشته باشند که البته بخشی از آن مربوط به فرهنگ است و بخش دیگری نیز اقتصادی است. به هر حال در این شرایط بد اقتصادی، طبیعی است که انگیزه برای فعالیت‌های خیرخواهانه از این قبیل، نسبت به شرایط نرمال اقتصادی پایین‌تر است. بنابراین برای اینکه این نوع فعالیت‌ها گسترش پیدا کند، اولاً وضعیت عمومی اقتصاد را باید بهبود بخشید و دوماً باید فرهنگ مردم را ارتقا داد؛ یعنی مردم باید قبول کنند که علاوه بر منفعت شخصی خودشان، منفعت جامعه را هم لحاظ کنند و خیرخواه دیگران هم باشند. اگر این فرهنگ گسترش پیدا کند، طبیعتاً منابع بیشتری به سمت قرض‌الحسنه می‌رود.

مهم‌ترین موانعی که در ایران با آنها مواجهند، چیست؟

به نظر من، مهم‌ترین مانع، اقتصادی است. طبیعتاً در وضعیت بد اقتصادی، فعالیت‌های خیرخواهانه کاهش پیدا می‌کند. چون قرض‌الحسنه صدقه نیست و اصل مال شما در اختیارتان قرار می‌گیرد، ممکن است بازدهی برایتان نداشته باشد، ولی اصل مال را به صورت اسمی می‌توانید دریافت کنید، گرچه در اثر تورم ارزش واقعی آن روز به روز کاهش پیدا می‌کند. لذا در شرایط سخت و دشوار اقتصادی، معمولاً این فعالیت‌ها کمرنگ و بی‌رمق می‌شود؛ آن منفعت‌طلبی شخصی غالب می‌شود و این در تضاد با آن فرهنگ قرض‌الحسنه است که مبتنی بر یک نوع خیرخواهی و منفعت اجتماعی است.

هر چه اقتصاد قوی‌تری داشته باشیم، طبیعتاً فعالیت‌های خیرخواهانه و نفع جمعی بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد و هرچه اقتصاد ضعیف‌تر بشود، این فعالیت‌ها هم کاهش پیدا می‌کند.

روایت بانک

- ✓ روایتی از اعتماد، نوآوری و رکوردهایی که مدام شکسته می‌شود...
- ✓ چگونه از دارایی‌های خود در برابر تهدیدهای سایبری محافظت کنیم؟

روایتی از اعتماد، نوآوری و رکوردهایی که مدام شکسته می‌شود...

در صنعت بانکداری، اعداد و ارقام تنها بخشی از واقعیت را روایت می‌کنند. آنچه جایگاه یک بانک را تثبیت می‌کند، اعتماد سپرده‌گذاران، رضایت مشتریان، توان پاسخگویی به نیازهای جامعه و پایداری عملکرد در گذر زمان است. بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در سال‌های اخیر توانسته است با تکیه بر همین مؤلفه‌ها، جایگاهی ممتاز در نظام بانکی کشور به دست آورد و مفهوم بانکداری قرض‌الحسنه را از یک خدمت مالی، به الگویی کارآمد برای تأمین مالی خرد، توسعه عدالت اقتصادی و گسترش دسترسی مردم به خدمات بانکی تبدیل کند. مرور کارنامه بانک در سال ۱۴۰۴ و دو ماه ابتدایی سال ۱۴۰۵ نشان می‌دهد مهر ایران نه‌تنها در شاخص‌های کمی، بلکه در کیفیت خدمات، توسعه بانکداری دیجیتال، بهره‌وری عملیاتی و تعمیق اعتماد عمومی نیز عملکردی کم‌نظیر داشته است.

پرداخت بیش از ۵ میلیون و ۳۳۰ هزار فقره تسهیلات قرض‌الحسنه در سال ۱۴۰۴، عبور منابع بانک از مرز ۶۰۰ هزار میلیارد تومان، ارائه خدمات به بیش از ۲۲ میلیون مشتری و آغاز سال ۱۴۰۵ با پرداخت ۸۵۷ هزار و ۸۸۸ فقره تسهیلات به ارزش ۸۷ هزار میلیارد تومان، تنها بخشی از دستاوردهایی است که تصویری روشن از مسیر رو به رشد این بانک ارائه می‌دهد.

۱۴۰۴؛ سالی که رکوردهای بانکداری قرض‌الحسنه جابه‌جا شد

در شرایطی که اقتصاد ایران همچنان با چالش‌هایی مانند محدودیت منابع مالی، افزایش هزینه‌های زندگی، نیاز روزافزون خانوارها به تسهیلات خرد و ضرورت حمایت از کسب‌وکارهای کوچک مواجه بود، بانک قرض‌الحسنه مهر ایران توانست نقش خود را در تأمین مالی مردمی پررنگ‌تر از همیشه ایفا کند. ثبت بیش از ۵ میلیون و ۳۳۰ هزار فقره تسهیلات قرض‌الحسنه در طول سال ۱۴۰۴، صرفاً یک رکورد آماری نیست؛ بلکه نشان‌دهنده ظرفیت عملیاتی، سرعت عمل، مدیریت هوشمند منابع و اعتماد میلیون‌ها سپرده‌گذار به بانکی است که فلسفه فعالیت خود را بر پایه بانکداری بدون ربا و قرض‌الحسنه بنا نهاده است.

این حجم از خدمت‌رسانی زمانی بهتر درک می‌شود که آن را به شاخص‌های روزانه تبدیل کنیم. بانک مهر ایران در سال ۱۴۰۴ به‌طور متوسط روزانه بیش از ۱۴ هزار و ۶۰۰ فقره تسهیلات پرداخت کرده است؛ یعنی در هر ساعت حدود ۶۱۰ فقره وام و در هر دقیقه بیش از ۱۰ فقره تسهیلات قرض‌الحسنه به متقاضیان اختصاص یافته است. این آمارها تنها بیانگر حجم عملیات نیست؛ بلکه نشان می‌دهد شبکه شعب، سامانه‌های دیجیتال، زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و سرمایه انسانی بانک، در تمام روزهای سال با حداکثر ظرفیت در حال خدمت‌رسانی بوده‌اند. به راستی کدام بانک کشور چنین حجم مستمر و روزانه‌ای از پرداخت تسهیلات را تجربه کرده است؟

اگر این عملکرد را در مقیاس زمانی بررسی

کنیم، هر ساعت فعالیت بانک به معنای پاسخگویی به نیاز مالی صدها خانوار و هر روز فعالیت آن، معادل تأمین مالی یک شهر متوسط است. این سطح از خدمت‌رسانی، تنها با برنامه‌ریزی دقیق، مدیریت منابع و استفاده مؤثر از فناوری امکان‌پذیر است.

رشدی که بر اعتماد مردم بنا شد

در بانکداری قرض‌الحسنه، رشد از یک نقطه آغاز می‌شود؛ اعتماد مردم. هر سپرده‌ای که در بانک قرار می‌گیرد، ظرفیت جدیدی برای پرداخت تسهیلات ایجاد می‌کند و هر وام پرداخت‌شده نیز می‌تواند زمینه‌ساز رفع یک نیاز ضروری، آغاز یک کسب‌وکار یا گره‌گشایی از زندگی یک خانواده باشد.

از همین منظر، عبور منابع بانک قرض‌الحسنه مهر ایران از ۶۰۰ هزار میلیارد تومان در پایان سال گذشته را باید فراتر از یک شاخص مالی دانست. این رقم، در واقع بازتاب اعتماد میلیون‌ها مشتری به بانکی است که توانسته در طول سال‌های فعالیت خود، تصویری از سلامت، شفافیت و کارآمدی ارائه دهد.

افزایش منابع، تنها به معنای بزرگ‌تر شدن ترازنامه بانک نیست؛ بلکه به افزایش قدرت تسهیلات‌دهی، توسعه خدمات، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های فناوری و بهبود کیفیت خدمت‌رسانی منجر می‌شود. به بیان دیگر، هرچه اعتماد مردم به بانک افزایش یافته، توان بانک برای پاسخگویی به نیازهای جامعه نیز بیشتر شده است.

آغازی قدرتمند برای سال ۱۴۰۵

روند رو به رشد بانک مهر ایران با پایان سال ۱۴۰۴ متوقف نشد. عملکرد دو ماه نخست سال ۱۴۰۵ نشان می‌دهد این بانک سال جدید را نیز با همان شتاب و برنامه‌ریزی آغاز کرده است.

تنها در فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۵، معادل ۸۵۷ هزار و ۸۸۸ فقره تسهیلات قرض‌الحسنه به ارزش ۸۷ هزار میلیارد تومان پرداخت شده است؛ رقمی که به‌تنهایی بیانگر ظرفیت بالای عملیاتی بانک است.

از این میزان، بیش از ۵۷۴ هزار فقره تسهیلات در اردیبهشت‌ماه پرداخت شده که نشان می‌دهد سرعت خدمت‌رسانی بانک در ماه دوم سال نسبت به آغاز سال افزایش یافته است.

این آمارها به زبان ساده یعنی بانک در دو ماه ابتدایی سال، به‌طور متوسط روزانه بیش از ۱۴ هزار فقره تسهیلات پرداخت کرده و روزانه نزدیک به یک هزار و ۴۵۰ میلیارد تومان منابع را در اختیار متقاضیان قرار داده است.

چنین عملکردی، علاوه بر حفظ رکوردهای سال گذشته، نشان‌دهنده آن است که بانک مهر ایران توانسته میان تجهیز منابع، مدیریت نقدینگی و پاسخگویی سریع به مشتریان، تعادلی پایدار ایجاد کند؛ موضوعی که در شرایط اقتصادی امروز، اهمیت دوچندانی دارد.

وقتی اعداد، روایتگر یک تحول هستند

گاهی یک عدد، فراتر از یک شاخص آماری، داستان یک تحول را روایت می‌کند. ۲۲ میلیون مشتری، بیش از ۶۰۰ هزار میلیارد تومان منابع و ۵ میلیون و ۳۳۰ هزار فقره تسهیلات در یک سال مجموعه‌ای از اعداد نیستند؛ بلکه نشانه‌های شکل‌گیری مدلی موفق از بانکداری قرض‌الحسنه در کشورند.

این دستاوردها بیانگر آن است که بانک مهر ایران توانسته میان مأموریت اجتماعی، الزامات اقتصادی و انتظارات مشتریان، تعادلی پایدار ایجاد کند؛ تعادلی که حاصل سال‌ها سرمایه‌گذاری در اعتماد، فناوری، سرمایه انسانی و بهبود مستمر فرآیندها است.

۲۲ میلیون مشتری؛ سرمایه‌ای که با اعتماد ساخته شد

در دنیای بانکداری، هیچ شاخصی به اندازه تعداد مشتریان نمی‌تواند میزان اعتماد عمومی به یک بانک را نشان دهد. جذب مشتری شاید با تبلیغات امکان‌پذیر باشد، اما حفظ و گسترش آن تنها از مسیر کیفیت خدمات، پاسخگویی، شفافیت و تجربه مطلوب مشتری حاصل می‌شود.

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران امروز با بیش از ۲۲ میلیون مشتری، نه تنها بزرگ‌ترین بانک قرض‌الحسنه کشور، بلکه یکی از گسترده‌ترین شبکه‌های مشتریان در نظام بانکی ایران را در اختیار دارد. این جامعه بزرگ، حاصل سال‌ها فعالیت مستمر، توسعه خدمات، ساده‌سازی فرآیندها و حرکت در مسیر بانکداری مشتری‌محور است.

اگر این آمار را با جمعیت کشور مقایسه کنیم، ابعاد این موفقیت روشن‌تر می‌شود؛ تقریباً از هر چهار ایرانی، یک نفر مشتری بانک مهر ایران است. این ضریب نفوذ، نشان‌دهنده جایگاه ویژه بانک در میان خانواده‌های ایرانی و تبدیل شدن آن به نخستین انتخاب برای دریافت خدمات قرض‌الحسنه است.

پشت هر یک از این ۲۲ میلیون مشتری، روایت متفاوتی از اعتماد وجود دارد؛ خانواده‌ای که برای تأمین هزینه ازدواج فرزند خود از تسهیلات بانک استفاده کرده، جوانی که با وام اشتغال کسب‌وکار خود را راه‌اندازی کرده، بیماری که هزینه درمان خود را از طریق تسهیلات قرض‌الحسنه تأمین کرده یا سپرده‌گذاری که منابع مالی خود را با اطمینان در اختیار بانک قرار داده است. مجموع این روایت‌ها، سرمایه اجتماعی ارزشمندی را شکل داده که شاید مهم‌ترین دارایی بانک مهر ایران باشد.

بانکداری دیجیتال، پیشران تحول در خدمت‌رسانی

بانکداری امروز دیگر محدود به شعب فیزیکی نیست. فناوری، شیوه ارائه خدمات بانکی را متحول کرده و انتظارات مشتریان را نیز دگرگون ساخته است. سرعت، دسترسی ۲۴ ساعته، امنیت و سهولت استفاده، امروز به معیارهای اصلی انتخاب بانک تبدیل شده‌اند.

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران نیز با درک این تحول، توسعه بانکداری دیجیتال را به یکی از ارکان اصلی راهبرد خود تبدیل کرده است. سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های فناوری، توسعه خدمات غیرحضوری و هوشمندسازی فرآیندها، موجب شده بخش قابل توجهی از خدمات بانکی

بدون مراجعه به شعب و تنها از طریق بسترهای الکترونیکی ارائه شود.

امروز مشتریان بانک می‌توانند بسیاری از خدمات از جمله افتتاح حساب، احراز هویت، انتقال وجه، مدیریت حساب، درخواست خدمات و پیگیری فرآیندها را به‌صورت غیرحضوری انجام دهند. این تحول نه تنها تجربه مشتری را بهبود بخشیده، بلکه موجب صرفه‌جویی در زمان، کاهش هزینه‌ها و افزایش سرعت خدمت‌رسانی شده است. در واقع، فناوری در بانک مهر ایران صرفاً ابزاری برای ارائه خدمات نیست؛ بلکه به موتور محرک بهره‌وری و رشد تبدیل شده است.

وقتی فناوری، بهره‌وری را معنا می‌کند

یکی از مهم‌ترین شاخص‌های بانکداری نوین، توانایی ارائه خدمات بیشتر با استفاده بهینه از منابع موجود است. بانک مهر ایران طی سال‌های اخیر نشان داده است که رشد، الزاماً به معنای افزایش هزینه یا توسعه فیزیکی نیست؛ بلکه می‌توان با اتکا به فناوری، کیفیت خدمات را ارتقا داد و همزمان بهره‌وری را افزایش داد.

پرداخت بیش از ۵ میلیون و ۳۳۰ هزار فقره تسهیلات در یک سال، بدون بهره‌گیری از سامانه‌های هوشمند، مدیریت دقیق فرآیندها و زیرساخت‌های فناوری، عملاً امکان‌پذیر نبود. این حجم از عملیات بانکی، نیازمند هماهنگی کامل میان شبکه شعب، سامانه‌های الکترونیکی و نیروی انسانی متخصص است.

یکی از نتایج این رویکرد، افزایش سرعت گردش منابع قرض‌الحسنه است. هرچه فاصله زمانی میان جذب سپرده و پرداخت تسهیلات کاهش یابد، منابع با کارایی بیشتری در اختیار متقاضیان قرار می‌گیرد و افراد بیشتری می‌توانند از خدمات بانک بهره‌مند شوند. این همان مفهومی است که بهره‌وری را در بانکداری قرض‌الحسنه معنا می‌کند.

منابعی که به خدمت مردم درآمده‌اند

در بانکداری قرض‌الحسنه، منابع مالی تنها زمانی ارزش واقعی خود را پیدا می‌کنند که به سرعت و با دقت در اختیار متقاضیان قرار گیرند. تفاوت اصلی این مدل بانکداری با بسیاری از الگوهای متعارف، در همین چرخه سریع تجهیز و تخصیص منابع است. عبور منابع بانک مهر ایران از ۶۰۰ هزار میلیارد تومان، ظرفیت کم‌نظیری برای توسعه خدمات و افزایش پرداخت تسهیلات ایجاد کرده است. این منابع، پشتوانه میلیون‌ها فقره وام قرض‌الحسنه‌ای هستند که هر سال در اختیار مردم قرار می‌گیرند و نقش مهمی در تأمین نیازهای مالی خانوارها و کسب‌وکارهای خرد ایفا می‌کنند.

در حقیقت، هر سپرده جدید، امکان پرداخت تسهیلات به متقاضیان بیشتری را فراهم می‌کند و هر بازپرداخت نیز دوباره به چرخه خدمت بازمی‌گردد. این گردش مستمر منابع، یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های بانکداری قرض‌الحسنه و عامل پایداری آن است.

اعتماد عمومی بزرگ‌ترین مزیت رقابتی بانک

در فضای رقابتی امروز، مزیت اصلی بانک‌ها نه ساختمان‌های بزرگ، نه تعداد شعب و نه حتی حجم دارایی‌ها، بلکه میزان اعتماد مشتریان است.

> در بانکداری قرض‌الحسنه، رشد از یک نقطه آغاز می‌شود؛ اعتماد مردم. هر سپرده‌ای که در بانک قرار می‌گیرد، ظرفیت جدیدی برای پرداخت تسهیلات ایجاد می‌کند و هر وام پرداخت‌شده نیز می‌تواند زمینه‌ساز رفع یک نیاز ضروری، آغاز یک کسب‌وکار یا گره‌گشایی از زندگی یک خانواده باشد.

رشد مستمر منابع، افزایش تعداد مشتریان و استمرار استقبال مردم از خدمات بانک مهر ایران، نشان می‌دهد این اعتماد طی سال‌های اخیر تقویت شده است. اعتماد، سرمایه‌ای است که به‌سادگی به دست نمی‌آید و تنها از مسیر عملکرد مستمر، شفافیت، پاسخگویی و کیفیت خدمات شکل می‌گیرد.

بانک مهر ایران با پایبندی به مأموریت اصلی خود یعنی توسعه بانکداری قرض‌الحسنه، توانسته است این سرمایه ارزشمند را حفظ و تقویت کند. امروز میلیون‌ها ایرانی، این بانک را نه تنها به‌عنوان محل نگهداری سپرده‌های خود، بلکه به‌عنوان همراهی مطمئن برای تأمین نیازهای مالی و تحقق اهداف اقتصادی خود انتخاب کرده‌اند.

همین اعتماد، زیربنای تمامی موفقیت‌های بانک در سال‌های اخیر بوده و مهم‌ترین پشتوانه آن برای ادامه مسیر رشد و توسعه در سال‌های آینده خواهد بود.

بانکی که تنها وام پرداخت نمی‌کند، اعتماد می‌سازد

بانکداری قرض‌الحسنه، پیش از آنکه یک فعالیت اقتصادی باشد، بر پایه اعتماد شکل گرفته است. سپرده‌گذاران منابع خود را در اختیار بانکی قرار می‌دهند که مطمئن باشند این سرمایه در مسیری شفاف، سالم و اثربخش به کار گرفته می‌شود و در مقابل، متقاضیان نیز انتظار دارند با سرعت، عدالت و سهولت به خدمات مالی دسترسی داشته باشند.

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران طی سال‌های گذشته تلاش کرده است این چرخه اعتماد را به مهم‌ترین مزیت رقابتی خود تبدیل کند. هر سپرده‌ای که در این بانک جذب می‌شود، به فرصتی برای پرداخت تسهیلات جدید تبدیل می‌شود و هر وام پرداخت‌شده نیز می‌تواند گره‌ای از زندگی یک خانواده، یک جوان جویای کار یا یک فعال اقتصادی باز کند.

از همین منظر، نقش بانک مهر ایران را باید فراتر از یک نهاد مالی ارزیابی کرد. این بانک با هدایت منابع مردمی به سمت تأمین مالی خرد، عملاً در توسعه عدالت مالی، افزایش دسترسی اقشار مختلف جامعه به خدمات بانکی و تقویت سرمایه اجتماعی نقش‌آفرینی می‌کند؛ نقشی که اهمیت آن در شرایط اقتصادی امروز بیش از هر زمان دیگری نمایان است.

بانکداری دیجیتال، پیشران نسل جدید خدمات مالی

تحولات فناوری، چهره بانکداری را در سراسر جهان دگرگون کرده است و امروز مشتریان، سرعت، سادگی و دسترسی آسان را به اندازه کیفیت خدمات مالی ارزشمند می‌دانند. بانک قرض‌الحسنه مهر ایران نیز با سرمایه‌گذاری هدفمند در زیرساخت‌های فناوری اطلاعات، تلاش کرده است پاسخگوی این تغییرات باشد و خدمات خود را متناسب با نیازهای نسل جدید مشتریان توسعه دهد.

امروز بخش قابل توجهی از خدمات بانک، از افتتاح حساب و احراز هویت گرفته تا مدیریت حساب‌ها و دریافت بسیاری از خدمات بانکی، بدون مراجعه حضوری و از طریق بسترهای دیجیتال انجام می‌شود. این تحول علاوه بر افزایش رضایت مشتریان، موجب کاهش هزینه‌های عملیاتی، افزایش سرعت ارائه خدمات و ارتقای بهره‌وری شبکه بانکی شده است.

حرکت به سوی بانکداری هوشمند، در واقع سرمایه‌گذاری برای آینده است؛ آینده‌ای که در آن، فناوری نه یک ابزار جانبی، بلکه محور اصلی ارائه خدمات بانکی خواهد بود. بانک مهر ایران نیز با توسعه مستمر خدمات دیجیتال، خود را برای ایفای نقش مؤثرتر در این مسیر آماده کرده است.

چشم‌اندازی روشن برای آینده

روند رو به رشد بانک مهر ایران نشان می‌دهد برنامه‌ریزی برای آینده، بر پایه سه محور اصلی استوار است؛ تعمیق بانکداری دیجیتال، افزایش ظرفیت تأمین مالی قرض‌الحسنه و ارتقای تجربه مشتری. تداوم رشد منابع، توسعه خدمات غیرحضوری، بهبود فرآیندهای اعتباری و استفاده گسترده‌تر از فناوری‌های نوین، این امکان را فراهم می‌کند که بانک با سرعت و دقت بیشتری به نیازهای مالی مردم پاسخ دهد. همزمان، افزایش بهره‌وری عملیاتی، مدیریت بهینه منابع و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های فناورانه، بستر لازم را برای استمرار این روند فراهم خواهد کرد.

چشم‌انداز پیش‌روی بانک، تنها افزایش اعداد و ارقام نیست؛ بلکه توسعه مدلی از بانکداری است که در آن، دسترسی آسان‌تر مردم به خدمات مالی، رضایت بیشتر مشتریان و نقش‌آفرینی مؤثرتر در اقتصاد ملی، در کنار یکدیگر معنا پیدا می‌کنند.

در شرایطی که نظام بانکی بیش از هر زمان دیگری نیازمند نوآوری، چابکی و جلب اعتماد عمومی است، تجربه بانک مهر ایران نشان می‌دهد توسعه پایدار، نتیجه تلفیق اعتماد مردم، مدیریت کارآمد، فناوری نوین و پایبندی به مأموریت سازمانی است. بی‌تردید مسیر پیش روی این بانک نیز بر همین پایه استوار خواهد بود؛ مسیری که با توسعه خدمات هوشمند، افزایش دسترسی مردم به تسهیلات قرض‌الحسنه، ارتقای کیفیت خدمات و بهره‌گیری از ظرفیت‌های نوین بانکداری، می‌تواند فصل تازه‌ای از موفقیت را برای بانک مهر ایران و نظام بانکداری قرض‌الحسنه کشور رقم بزند.

امنیت مالی در عصر بانکداری دیجیتال

چگونه از دارایی‌های خود در برابر تهدیدهای سایبری محافظت کنیم؟

تحول دیجیتال در سال‌های اخیر، چهره نظام بانکی را به‌طور چشمگیری تغییر داده است. امروز بسیاری از خدماتی که تا چند سال پیش مستلزم مراجعه حضوری به شعب بانک‌ها بود، تنها با چند لمس روی تلفن همراه یا رایانه شخصی انجام می‌شود. انتقال وجه، پرداخت قبوض، دریافت تسهیلات، افتتاح حساب و ده‌ها خدمت دیگر اکنون در بستری دیجیتال در دسترس مشتریان قرار دارد.

این تحول، علاوه بر افزایش سرعت و سهولت دسترسی به خدمات مالی، موجب صرفه‌جویی در زمان و هزینه نیز شده است. با این حال، همان‌طور که فناوری فرصت‌های تازه‌ای برای کاربران ایجاد کرده، زمینه‌های جدیدی نیز برای فعالیت مجرمان سایبری فراهم آورده است.

کلاهبرداران دیجیتال همگام با پیشرفت فناوری، روش‌های پیچیده‌تری برای دسترسی به اطلاعات مالی افراد طراحی می‌کنند و همین موضوع سبب شده امنیت سایبری به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های بانک‌ها و مشتریان تبدیل شود. واقعیت آن است که امنیت در بانکداری دیجیتال تنها مسئولیت بانک‌ها نیست. هرچند بانک‌ها با بهره‌گیری از سامانه‌های امنیتی پیشرفته، رمزنگاری اطلاعات، احراز هویت چندمرحله‌ای و نظارت مستمر بر تراکنش‌ها تلاش می‌کنند محیطی امن برای مشتریان فراهم کنند، اما بخش قابل توجهی از حملات سایبری از طریق خطاهای انسانی و بی‌احتیاطی کاربران امکان‌پذیر می‌شود. به همین دلیل، افزایش سواد دیجیتال و آشنایی با تهدیدهای رایج، به اندازه زیرساخت‌های فنی اهمیت دارد

فیشینگ؛ رایج‌ترین دام مجرمان سایبری

یکی از شناخته‌شده‌ترین روش‌های سرقت اطلاعات بانکی، فیشینگ یا جعل هویت دیجیتال است. در این شیوه، مجرم سایبری خود را به جای یک نهاد معتبر مانند بانک، سازمان دولتی یا شرکت خدماتی معرفی می‌کند و تلاش می‌کند کاربر را به وارد کردن اطلاعات محرمانه خود در یک صفحه جعلی ترغیب کند.

پیام‌هایی با مضمون «حساب شما مسدود شده است»، «برای دریافت یارانه جدید کلیک کنید» یا «شما برنده جایزه شده‌اید» از جمله نمونه‌های رایج حملات فیشینگ هستند. هدف اصلی این پیام‌ها ایجاد حس اضطرار یا هیجان در مخاطب است تا بدون بررسی کافی روی لینک ارسال‌شده کلیک کند. نکته مهم این است که هیچ بانک معتبری از مشتریان خود درخواست نمی‌کند اطلاعات کارت، رمز عبور یا رمز پویا را از طریق پیامک، تماس تلفنی یا شبکه‌های اجتماعی ارسال کنند. آگاهی از این اصل ساده می‌تواند از بسیاری از سوءاستفاده‌ها جلوگیری کند.

اهمیت توجه به آدرس درگاه‌های پرداخت

بخش مهمی از موفقیت حملات فیشینگ به شباهت ظاهری صفحات جعلی با درگاه‌های رسمی بانک‌ها مربوط می‌شود. بسیاری از کاربران هنگام انجام خرید اینترنتی تنها به ظاهر صفحه توجه می‌کنند و آدرس اینترنتی را بررسی نمی‌کنند. کارشناسان امنیت توصیه می‌کنند پیش از وارد کردن اطلاعات کارت، حتماً آدرس صفحه و وجود پروتکل امن «https» بررسی شود. همچنین بهتر است کاربران تا حد امکان از کلیک روی لینک‌های ارسال‌شده در پیامک یا پیام‌رسان‌ها خودداری کرده و آدرس وب‌سایت موردنظر را به‌صورت مستقیم در مرورگر وارد کنند.

در بسیاری از پرونده‌های کلاهبرداری مالی، تنها چند ثانیه بی‌دقتی هنگام ورود اطلاعات کارت باعث از دست رفتن مبالغ قابل توجهی شده است.

رمز پویا؛ سپری مؤثر در برابر سرقت اطلاعات

یکی از مهم‌ترین اقدامات نظام بانکی کشور در سال‌های اخیر، توسعه استفاده از رمزهای یک‌بار مصرف یا رمز پویا بوده است. این رمزها تنها برای مدت محدودی اعتبار دارند و پس از استفاده، غیرقابل بهره‌برداری هستند. استفاده از رمز پویا باعث شده حتی در صورت افشای بخشی از اطلاعات کارت بانکی، امکان سوءاستفاده از آن به میزان قابل توجهی کاهش یابد.

با این حال، همچنان برخی کاربران به دلیل اعتماد به تماس‌ها یا پیام‌های جعلی، رمز پویا را در اختیار کلاهبرداران قرار می‌دهند. باید توجه داشت که رمز پویا نیز همانند رمز اصلی کارت، اطلاعاتی محرمانه محسوب می‌شود و نباید تحت هیچ شرایطی در اختیار دیگران قرار گیرد.

تلفن همراه؛ شعبه شخصی بانک در جیب شما

امروزه تلفن همراه به مهم‌ترین ابزار دسترسی به خدمات بانکی تبدیل شده است. در واقع بسیاری از کاربران بخش بزرگی از فعالیت‌های مالی خود را از طریق یک دستگاه انجام می‌دهند. همین موضوع باعث شده امنیت گوشی هوشمند اهمیت ویژه‌ای پیدا کند. استفاده از رمز عبور قدرتمند، فعال‌سازی قفل بیومتریک، به‌روزرسانی مستمر سیستم‌عامل و نصب نسخه‌های جدید اپلیکیشن‌های بانکی از جمله مهم‌ترین اقداماتی است که می‌تواند امنیت کاربران را افزایش دهد. همچنین فعال‌سازی قابلیت مکان‌یابی و مدیریت از راه دور دستگاه، در صورت مفقود شدن یا سرقت تلفن همراه، امکان محافظت از اطلاعات شخصی را فراهم می‌کند.

مخاطرات شبکه‌های عمومی اینترنت

در سال‌های اخیر استفاده از وای‌فای عمومی در مراکز خرید، فرودگاه‌ها، رستوران‌ها و کافه‌ها افزایش یافته است. هرچند این شبکه‌ها دسترسی آسان به اینترنت را فراهم می‌کنند، اما در بسیاری از موارد از استانداردهای امنیتی لازم برخوردار نیستند. مهاجمان سایبری می‌توانند از طریق شبکه‌های ناامن، بخشی از اطلاعات ردوبدل‌شده را رهگیری کنند یا حتی با ایجاد شبکه‌های جعلی کاربران را به دام بیندازند. به همین دلیل کارشناسان توصیه می‌کنند انجام هرگونه تراکنش مالی از طریق وای‌فای عمومی به حداقل برسد و در صورت ضرورت، از ابزارهای امنیتی معتبر استفاده شود.

بدافزارها؛ تهدیدی پنهان اما جدی

برخلاف فیشینگ که معمولاً با فریب مستقیم کاربران انجام می‌شود، بدافزارها اغلب به‌صورت پنهان وارد دستگاه می‌شوند. این نرم‌افزارهای مخرب می‌توانند اطلاعات ورود به سامانه‌های بانکی، رمزها و حتی پیامک‌های حاوی رمز پویا را سرقت کنند. بسیاری از آلودگی‌ها از طریق نصب نرم‌افزارهای نامعتبر یا کلیک روی لینک‌های ناشناس رخ می‌دهد. به همین دلیل دریافت برنامه‌ها از منابع رسمی و توجه به مجوزهای درخواستی اپلیکیشن‌ها اهمیت زیادی دارد.

کاربران باید نسبت به برنامه‌هایی که دسترسی‌های غیرضروری درخواست می‌کنند حساس باشند و از نصب نرم‌افزارهایی که منبع مشخصی ندارند خودداری کنند.

اپلیکیشن‌های جعلی؛ ظاهری آشنا، هدفی خطرناک

یکی از روش‌های متداول مجرمان سایبری، طراحی نسخه‌های تقلبی از نرم‌افزارهای بانکی است. این برنامه‌ها از نظر ظاهری شباهت زیادی به نسخه اصلی دارند اما اطلاعات واردشده توسط کاربر را به سرورهای مهاجمان ارسال می‌کنند. پیش از نصب هر اپلیکیشن بانکی باید به نام توسعه‌دهنده، تعداد دانلودها، نظرات کاربران و لینک معرفی‌شده در وب‌سایت رسمی بانک توجه شود. مراجعه مستقیم به درگاه‌های رسمی بانک‌ها همچنان مطمئن‌ترین روش برای دریافت نرم‌افزارهای بانکی است.

حفاظت از اطلاعات کارت؛ نخستین خط دفاعی

اگرچه بسیاری از کاربران تصور می‌کنند تنها رمز کارت اهمیت دارد، اما مجموعه اطلاعات درج‌شده روی کارت بانکی می‌تواند زمینه سوءاستفاده را فراهم کند. شماره کارت، تاریخ انقضا، کد امنیتی و رمز دوم همگی اطلاعاتی حساس هستند. انتشار تصویر کارت بانکی در شبکه‌های اجتماعی، ارسال مشخصات کارت در پیام‌رسان‌ها یا نگهداری اطلاعات بانکی در فایل‌های بدون رمزگذاری، ریسک سوءاستفاده را افزایش می‌دهد.

استفاده از کارت‌های جداگانه برای خریدهای اینترنتی و نگهداری موجودی محدود در این کارت‌ها می‌تواند سطح ریسک را کاهش دهد.

هوشیاری در برابر پیامک‌های جعلی

پیامک همچنان یکی از مؤثرترین ابزارهای کلاهبرداری سایبری محسوب می‌شود. دلیل این موضوع اعتماد نسبی کاربران به پیام‌هایی است که ظاهراً از سوی بانک یا سازمان‌های رسمی ارسال می‌شوند.

کلاهبرداران با استفاده از عناوینی مانند «رفع مسدودی حساب»، «ابلاغیه قضایی»، «ثبت شکایت» یا «دریافت سود سهام» کاربران را به کلیک روی لینک‌های آلوده ترغیب می‌کنند. بهترین راهکار در چنین شرایطی، بی‌توجهی به لینک‌ها و تماس مستقیم با مرکز ارتباط مشتریان بانک است.

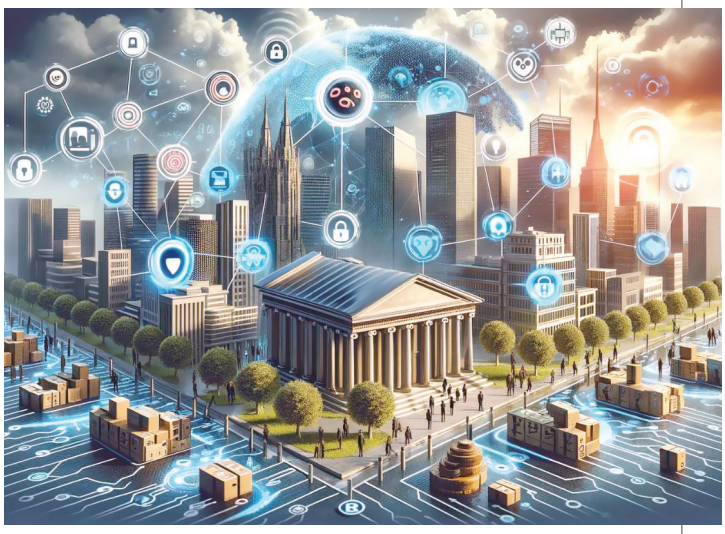
در صورت افشای اطلاعات چه باید کرد؟

در حوادث امنیتی، سرعت عمل اهمیت بسیار زیادی دارد. اگر کاربر احتمال دهد اطلاعات بانکی او در اختیار افراد غیرمجاز قرار گرفته است، باید در کوتاه‌ترین زمان ممکن کارت خود را مسدود و رمزهای مرتبط را تغییر دهد.

گزارش موضوع به بانک و ثبت شکایت در مراجع قانونی مرتبط با جرائم سایبری نیز می‌تواند در پیگیری و کاهش خسارت مؤثر باشد. همچنین بررسی مستمر گردش حساب و فعال‌سازی پیامک‌های بانکی کمک می‌کند هرگونه تراکنش مشکوک در سریع‌ترین زمان شناسایی شود.

آینده امنیت بانکی؛ چرا آموزش از فناوری مهم‌تر است؟

در سال‌های گذشته بانک‌ها سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در حوزه امنیت سایبری انجام داده‌اند. سامانه‌های هوشمند کشف تقلب، رمزنگاری پیشرفته، احراز هویت چندمرحله‌ای و پایش لحظه‌ای تراکنش‌ها تنها بخشی از ابزارهایی هستند که برای حفاظت از دارایی مشتریان به کار گرفته می‌شوند. با این حال، تجربه جهانی نشان

می‌دهد که بخش قابل توجهی از جرائم مالی نه به دلیل ضعف زیرساخت‌های فنی، بلکه به علت خطاهای انسانی رخ می‌دهد.

مجرمان سایبری به خوبی می‌دانند که نفوذ به سامانه‌های بانکی بسیار دشوارتر از فریب دادن یک کاربر عادی است. به همین دلیل تمرکز اصلی بسیاری از حملات، نه بر فناوری، بلکه بر رفتار کاربران قرار دارد. در واقع، مهاجمان تلاش می‌کنند با سوءاستفاده از احساسات انسانی مانند ترس، عجله، اعتماد یا طمع، افراد را به انجام اقداماتی وادار کنند که امنیت حساب‌هایشان را به خطر می‌اندازد.

برای مثال، هنگامی که فردی پیامکی با مضمون «حساب شما تا یک ساعت دیگر مسدود خواهد شد» دریافت می‌کند، ممکن است بدون بررسی صحت پیام، روی لینک ارسال‌شده کلیک کند. یا زمانی که تماس‌گیرنده‌ای خود را کارمند بانک معرفی می‌کند، برخی افراد بدون توجه به اصول امنیتی، اطلاعات محرمانه خود را در اختیار او قرار می‌دهند. این نمونه‌ها نشان می‌دهد که آموزش و آگاهی عمومی، یکی از مؤثرترین ابزارهای مقابله با جرائم سایبری است.

کارشناسان امنیت اطلاعات معتقدند که مفهوم «سواد دیجیتال» در سال‌های اخیر به اندازه سواد مالی اهمیت پیدا کرده است. همان‌گونه که هر فرد باید اصول مدیریت درآمد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری را بداند، لازم است با شیوه‌های حفاظت از اطلاعات شخصی و مالی نیز آشنا باشد. در دنیایی که بخش بزرگی از فعالیت‌های اقتصادی به فضای آنلاین منتقل شده، ناآگاهی نسبت به تهدیدات دیجیتال می‌تواند خسارت‌های مالی و حتی اعتباری قابل توجهی به همراه داشته باشد.

از سوی دیگر، توسعه خدمات بانکداری دیجیتال موجب شده گروه‌های بیشتری از جامعه، از سالمندان گرفته تا نوجوانان و کاربران کم‌تجربه، وارد فضای خدمات مالی الکترونیک شوند.

این موضوع اگرچه دسترسی به خدمات بانکی را تسهیل کرده، اما ضرورت آموزش عمومی را نیز دوچندان ساخته است. بسیاری از افرادی که برای نخستین بار از خدمات اینترنت‌بانک یا همراه‌بانک استفاده می‌کنند، ممکن است با نشانه‌های یک حمله فیشینگ یا یک اپلیکیشن جعلی آشنا نباشند و ناخواسته در دام کلاهبرداران گرفتار شوند.

در این میان، بانک‌ها نقش مهمی در ارتقای آگاهی مشتریان دارند. ارسال هشدارهای امنیتی، تولید محتوای آموزشی، برگزاری کمپین‌های اطلاع‌رسانی و ارائه راهنماهای کاربردی می‌تواند به افزایش سطح هوشیاری کاربران کمک کند. تجربه نشان داده است که اطلاع‌رسانی مستمر و ساده، تأثیر بیشتری نسبت به هشدارهای مقطعی و پیچیده دارد. مشتریان باید بدانند که امنیت یک فرایند دائمی است و نه اقدامی که تنها یک‌بار انجام شود.

موضوع مهم دیگر، تغییر مداوم شیوه‌های کلاهبرداری است. اگر در گذشته مجرمان سایبری بیشتر از طریق ایمیل‌های جعلی فعالیت می‌کردند، امروز از پیام‌رسان‌ها، شبکه‌های اجتماعی، تماس‌های تلفنی و حتی فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی برای فریب کاربران استفاده می‌کنند. به همین دلیل، روش‌های مقابله نیز باید همواره به‌روز شوند. کاربری که پنج سال پیش آموزش دیده است، لزوماً در برابر تهدیدهای جدید مصون نخواهد بود.

افزایش استفاده از هوش مصنوعی نیز ابعاد تازه‌ای به مسئله امنیت سایبری بخشیده است. امروزه امکان تولید پیام‌ها، تصاویر و حتی تماس‌های صوتی بسیار واقعی با استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی فراهم شده است. این فناوری‌ها اگرچه کاربردهای مثبت فراوانی دارند، اما می‌توانند توسط مجرمان نیز مورد سوءاستفاده قرار گیرند. در نتیجه، کاربران بیش از گذشته باید نسبت به درخواست‌های غیرمنتظره، پیام‌های اضطراری و تماس‌هایی که حاوی اطلاعات مالی هستند، محتاط باشند. در نهایت، مهم‌ترین اصل در امنیت بانکداری دیجیتال را می‌توان در یک جمله خلاصه کرد: «توقف و بررسی قبل از اقدام». هرگاه پیامی، لینکی یا تماسی از شما خواست اطلاعات بانکی خود را وارد کنید، وجهی انتقال دهید یا روی لینکی کلیک کنید، چند دقیقه برای بررسی صحت آن زمان بگذارید. بسیاری از کلاهبرداری‌های مالی تنها به این دلیل موفق می‌شوند که قربانی فرصت کافی برای فکر کردن و راستی‌آزمایی در اختیار خود قرار نمی‌دهد.

بانکداری دیجیتال بدون تردید آینده خدمات مالی است و مزایای آن روزبه‌روز بیشتر خواهد شد. اما بهره‌مندی ایمن از این خدمات نیازمند ترکیبی از فناوری پیشرفته، زیرساخت‌های امن و مهم‌تر از همه، کاربران آگاه و مسئولیت‌پذیر است. هر اندازه دانش عمومی درباره امنیت سایبری افزایش یابد، فرصت سوءاستفاده برای مجرمان کمتر و اعتماد به خدمات نوین بانکی بیشتر خواهد شد. این اعتماد، سرمایه‌ای ارزشمند برای نظام بانکی و یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور به شمار می‌رود.

امنیت دیجیتال؛ فرهنگ نوین بانکداری

گسترش بانکداری دیجیتال بدون تردید یکی از مهم‌ترین دستاوردهای نظام مالی در دهه اخیر محسوب می‌شود. با این حال، بهره‌مندی از مزایای این تحول نیازمند شکل‌گیری فرهنگ امنیت دیجیتال در میان کاربران است.

امروز امنیت سایبری دیگر یک موضوع صرفاً فنی نیست؛ بلکه بخشی از سواد مالی هر شهروند به شمار می‌رود. همان‌گونه که افراد از دارایی‌های فیزیکی خود محافظت می‌کنند، لازم است از اطلاعات و هویت دیجیتال خود نیز مراقبت کنند. در نهایت می‌توان گفت موفقیت بانکداری دیجیتال بر دو پایه استوار است؛ نخست زیرساخت‌های امن و هوشمند بانکی و دوم رفتار مسئولانه و آگاهانه مشتریان. هرچه این دو ضلع در کنار یکدیگر تقویت شوند، اعتماد عمومی به خدمات دیجیتال افزایش یافته و مسیر توسعه بانکداری نوین هموارتر خواهد شد.

دکتر «فتحعلی» مطرح کرد:

منشور بانک قرض الحسنه مهر ایران برای تحقق شعار سال ۱۴۰۵

مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با اشاره به شعار سال ۱۴۰۵ «اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی»، اظهار داشت: مردمی‌سازی اقتصاد، حمایت از تولید ملی و گسترش مشارکت مردم در فعالیت‌های اقتصادی از مهم‌ترین راهکارهای تحقق اقتصاد مقاومتی و تقویت انسجام و امنیت ملی کشور است.

دکتر «غلامرضا فتحعلی» مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با بیان اینکه سنت راهبردی رهبر شهید انقلاب اسلام (قدس سره) در نام‌گذاری سال‌ها، بیانگر تمرکز انتظارات و خواسته‌های اساسی بر مزیت‌های نسبی کشور است، اظهار داشت: قریب به یک دهه تأکید بر ابعاد گوناگون اقتصاد، مؤید اهمیت و ضرورت جهاد اقتصادی در همه سطوح نظام است.

مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با اشاره به انتخاب شعار «اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی» برای سال ۱۴۰۵، خاطرنشان ساخت: این شعار بیانگر پیوند دوسویه اقتصاد مقاومتی با «وحدت» و «امنیت» است. وی افزود: این پیوند، تبلور «هندسه نوینی» از قدرت است؛ جایی که «اقتصاد مقاومتی» بدون حصار «وحدت و امنیت ملی» نه ممکن، بلکه بی‌معناست.

فتحعلی با تأکید بر اینکه شعار امسال حاکی از نگرشی هوشمندانه است، گفت: در این رویکرد، اقتصاد از «هدف نهایی» به «رأسی از مثلث» اقتدار انقلاب و ایران اسلامی بدل می‌شود.

مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران اضافه کرد: شعار سال ۱۴۰۵ دعوت به بازنگری در حکمرانی اقتصادی و گذاری آگاهانه از اقتصاد آسیب‌پذیر برون‌زا به اقتصادی درون‌زا، مردمی و اقتدارآفرین است.

وی با اشاره به اینکه امروز افق جدیدی از اقتصاد مقاومتی در حال ترسیم است، اظهار داشت: اتکا به ظرفیت‌های داخلی، فعال‌سازی نقش مردم در تولید و توزیع و جهت‌گیری به سوی ثبات و مقابله با شوک‌های اقتصادی، اصول بنیادین تاب‌آوری و اتحاد و انسجام ایران اسلامی است.

فتحعلی افزود: در این الگو، توزیع عادلانه فرصت‌ها نه تنها ضرورتی اخلاقی، بلکه یک اصل راهبردی برای اقتصاد مقاوم و پایدار است.

مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با تأکید بر اینکه اقتصاد مقاومتی، وحدت ملی و امنیت ملی یک منظومه واحد هستند، تصریح کرد: اقتصادی که بر پایه عدالت، ثبات و مشارکت واقعی مردم بنا شده باشد، به‌طور طبیعی سرمایه اجتماعی را افزایش می‌دهد و این سرمایه اجتماعی به انسجام ملی می‌انجامد؛ انسجامی که خود به‌عنوان یکی از مهم‌ترین منابع تولید امنیت عمل می‌کند. وی افزود: باید توجه داشت هر گونه اختلال در ضلع اقتصاد، از طریق سیاست‌های ناپایدار، وابستگی‌های بیرونی یا نابرابری‌های ساختاری، به تضعیف وحدت ملی و در نهایت امنیت کشور منجر می‌شود.

فتحعلی با بیان اینکه اقتصاد مقاومتی را باید نه سیاستی بخشی، بلکه معماری کلان برای بازآرایی قدرت ملی دانست که هدف آن تبدیل اقتصاد از نقطه ضعف به منبع اصلی اقتدار و پایداری کشور است، خاطرنشان ساخت: سخن کلیدی رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره درمان ریشه‌ای مشکلات معیشتی، «اقتصاد مقاومتی» است؛ مفهومی که این واقعیت را عیان می‌سازد که الگوی حل مسائل اقتصادی، مردمی‌سازی اقتصاد و حمایت از تولید ملی است و هرچه این پیوند میان مردم و اقتصاد عمیق‌تر باشد، ظرفیت مقاومت و پایداری کشور در برابر فشارهای بیرونی افزایش می‌یابد.

مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با اشاره به برنامه‌های بانک، اظهار داشت: این بانک با الهام از ارزش‌های اسلامی و انقلابی، در گام دوم انقلاب اسلامی به دنبال تحقق اهداف اقتصاد اسلامی و راهبردهای اقتصاد مقاومتی و گسترش عدالت‌محوری در عرصه اقتصاد و بانکداری، به‌ویژه تحقق بانکداری قرض‌الحسنه در تراز انقلاب اسلامی است.

وی افزود: بانک قرض‌الحسنه مهر ایران اجرای صحیح سنت الهی قرض‌الحسنه را کمک به تحقق اقتصاد مقاومتی و ارتقای وحدت و امنیت ملی می‌داند و با روحیه جهادی و انقلابی، خدمت‌رسانی به آحاد جامعه، کمک به اشتغال‌زایی و حمایت از اقشار محروم و آسیب‌پذیر کشور را وجهه همت خود قرار داده و تعهد بیش از پیش خود را به تحکیم دستاوردهای انقلاب اسلامی، اقتصاد مقاومتی و خدمت خالصانه و بی‌وقفه به ملت ایران اعلام می‌دارد.

فتحعلی تصریح کرد: بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با تأسی از شعار سال، در نظر دارد با توسعه و تعمیق فرهنگ قرض‌الحسنه و گسترش فراگیری آن برای همه اقشار جامعه و نیز حمایت از کسب‌وکارها، تأمین مالی ارزان‌قیمت در مسیر کمک به ارتقای اشتغال و کارآفرینی، حمایت از تولید ملی و پیشبرد اهداف کلان اقتصادی کشور گام بردارد.

پرونده ویژه

- ✓ چرا آینده نظام مالی ایران از مسیر قرض‌الحسنه می‌گذرد؟
- ✓ از داده و هوش مصنوعی تا اعتبارسنجی هوشمند؛ آینده بانک‌ها در جهان و ایران
- ✓ بانک قرض‌الحسنه؛ بازوی کم‌هزینه حمایت مالی از اقشار کم‌درآمد
- ✓ چالش‌های تحقق عدالت مالی

یکی از نوآوری‌های مهم در حوزه بانکداری اسلامی در ایران، تاسیس بانک‌های قرض‌الحسنه است که از سال 1386 وارد نظام بانکی ایران شد. این بانک‌ها که براساس قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا و بخشنامه‌های صادر شده از سوی بانک مرکزی فعالیت می‌کنند، همانند سایر بانک‌ها مجاز به افتتاح حساب‌های قرض‌الحسنه جاری و پس‌انداز هستند.

بانک‌های قرض‌الحسنه به دلیل نقش فعالی که در بازار پولی کشور دارند، بر فرآیند خلق پول اثرگذار هستند. این بانک‌ها به دلیل جذب سپرده‌های قرض‌الحسنه و ارائه وام‌های قرض‌الحسنه منشا اثر روی نقدینگی هستند. از سوی دیگر شرایط ارائه وام و تسهیلات از سوی این بانک‌ها که به صورت وام‌های کم بهره است، منجر به افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران و به ویژه عامه مردم شده است.

یکی از موضوعات مهم در بانکداری اسلامی، افزایش اعتماد مردم به آن است که نتیجه آن افزایش سپرده‌های بانکی برای آن خواهد بود. در شرایطی که برخی افراد ماهیت بانک‌ها را آغشته و ممزوج با اقتصاد سرمایه‌داری می‌دانند و در نتیجه این ماهیت، مفهوم بانکداری اسلامی را برای آنها زیر سوال برده است، بانکداری قرض‌الحسنه به دلیل رویکرد اصطلاحا بدون بهره و یا ربایی که در پیش گرفته است، توانسته اعتماد کاربران نظام بانکی را به خود جلب کند. به تاکید کارشناسان نظام بانکی، نخستین گام در جهت تحقق بانکداری اسلامی، حذف ربا از آن است که بانک‌های قرض‌الحسنه نمونه‌ای از الگوهای عملیاتی در این راستا شناخته می‌شوند.

با توجه به اینکه در ایرانِ پس از انقلاب، مفهوم بانکداری بدون ربا از جمله موضوعات اولویت‌دار بود و تلاش‌های بسیاری برای آن انجام شد، تاسیس بانک‌های قرض‌الحسنه که به این رویکرد بسیار شبیه و نزدیک بودند، بسیار سریع توانست اعتماد عمومی را به خود جلب کند.

در بانکداری اسلامی، اعتماد مشتری کلیدی‌ترین نکته مورد توجه است، چرا که اعتماد مشتری، وفاداری وی به عرصه بانکی را بیشتر کرده و همین مساله منجر به افزایش کمی و کیفی سپرده مشتریان وفادار شده که در نهایت زمینه توسعه بانک را فراهم می‌کند. با پژوهش‌های انجام شده درباره بانک‌های قرض‌الحسنه حاکی از آن است که عملکرد این بانک‌ها در مدتی که از عمر آنها می‌گذرد منجر به کاهش تورم و نقدینگی در کشور شده است. برای نمونه در پژوهشی که به بررسی «تأثیر سپرده‌های قرض‌الحسنه بر حجم تورم و نقدینگی در ایران» پرداخت، نتایج نشان داد که سپرده‌های

کوتاه مدت و بلندمدت قرض‌الحســـنه در هر دو بازه زمـــانی تأثیر منفی و معنی‌دار بر حجم نقدینگی داشته است.

فرسـایش اعتماد عمومـی و تقویت جایـگاه نهادهای مالی ساده‌تر

با وجود تمامی مزایای مثبتی که می‌توان برای بانکداری قرض‌الحســـنه قائل شد، اما شرایط اقتصادی که از یک سو تورم در کشور را تشدید کرده و از سوی دیگر منجر به رشد شکاف مالی میان دهک‌های جامعه شده است، اعتماد مردم را به نظام پولی و بانکی کشور تضعیف کرده است.

از زاویه‌ای دیگر، در سال‌های اخیر ناپایداری اقتصادی مانع شکل‌گیری انتظارات پایدار در میان مشـــتریان شـــده اســـت. هنگامی کـــه اعتماد عمومی به نهادهای سیاســـتگذار کاهش می‌یابد، انتظـــارات اقتصادی به شـــدت ناپایدار و واکنشی می‌شـــوند. مردم دیگر به وعده‌های سیاســـتی باور ندارنـــد و تصمیمات خود را بر اســـاس ســـناریوهای بدبینانه تنظیم می‌کنند. شرایطی که باعث شکل‌گیری انتظارات تورمی خودتحقق‌بخش (Self-fulfilling Inflationary Expectations) می‌شود؛ یعنی صرف بی‌اعتمادی، تورم را تغذیه می‌کند، حتی پیش از آنکه سیاست‌های انبساطی واقعی اتخاذ شوند.

در چنین فضا و شـــرایطی که اقتصاد با بی‌ثباتی، تورم مزمن و تضعیف اعتماد عمومی روبه‌روســـت، رفتار مالی مردم بیش از هر زمان دیگری به «اعتماد» وابسته می‌شود. مردم زمانی که در اعتماد به نهادهای مالی رسمی دچار تردید هستند، در نتیجه انگیزه آن‌ها برای سپرده‌گذاری، استفاده از خدمات اعتباری و ورود به روابط مالی بلندمدت کاهش می‌یابد.

در ایـــن شـــرایط، نهادهـــایی کـــه ســـازوکار ســـاده‌تر، شـــفاف‌تر و کم‌هزینه‌تری برای تعامل مالی ارائه می‌کنند، از مزیت نســـبی برخوردار می‌شوند. افزون بر این، در شرایطی که هزینه تأمین مالی برای خانوارها، صاحبان مشاغل خرد و بنگاه‌های کوچک افزایش می‌یابد، اهمیت نهادهایی که امکان دســـترسی به تســـهیلات کم‌هزینه‌تر را فراهم می‌کنند، بیشتر می‌شود. در چنین فضایی، بانک‌های قرض‌الحسنه به دلیل اتکا به وام‌های خرد با کارمزد محدود و ســـازوکار نســـبتاً ســـاده‌تر در اعطای تسهیلات، می‌توانند بخشی از فشـــار ناشی از هزینه‌های بالای تأمین مالی را کاهش دهند. این مزیت به‌ویژه برای گروه‌هایی اهمیـــت دارد که در نظام بانکی متعارف، دســـترسی آنان به اعتبار یا پرهزینه اســـت یا با پیچیدگی‌های بیشتری همراه می‌شود.

این فضا می‌تواند بانک‌های قرض‌الحسنه را بسیار مهم و اثرگذار کند، چرا که در ذهن بخشی از جامعه، به دلیل اتکای کمتر به منطق ســـودمحوری و فاصله بیشـــتر از پیچیدگی‌های رایج بانکداری تجاری، نماد نوعی رابطه مـــالی قابل‌اعتمادتر و اخلاقی‌تر تلقی می‌شـــوند.از همیـــن روی، کاهش اعتماد عمومی به دیگر نهادهای مالی و بانکی، فرصتی برای تقویت جایگاه بانک‌های قرض‌الحسنه خواهد بود.

مزیت اجتماعی قرض‌الحسنه

از سوی دیگر، تشدید شکاف مالی میان دهک‌های درآمدی نیز بر اهمیت بانک‌های قرض‌الحســـنه می‌افزاید. در شـــرایطی که گروه‌های کم‌درآمد

بیش از دیگران با محدودیت دسترسی به منابع رسمی مالی و اعتباری مواجه می‌شوند، نقش نهادهایی که بتوانند نیازهای فوری و خرد این اقشار را پوشش دهند، برجسته‌تر می‌شود.

بانک‌های قرض‌الحسنه از این منظر، تنها یک نهاد مالی نیستند، بلکه می‌توانند ابزاری برای تقویت شمول مالی و کاهش طرد اعتباری گروه‌هایی باشند که در الگوهای متعارف بانکداری، کمتر امکان بهره‌مندی از تسهیلات را دارند.

در این میان، بانک‌های قرض‌الحسنه به دلایلی فراتر از تبلیغ یا عنوان نهادی، از سطحی بالاتر از اعتماد عمومی برخوردار می‌شوند. نخست آنکه منطق فعالیت این بانک‌ها برای بخش بزرگی از جامعه ساده‌تر و شفاف‌تر از بانکداری سودمحور است؛ یعنی مشتری احساس می‌کند رابطه او با بانک بر پایه دریافت و پرداخت‌های پیچیده، سودهای متغیر و ابهام در سازوکار خلق ارزش تعریف نمی‌شود.

دوم آنکه حذف یا محدودسازی سازوکارهای ربوی، این بانک‌ها را از منظر هنجاری و دینی به نهادی مشروع‌تر در ذهن بسیاری از سپرده‌گذاران تبدیل می‌کند. سوم آنکه ماهیت اجتماعی قرض‌الحسنه، که بر کمک به نیازهای خرد و فوری استوار است، این تصور را تقویت می‌کند که منابع جمع‌آوری‌شده صرفاً برای انباشت سود در اختیار نهاد مالی قرار نمی‌گیرد، بلکه به بازتوزیع حمایتی و هدفمند نزدیک‌تر است. همین ترکیبِ شفافیت ادراکی، مقبولیت شرعی و کارکرد اجتماعی باعث می‌شود قرض‌الحسنه در دوره‌های بی‌ثباتی اقتصادی، برای بسیاری از مردم به گزینه‌ای قابل‌اعتمادتر از سایر اشکال بانکداری تبدیل شود.

یکی دیگر از مواردی که منجر به افزایش اعتماد به بانک‌های قرض‌الحسنه شده است، ممنوعیت آنها در خرید سهام و تاسیس شرکت‌ها است. بانک‌های قرض‌الحسنه از سرمایه‌گذاری در مواردی مانند خرید سهام شرکت، تأسیس شرکت و خرید اموال غیرمنقول به قصد تجارت منع شده‌اند؛ در حالی که با استناد به قانون عملیات بانکی بدون ربا، بانک‌ها می‌توانند با توجه به ماهیت سپرده‌های سرمایه‌گذاری موجود، به امر سرمایه‌گذاری مستقیم یا مشارکتی با مشتری بپردازند و یا به خرید اموال غیرمنقول اقدام کنند.

روندی که در سال‌های اخیر یکی از دلایل تشدید بی‌اعتمادی مردم به دیگر بانک‌ها به دلیل رویکردهای غیر شفاف در این زمینه‌ها بوده است. باید گفت که این موضوع یکی از ارکان بنیادینی است که سطح اعتماد عمومی به بانک‌های قرض‌الحسنه را در مقایسه با بانک‌های تجاری ارتقا می‌دهد. چرا که آن‌ها محدودیت قانونی برای ورود به فعالیت‌هایی را دارند که زمینه‌ساز بنگاه‌داری و سوداگری است. این تمایز ساختاری باعث می‌شود مشتریان، این بانک‌ها را نه به عنوان یک بنگاه اقتصادی رقیب یا واسطه‌ای برای ورود به بازارهای موازی مثل مسکن و بورس، بلکه به عنوان یک واسطه وجوه امانت‌دار بشناسند.

در واقع، منع قانونی از فعالیت‌های تجاری، این اطمینان را در ذهن سپرده‌گذار ایجاد می‌کند که منابع او صرفاً در مسیر گره‌گشایی از نیازهای اجتماعی و اعطای تسهیلات خرد قرار می‌گیرد و با ریسک‌های ناشی از نوسانات بازار سرمایه یا حباب‌های ملکی درگیر نمی‌شود. همین شفافیت در مصرف منابع و دوری از منطق انباشت سرمایه، بانکداری قرض‌الحسنه را به الگویی امن‌تر و اخلاقی‌تر در نگاه افکار عمومی تبدیل کرده است. با وجود این مزیت‌های ساختاری، اعتماد به بانک‌های قرض‌الحسنه تنها ناشی از حذف ربا یا منع فعالیت‌های سوداگرانه نیست، بلکه مجموعه‌ای از مؤلفه‌های نهادی و ادراکی در شکل‌گیری آن نقش دارد. شفافیت در تخصیص منابع، سادگی سازوکارهای مالی، نظارت‌پذیری بیشتر، و برداشت عمومی از ماهیت حمایتی این بانک‌ها، عواملی هستند که می‌توانند حس اطمینان مشتریان را تقویت کنند. از این رو، بررسی علمی عوامل مؤثر بر اعتماد به بانک‌های قرض‌الحسنه، به‌ویژه در شرایط بی‌ثباتی اقتصادی، می‌تواند به تبیین دقیق‌تر جایگاه این بانک‌ها در نظام پولی کشور کمک کند.

جلب اعتماد مردم در بانکداری قرض‌الحسنه، به ویژه در رویکردهای نوین، صرفاً به باورهای دینی محدود نمی‌شود، بلکه به شفافیت، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و تسهیل فرآیندهای بانکی وابسته است. بر اساس رویکرد بازاریابی اجتماعی، بانک‌ها باید به مشتریان خود نشان دهند که در کنار منافع اقتصادی، به رفاه آنان و منافع جامعه نیز توجه دارند؛ در غیر این صورت، بخش بزرگی از کارکرد تبلیغاتی و اعتمادآفرینی خود را از دست می‌دهند.

> مشتریان و بهره‌گیری از فناوری‌های خلاقانه، نقش محوری در ترویج این فرهنگ و جلب مشارکت عمومی ایفا می‌کند. عواملی نظیر خلاقیت، اختراع و نوآوری در طراحی تبلیغات و خدمات، به عنوان توانمندسازهای اصلی یک نظام تبلیغاتی هوشمند شناخته می‌شوند که می‌توانند تصویری شفاف، جذاب و قابل اعتماد از بانکداری قرض‌الحسنه در اذهان مردم ایجاد کنند.

از سوی دیگر، اخذ استانداردهای بین‌المللی نظیر ISO برای نظام‌بخشی به روش‌های عملیاتی، همراه با حذف گردش‌های کاری پیچیده و اداری و اجرای منعطف قوانین، از عوامل کلیدی افزایش رضایت و اعتماد مشتریان به شمار می‌رود. در این نگاه نوین، بانکداری قرض‌الحسنه با تکیه بر فناوری‌های نوین تبلیغاتی، مشتری‌مداری حرفه‌ای و ارائه خدمات متمایز، می‌تواند وفاداری ماندگار مردم را جلب کرده و از رکود و بی‌اعتمادی در این حوزه جلوگیری کند.

مشتریان و بهره‌گیری از فناوری‌های خلاقانه، نقش محوری در ترویج این فرهنگ و جلب مشارکت عمومی ایفا می‌کند. عواملی نظیر خلاقیت، اختراع و نوآوری در طراحی تبلیغات و خدمات، به عنوان توانمندسازهای اصلی یک نظام تبلیغاتی هوشمند شناخته می‌شوند که می‌توانند تصویری شفاف، جذاب و قابل اعتماد از بانکداری قرض‌الحسنه در اذهان مردم ایجاد کنند.

در رویکردهای نوین، حفظ و تقویت اعتماد به بانک‌های قرض‌الحسنه مستلزم بهبود تجربه مشتری، کاهش پیچیدگی فرایندها، افزایش شفافیت اطلاعاتی و بهره‌گیری از ابزارهای نوین ارتباطی است. در این چارچوب، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و ارائه خدمات متناسب با نیازهای واقعی مشتریان می‌تواند به ارتقای تصویر نهادی و افزایش اعتماد عمومی بینجامد. با توجه به آنچه بیان شد، اعتماد به بانک‌های قرض‌الحسنه پدیده‌ای چندبعدی است که هم از ویژگی‌های شرعی و ساختاری این بانک‌ها تأثیر می‌پذیرد و هم از عوامل نهادی، ادراکی و اجتماعی. از این رو، نمی‌توان اعتماد عمومی به این بانک‌ها را صرفاً با ارجاع به ماهیت بدون ربای آن‌ها توضیح داد، بلکه لازم است نقش متغیرهایی مانند شفافیت، مسئولیت‌پذیری اجتماعی، سادگی فرایندها، کیفیت خدمات و تصویر نهادی نیز به‌صورت منسجم بررسی شود. بر این اساس، شناسایی و تحلیل عوامل مؤثر بر اعتماد مردم به بانک‌های قرض‌الحسنه، به‌ویژه در شرایط بی‌ثباتی اقتصادی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

تحول دیجیتال و بازتعریف آینده بانکداری قرض‌الحسنه

در همین چارچوب، تحول دیجیتال را می‌توان یکی از مهم‌ترین بسترهای نوین برای تقویت اعتماد، افزایش شفافیت و تسهیل دسترسی مردم به خدمات بانکداری قرض‌الحسنه دانست.

تحول دیجیتال، ساختار سنتی بانکداری را با محوریت شفافیت، سرعت و کاهش هزینه‌های دلالی بازتعریف می‌کند و در این چشم‌انداز نوین، بانکداری قرض‌الحسنه می‌تواند جایگاهی راهبردی و متمایز بیابد. بر اساس گزارش پژوهشکده پولی و بانکی، استفاده از بانکداری دیجیتال و فناورانه در اعطای تسهیلات قرض‌الحسنه، دریچه‌ای جدید برای مشتریانی است که هفته‌ها به دنبال ضامن مورد تأیید بانک می‌گشتند و روزها در انتظار مهر تأیید می‌ماندند.

در این رویکرد، فرآیند درخواست و ارسال مدارک از طریق پلتفرم‌های برخط و اپلیکیشن‌های موبایل انجام می‌شود، سفته الکترونیکی جایگزین ضمانت‌های کاغذی می‌گردد و سیستم‌های اعتبارسنجی مبتنی بر الگوریتم، امکان ارائه تسهیلات مناسب به افراد نیازمند را بدون حضور فیزیکی فراهم می‌سازد. با این حال، گزارش تأکید می‌کند که تحقق این جایگاه مستلزم ایجاد قوانین و مقررات مناسب در حوزه بانکداری دیجیتال برای ارائه تسهیلات قرض‌الحسنه و خرد است تا ضمن حفظ ماهیت شرعی و اجتماعی قرض‌الحسنه و سایر ارائه‌دهندگان خدمات مالی شکل گیرد. در چنین فضایی، بانکداری قرض‌الحسنه نه‌تنها به حاشیه‌رانده نمی‌شود، بلکه با تکیه بر سادگی، شفافیت و کارکرد حمایتی خود، می‌تواند به الگویی پیشرو در بانکداری اجتماعی دیجیتال تبدیل شود.

بانکداری قرض‌الحسنه را باید یکی از مهم‌ترین ظرفیت‌های شکل‌گیری و تقویت «بانکداری اجتماعی» در ایران دانست؛ الگویی که در آن بانک صرفاً به‌عنوان واسطه مالی یا بنگاه سودمحور تعریف نمی‌شود، بلکه نهادی برای پاسخ‌گویی به نیازهای واقعی جامعه، کاهش محرومیت اعتباری، تقویت شمول مالی و حمایت از خانوارها و کسب‌وکارهای خرد است. در شرایطی که اقتصاد ایران با تورم مزمن، افزایش هزینه تأمین مالی و شکاف مالی میان دهک‌ها روبه‌روست، توسعه بانکداری اجتماعی می‌تواند به بازسازی رابطه میان مردم و نظام بانکی کمک کند.

بانک‌های قرض‌الحسنه، به دلیل ماهیت شرعی، ساختار ساده‌تر، کارمزد محدود، ممنوعیت ورود به فعالیت‌های سوداگرانه و قابلیت انطباق با ابزارهای دیجیتال، از امکان بیشتری برای ایفای چنین نقشی برخوردارند. از این منظر، آینده بانکداری قرض‌الحسنه تنها در گسترش خدمات مالی خلاصه نمی‌شود، بلکه در تبدیل‌شدن به بستری برای اعتمادسازی، عدالت اعتباری و پیوند دوباره نظام بانکی با نیازهای اجتماعی جامعه ایران معنا پیدا می‌کند.

> تشدید شکاف مالی میان دهک‌های درآمدی نیز بر اهمیت بانک‌های قرض‌الحسنه می‌افزاید. در شرایطی که گروه‌های کم‌درآمد بیش از دیگران با محدودیت دسترسی به منابع رسمی مالی و اعتباری مواجه می‌شوند، نقش نهادهایی که بتوانند نیازهای فوری و خرد این اقشار را پوشش دهند، برجسته‌تر می‌شود.

با اعتماد روزافزون مشتریان

بانک مهر ایران به رتبه دوم تراکنش‌های پذیرندگی شبکه پرداخت صعود کرد

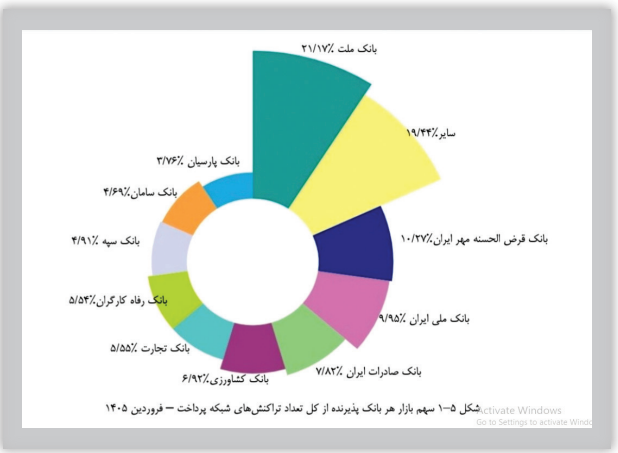

سهم بانک قرض‌الحسنه مهر ایران از تراکنش‌های پذیرندگی شاپرک در فروردین ۱۴۰۵ به ۱۰.۲۷ درصد رسید و این بانک را به رتبه دوم این شبکه رساند.

براساس گزارش شاپرک در فروردین‌ماه ۱۴۰۵، سهم تراکنش‌های پذیرندگی بانک قرض‌الحسنه مهر ایران به ۱۰.۲۷ درصد رسید و بر این اساس، بزرگ‌ترین بانک قرض‌الحسنه کشور به رتبه دوم از نظر تعداد تراکنش در شبکه پرداخت کارتی کشور صعود کرد. همچنین سهم مبلغی بانک قرض‌الحسنه مهر ایران از تراکنش‌های شاپرک به ۷.۶۶ درصد رسیده که این بانک را در رتبه ششـــم شبکه بانکی کشور قرار داده است.

بر اساس این گزارش، بزرگ‌ترین بانک قرض‌الحسنه کشور با بیش از ۱۱ درصد ســـهم از تعداد تراکنش‌ها، در ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاهی به جایگاه دوم رسید و سهم مبلغی تراکنش‌های این ابزار نیز برای بانک به ۹.۰۶ درصد افزایش یافت.

در ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)، بانک قرض‌الحسنه مهر ایران حـــدود ۶.۲۴ درصـــد از تعداد تراکنش‌های بـــازار را در اختیار دارد و از نظر مبلغ نیز ســـهم بانک بـــه ۷.۱۵ درصد رسیده که در هر دو شـــاخص، بانک رتبه سوم شبکه بانکی کشور را کسب کرده است.

شکل ۵-۱ - سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های شبکه پرداخت فروردین ۱۴۰۵

اقتصاد دیجیتال چگونه بانکداری را متحول می‌کند؟

از داده و هوش مصنوعی تا اعتبارسنجی هوشمند؛ آینده بانک‌ها در جهان و ایران

تا چند سال پیش اگر کسی می‌خواست وام بگیرد، افتتاح حساب کند یا حتی یک انتقال وجه انجام دهد، تقریباً چاره‌ای جز مراجعه حضوری به شعبه بانک نداشت. امروز اما بخش بزرگی از خدمات بانکی تنها با چند لمس روی تلفن همراه انجام می‌شود. این تغییر صرفاً حاصل پیشرفت فناوری نیست؛ بلکه نتیجه ظهور پدیده‌ای بزرگ‌تر به نام «اقتصاد دیجیتال» است.

اقتصاد دیجیتال مفهومی است که در آن داده، فناوری و ارتباطات آنلاین به موتور اصلی خلق ارزش اقتصادی تبدیل می‌شوند. در این اقتصاد جدید، شرکت‌ها و سازمان‌ها نه‌تنها بر اساس دارایی‌های فیزیکی، بلکه بر پایه اطلاعات، تحلیل داده‌ها و فناوری‌های هوشمند رشد می‌کنند. بانکداری یکی از نخستین صنایعی بود که تحت تأثیر این تحول قرار گرفت. امروزه بانک‌ها تنها محل نگهداری پول نیستند؛ آن‌ها به مراکز پردازش داده، تحلیل رفتار مشتریان و ارائه خدمات هوشمند مالی تبدیل شده‌اند. بسیاری از کارشناسان معتقدند همان‌طور که اینترنت شیوه ارتباطات را متحول کرد، اقتصاد دیجیتال نیز در حال بازتعریف مفهوم بانکداری است.

داده؛ نفت جدید اقتصاد

در گذشته گفته می‌شد نفت مهم‌ترین دارایی کشورهاست. اما در اقتصاد دیجیتال، بسیاری از تحلیلگران از داده به‌عنوان «نفت جدید» یاد می‌کنند. داده در ساده‌ترین تعریف، مجموعه‌ای از اطلاعات خام است. هر بار که مشتری از کارت بانکی خود استفاده می‌کند، خرید اینترنتی انجام می‌دهد، قبضی پرداخت می‌کند یا از اپلیکیشن بانک استفاده می‌کند، داده‌ای جدید تولید می‌شود. این داده‌ها به‌تنهایی ارزش چندانی ندارند؛ ارزش واقعی زمانی ایجاد می‌شود که بتوان آن‌ها را تحلیل کرد. برای مثال، بانک می‌تواند با بررسی الگوی تراکنش‌های مشتری متوجه شود که او بیشتر در چه حوزه‌هایی هزینه می‌کند، چه زمانی به خدمات مالی نیاز دارد یا چه محصولی برای او مناسب‌تر است. در واقع بانکداری مدرن بیش از آنکه بر شمار شعب استوار باشد، بر توانایی تحلیل داده‌ها متکی است. بانکی که داده‌های خود را بهتر بشناسد، خدمات دقیق‌تر، سریع‌تر و شخصی‌سازی‌شده‌تری ارائه خواهد کرد.

هوش مصنوعی؛ مغز متفکر بانکداری نوین

اگر داده سوخت اقتصاد دیجیتال باشد، هوش مصنوعی موتور آن است. هوش مصنوعی مجموعه‌ای از فناوری‌هاست که به سیستم‌ها امکان می‌دهد از داده‌ها یاد بگیرند، الگوها را شناسایی کنند و تصمیم‌هایی مشابه انسان اتخاذ کنند. امروزه بسیاری از خدماتی که مشتریان روزانه از آن استفاده می‌کنند، به‌نوعی مبتنی بر هوش مصنوعی هستند. در صنعت بانکداری، هوش مصنوعی کاربردهای گسترده‌ای پیدا کرده است. از تشخیص تراکنش‌های مشکوک گرفته تا پاسخگویی خودکار به مشتریان، تحلیل ریسک اعتباری، مدیریت سرمایه‌گذاری و حتی ارائه پیشنهادهای مالی شخصی. فرض کنید فردی همیشه در تهران خرید می‌کند اما ناگهان تراکنشی از کشوری دیگر روی کارت او ثبت می‌شود. سامانه‌های هوش مصنوعی می‌توانند در کسری از ثانیه این رفتار غیرعادی را تشخیص دهند و پیش از وقوع خسارت، هشدار لازم را صادر کنند.

همچنین بسیاری از بانک‌های بـــزرگ جهان از چت‌بات‌های هوشمند برای پاسخگویی به مشتریان استفاده می‌کنند. این ابزارها به‌صورت شبانه‌روزی در دسترس هستند و می‌توانند بخش زیادی از نیازهای مشتریان را بدون مراجعه به شعبه یا تماس تلفنی برطرف کنند.

بانکـداری بـاز؛ انحصار در حـال پایان است

یکی از مفاهیم مهمی که در ســال‌های اخیر وارد ادبیات مالی جهان شده، «بانکداری باز» است.

در مدل سنتی، اطلاعات مشتریان تنها در اختیار بانک قرار داشت و سایر کسب‌وکارها امکان دسترسی به این اطلاعات را نداشتند. اما بانکداری باز رویکرد متفاوتی دارد. در این مدل، مشتری می‌تواند اجازه دهد بخشی از اطلاعات مــالی او از طریق رابط‌های برنامه‌نویسی امن (API) در اختیار شرکت‌های دیگر قرار گیرد. این شرکت‌ها با استفاده از این اطلاعات، خدمات مالی جدید و متنوعی ارائه می‌کنند. برای مثال، یک اپلیکیشن مدیریت مالی می‌تواند با اجازه مشتری، اطلاعات حســاب‌های بانکی او را دریافت کرده و تصویری جامــع از درآمدها و هزینه‌هایش ارائه دهد. یا یک فروشــگاه آنلاین می‌تواند فرآیند پرداخت را ساده‌تر و سریع‌تر کند. بانکداری باز رقابت را افزایش می‌دهد و موجب شــکل‌گیری خدمات نوآورانه می‌شود. به همین دلیل بسیاری از کشورها آن را یکی از پایه‌های اصلی تحول دیجیتال در نظام مالی می‌دانند.

اعتبارســنجی دیجیتــال؛ پایان عصر ضامن‌های متعدد؟

یکی از مهم‌ترین چالش‌های نظام بانکی در بسیاری از کشورها، ارزیابی اعتبار متقاضیان تسهیلات است

در گذشــته این ارزیابی عمدتاً بر اساس مدارک کاغذی، وثیقه‌ها و ضامن‌ها انجام می‌شد. اما اقتصاد دیجیتــال رویکرد جدیدی را معرفی کرده اســت: اعتبارســنجی مبتنی بــر داده. در اعتبارســنجی دیجیتال، سامانه‌های هوشمند مجموعه بزرگی از اطلاعات مالی و رفتاری را تحلیل می‌کنند. ســابقه بازپرداخت تسهیلات، گردش حســاب، پرداخت قبوض، رفتارهای مالی و ده‌ها شاخص دیگر می‌تواند در تعیین امتیاز اعتباری افراد نقش داشــته باشد. نتیجه این فرایند، تصمیم‌گیری سریع‌تر و دقیق‌تر است. در بسیاری از کشــورها افراد می‌توانند تنها در چند دقیقه درخواســت وام ثبت کنند و نتیجه اعتبارســنجی را دریافت کنند. این مدل علاوه بر کاهش هزینه‌های بانک، امکان دسترسی عادلانه‌تر به خدمات مالی را نیز افزایش می‌دهد. افرادی که سابقه مالی مطلوبی دارند، حتی بدون دارایی‌های بزرگ یا ضامن‌های متعدد نیز می‌توانند از خدمات اعتباری بهره‌مند شوند.

از بانکـداری دیجیتــال تــا زندگــی دیجیتال؛ چرا مرز میان بانک و فناوری در حال محو شدن است؟

اگر تا یک دهه قبل از مردم پرسیده می‌شد بانک چیست، احتمالاً بیشتر افراد ســاختمانی باجه‌دار، صف مشتریان و کارمندان بانکی را تصور می‌کردند. اما امــروز در بسیاری از نقاط جهــان، مفهوم بانک به‌تدریج از یک مکان فیزیکی به یک خدمت دیجیتال تبدیل شده اســت. به بیان دیگر، مشتریان دیگر به بانک به‌عنوان یک ســاختمان مراجعه نمی‌کنند؛ آن‌ها انتظار دارند بانــک در هر لحظه و هر مکان در دسترس باشد.

این تغییر نگــرش یکی از مهم‌تریــن پیامدهای اقتصاد دیجیتال است. در گذشــته مشتری برای انجام امور مالی به ســراغ بانک می‌رفت، اما اکنون بانک به سراغ مشتری آمده اســت. خدمات بانکی در اپلیکیشــن‌های خرید، تاکسی‌هــای اینترنتی، فروشــگاه‌های آنلاین، پلتفرم‌های سرمایه‌گذاری و حتی شــبکه‌های اجتماعی حضور پیدا کرده‌اند. بسیاری از کاربران بدون آنکه مستقیماً وارد سامانه بانک شوند، از خدمات مالی و بانکی استفاده می‌کنند. این روند در جهان با عنوان «مالی‌ســازی خدمات دیجیتال» یا Embedded Finance شــناخته می‌شود؛ مفهومی که بر اساس آن خدمات مالی در دل سایر خدمات دیجیتال قرار می‌گیرند. برای مثال، فردی که از یک فروشــگاه اینترنتی خرید می‌کند، می‌تواند هم‌زمان از اعتبار خرید، تسهیلات خرد یا خدمات پرداخت اقســاطی نیز استفاده کند؛ بدون آنکه فرآیند جداگانه‌ای در بانک طی کند. کارشناسان معتقدند یکی از مهم‌تریــن ویژگی‌های بانکداری آینده، نامرئی شدن آن اســت. منظور از بانکداری نامرئی این نیست که بانک‌ها حذف می‌شوند، بلکه خدمات بانکی آن‌قدر ساده، سریع و یکپارچه خواهند شــد که کاربر حضور آن‌ها را به‌صورت مســتقیم احساس نخواهد کرد.

در چنین فضایی، تجربه کاربری اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. نسل جدید مشــتریان به‌ویژه جوانان و کاربران دیجیتال انتظار دارنــد دریافت خدمات مالی به همان سادگی سفارش غذا، خرید آنلاین یا درخواست تاکسی باشد. هر فرآیند پیچیده، زمان‌بر یا کاغذبازی اضافی می‌تواند باعث شود مشتری به سراغ گزینه‌های دیگری برود. بــه همین دلیل بانک‌های پیشرو در جهان ســرمایه‌گذاری گسترده‌ای روی طراحی تجربه مشتری انجام می‌دهند. آن‌ها تلاش می‌کنند تعداد مراحل دریافــت خدمات را کاهش دهند، فرآیندهای احراز هویت را ســاده‌تر کنند و تصمیم‌گیری‌های اعتبــاری را در کوتاه‌ترین زمان ممکن انجام دهند.

موضوع مهم دیگر، نقش فین‌تک‌ها در تحول نظام بانکی است. فین‌تک‌ها یا شرکت‌های فناوری مالی، کسب‌وکارهایی هستند که با اســتفاده از فناوری، خدمات مالی نوآورانه ارائه می‌کنند. این شرکت‌ها در ابتدا به‌عنوان رقیب بانک‌ها شــناخته می‌شدند، اما امروز در بسیاری از کشورها به شرکای راهبردی بانک‌ها تبدیل شــده‌اند. همکاری میــان بانک‌ها و فین‌تک‌ها موجب شده خدمات جدیدی مانند کیف پول دیجیتال، پرداخت‌های هوشــمند، مدیریت مالی شخصی، ســرمایه‌گذاری آنلاین و اعتباردهی دیجیتال با سرعت بیشتری توسعه پیدا کند. بسیاری از نوآوری‌هایی که امروز کاربــران در خدمات مالی تجربه می‌کنند، حاصل همین همکاری‌هاست. در کنار این تحولات، مفهــوم «اقتصاد داده‌محور» نیز اهمیت روزافزونی پیدا کرده است. در گذشته بانک‌ها عمدتاً بر اساس دارایی‌ها و منابع مالی خود ارزیابی می‌شدند، اما امروز کیفیت داده‌ها و توانایی تحلیل آن‌ها به یکی از مزیت‌های رقابتی اصلی تبدیل شده است.

بانکی که شناخت بهتری از نیازها و رفتار مشتریان داشته باشــد، می‌تواند خدمات مناســب‌تری ارائه دهد و رضایت بیشتری ایجاد کند. البته این تحول با مســئولیت‌های جدیدی نیز همراه است. هرچه حجم داده‌های مــالی افزایش پیدا می‌کند، اهمیت حفظ حریم خصوصی و امنیت اطلاعات نیز بیشتر می‌شود. مشــتریان انتظار دارند اطلاعات شخصی و مالی آن‌ها به شکلی امن نگهداری شود و تنها در چارچوب قوانین و با رضایت آن‌ها مورد استفاده قرار گیرد. به همین دلیل در بسیاری از کشورها قوانین ســختگیرانه‌ای برای حفاظت از داده‌های کاربران تدوین شده است.

از سوی دیگر، گسترش اقتصاد دیجیتال می‌تواند

به افزایش شمول مالی نیز کمک کند. شمول مالی به معنای دسترسی همه اقشار جامعه به خدمات مالی رسمی است. در بسیاری از مناطق محروم یا کم‌برخوردار، توسعه خدمات دیجیتال این امکان را فراهم کرده است که افراد بدون نیاز به حضور فیزیکی در شعب، به خدمات بانکی دسترسی پیدا کنند. این موضوع برای کشورهایی مانند ایران نیز اهمیت زیادی دارد. توسعه خدمات غیرحضوری می‌تواند هزینه دسترسی به خدمات مالی را کاهش دهد، سرعت ارائه خدمات را افزایش دهد و فرصت‌های بیشتری برای مشارکت اقتصادی اقشار مختلف جامعه فراهم کند. در نهایت، باید توجه داشت که اقتصاد دیجیتال صرفاً به معنای استفاده از فناوری‌های جدید نیست. آنچه اهمیت دارد، تغییر نگاه به شیوه ارائه خدمات و خلق ارزش است. در این اقتصاد، سرعت، شفافیت، دسترسی آسان و تصمیم‌گیری مبتنی بر داده به عوامل اصلی موفقیت تبدیل شده‌اند.بانک‌هایی که بتوانند خود را با این واقعیت جدید هماهنگ کنند، نه‌تنها در بازار رقابتی آینده جایگاه بهتری خواهند داشت، بلکه نقش مهم‌تری در رشد اقتصاد دیجیتال کشور ایفا خواهند کرد. در مقابل، نهادهایی که همچنان به الگوهای سنتی متکی بمانند، با چالش‌های جدی‌تری برای پاسخگویی به نیازهای نسل جدید مشتریان مواجه خواهند شد. به همین دلیل، تحول دیجیتال در بانکداری را نباید یک پروژه کوتاه‌مدت یا یک موج گذرا دانست؛ این تحول بخشی از تغییر بزرگ‌تری است که اقتصاد، کسب‌وکارها و سبک زندگی انسان‌ها را در سراسر جهان تحت تأثیر قرار داده و در سال‌های آینده نیز با سرعت بیشتری ادامه خواهد یافت.

بانک‌های آینده چه شکلی خواهند بود؟

وقتی از آینده بانکداری صحبت می‌شود، بسیاری از مردم تصور می‌کنند بانک‌ها به‌طور کامل شعب خود را تعطیل خواهند کرد. اما واقعیت پیچیده‌تر از این است.

بانک‌های آینده احتمالاً ترکیبی از خدمات فیزیکی و دیجیتال خواهند بود.

نقش شعب سنتی کاهش پیدا می‌کند اما کاملاً از بین نمی‌رود. در عوض، خدمات روزمره بیشتر از طریق تلفن همراه، پلتفرم‌های آنلاین و ابزارهای هوشمند ارائه خواهد شد.

کارشناسان معتقدند پنج ویژگی اصلی بانک‌های آینده عبارت‌اند از:

نخست، شخصی‌سازی گسترده خدمات؛ به‌گونه‌ای که هر مشتری تجربه‌ای متفاوت و متناسب با نیازهای خود دریافت کند.

دوم، استفاده فراگیر از هوش مصنوعی برای تحلیل رفتار مشتریان و مدیریت ریسک.

سوم، گسترش بانکداری باز و همکاری بانک‌ها با شرکت‌های فناوری مالی یا فین‌تک‌ها.

چهارم، افزایش سرعت ارائه خدمات و کاهش فرآیندهای کاغذی.

و پنجم، تمرکز بیشتر بر امنیت سایبری و حفاظت از داده‌های مشتریان.

در چنین فضایی، رقابت میان بانک‌ها دیگر صرفاً بر سر تعداد شعب یا اندازه دارایی‌ها نخواهد بود؛ بلکه توانایی ارائه تجربه بهتر به مشتریان اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

ایران در کجای این مسیر قرار دارد؟

ایران نیز طی سال‌های گذشته گام‌های مهمی در حوزه بانکداری دیجیتال برداشته است. توسعه اینترنت‌بانک و همراه‌بانک، گسترش پرداخت‌های الکترونیکی، افزایش استفاده از خدمات غیرحضوری و شکل‌گیری شرکت‌های فین‌تک از نشانه‌های این تحول هستند.

امروزه میلیون‌ها ایرانی بخش عمده‌ای از خدمات بانکی خود را بدون مراجعه حضوری انجام می‌دهند. این موضوع نشان می‌دهد زیرساخت‌های بانکداری الکترونیک در کشور به سطح قابل قبولی رسیده است.

با این حال، برای ورود کامل به عصر اقتصاد دیجیتال همچنان چالش‌هایی وجود دارد. توسعه بانکداری باز، استفاده گسترده‌تر از هوش مصنوعی، تکمیل زیرساخت‌های اعتبارسنجی هوشمند، ارتقای امنیت سایبری و تدوین مقررات متناسب با فناوری‌های جدید از جمله اقداماتی است که می‌تواند مسیر تحول را هموارتر کند.

همچنین افزایش سواد دیجیتال شهروندان اهمیت ویژه‌ای دارد. موفقیت اقتصاد دیجیتال تنها به فناوری وابسته نیست؛ بلکه به میزان آمادگی کاربران برای استفاده ایمن و آگاهانه از این خدمات نیز بستگی دارد.

آینده‌ای که آغاز شده است

تحول دیجیتال در بانکداری یک پیش‌بینی برای آینده نیست؛ واقعیتی است که همین امروز در جریان است. داده‌ها، هوش مصنوعی، بانکداری باز و اعتبارسنجی دیجیتال در حال تغییر شیوه ارائه خدمات مالی در سراسر جهان هستند.

در این میان، بانک‌ها از نهادهایی که صرفاً پول را نگهداری می‌کردند، به سازمان‌هایی مبتنی بر داده و فناوری تبدیل می‌شوند. مشتریان نیز انتظار دارند خدماتی سریع‌تر، هوشمندتر و شخصی‌تر دریافت کنند.

اقتصاد دیجیتال در نهایت تنها یک تحول فناورانه نیست؛ بلکه تغییری عمیق در نحوه تعامل مردم، کسب‌وکارها و نظام مالی با یکدیگر است. هر چه کشورها زودتر خود را با این تغییر هماهنگ کنند، سهم بیشتری از فرصت‌های اقتصادی آینده را به دست خواهند آورد. بانکداری نیز بی‌تردید یکی از مهم‌ترین میدان‌های این رقابت جهانی خواهد بود.

نقش فین‌تک‌ها در تحول نظام بانکی است. فین‌تک‌ها یا شرکت‌های فناوری مالی، کسب‌وکارهایی هستند که با استفاده از فناوری، خدمات مالی نوآورانه ارائه می‌کنند. این شرکت‌ها در ابتدا به‌عنوان رقیب بانک‌ها شناخته می‌شدند، اما امروز در بسیاری از کشورها به شرکای راهبردی بانک‌ها تبدیل شده‌اند.

امیرمحمد گلوانی، پژوهشگر و اقتصاددان؛

چالش‌های تحقق عدالت مالی

در سال‌هایی که اقتصاد ایران با تورم مزمن، نوسانات پی‌درپی و محدودیت‌های جدی در تأمین مالی روبه‌رو بوده، مسئله «دسترسی به اعتبار» از یک موضوع صرفاً بانکی فراتر رفته و به یکی از شاخص‌های اصلی عدالت اقتصادی تبدیل شده است.

در همین بستر، گسترش بانک‌های قرض‌الحسنه و طرح ایده «بانکداری اجتماعی» بار دیگر بحث درباره امکان کاهش شکاف مالی از مسیر ابزارهای اعتباری خرد را به مرکز توجه آورده است.

در این میان، امیرمحمد گلوانی، اقتصاددان، تلاش می‌کند تصویر دقیق‌تری از ریشه‌های نابرابری اعتباری و ظرفیت‌های محدود و مشروط بانکداری قرض‌الحسنه ارائه دهد.

در سال‌های اخیر، بحث «عدالت مالی» و دسترسی برابر به منابع اعتباری به یکی از موضوعات محوری در اقتصاد ایران تبدیل شده است. در اقتصادی که با تورم مزمن، نوسانات مکرر بازارها و محدودیت‌های ساختاری در نظام بانکی مواجه است، دسترسی به وام و اعتبار نه‌تنها یک ابزار توسعه‌ای، بلکه به‌تدریج به یک شاخص مهم عدالت اقتصادی بدل شده است.

در چنین شرایطی، این پرسش که آیا همه افراد و بنگاه‌ها به‌طور برابر به منابع مالی دسترسی دارند یا نه، اهمیت دوچندان پیدا می‌کند. واقعیت آن است که در بسیاری از موارد، بنگاه‌های کوچک و متوسط و همچنین خانوارهایی با درآمدهای غیررسمی، در حاشیه نظام تأمین مالی قرار می‌گیرند و بخش عمده تسهیلات بانکی به سمت بنگاه‌های بزرگ یا دارای ارتباطات ساختاری و دارایی‌های وثیقه‌ای قابل اتکا حرکت می‌کند.

از سوی دیگر، شکل‌گیری بانک‌های قرض‌الحسنه و گسترش بانکداری اجتماعی در سال‌های اخیر، این پرسش را مطرح کرده است که آیا می‌توان از این ابزارها برای کاهش شکاف اعتباری و تقویت عدالت مالی استفاده کرد یا خیر.

امیرمحمد گلوانی، اقتصاددان، ابعاد مختلف این مسئله از مفهوم عدالت مالی گرفته تا تجربه ایران، نقش بانک‌های قرض‌الحسنه و چشم‌انداز بانکداری اجتماعی مورد بررسی قرار داده است.

عدالـت مالـی در ایـران؛ از تنگنـای اعتبـاری تـا بانکداری اجتماعی

گلوانی با اشـــاره به وضعیت نظام تامین مالی در ایـــران تأکید می‌کند که «تنگنای اعتباری» هم در سطح بنگاه‌ها و هم در سطح خانوارها یک مسئله مزمن است؛ مسئله‌ای که نه‌تنها از کمبود منابع، بلکه از نحوه تخصیص منابع، ساختار نهادی بانک‌ها و حتی سیاست‌های پولی کشور ناشی می‌شود. به گفته این اقتصاددان، عدالت مالی به معنای «دسترسی برابر افراد و بنگاه‌ها به منابع اعتباری متناسب با توان بازپرداخت و ظرفیت اقتصادی آن‌ها» است. در یک نظام مالی عادلانه، دسترسی به وام و اعتبار نباید صرفاً به دارایی‌های فیزیکی، ارتباطات نهادی یا اندازه بنگاه وابسته باشد. او توضیح می‌دهد که در اقتصادهای توسعه‌یافته، عدالت مالی از طریق توسعه بازارهای اعتباری رقابتی، بانک‌های محلی و نظام‌های اعتبارسنجی دقیق تحقق پیدا می‌کند؛ در حالی که در ایران این مفهوم هنوز به‌طور کامل نهادینه نشده است.

گلوانی معتقد است نظام بانکی ایران در تخصیص منابع مالی با چند مشکل ساختاری مواجه است. نخستین مشکل، تورم مزمن و ساختاری در اقتصاد ایران است. به گفته او، زمانی که تورم در سطح بالا و پایدار قرار دارد، نیاز بنگاه‌ها به سرمایه در گردش به‌طور مداوم افزایش می‌یابد، اما نظام بانکی قادر به تأمین متناسب این نیاز نیست.

او در این‌باره توضیح می‌دهد: در شرایطی که تورم نقطه‌ای در برخی سال‌ها به سطوح بسیار بالا رسیده، نرخ‌های تسهیلات بانکی به‌طور قابل توجهی پایین‌تر از تورم باقی مانده‌اند. این شکاف باعث شکل‌گیری «نرخ بهره حقیقی منفی» می‌شود؛ وضعیتی که در آن دریافت وام به یک فرصت رانتی تبدیل می‌شود، نه یک ابزار تامین مالی تولید.

به اعتقاد او، همین موضوع باعث ایجاد مازاد تقاضای شدید برای تسهیلات بانکی شده است؛ به‌گونه‌ای که منابع محدود بانکی میان متقاضیان واقعی و متقاضیان رانتی به‌درستی تفکیک نمی‌شود.

چرا بنگاه‌های کوچک در اولویت نیستند؟

یکی از مهم‌ترین محورهای تحلیل گلوانی به ســـاختار تخصیص اعتبار در نظام بانکی ایران بازمی‌گردد؛ جایی که به اعتقاد او، بانک‌ها در عمل نه به‌عنوان واســـطه‌های مالی صرف، بلکه در قالب نهادهایی با ســـاختار «شبه‌دولتی و خصولتی» عمل می‌کنند. در چنین ساختاری، مرز میان بانک به‌عنوان نهاد تأمین مالی و بانک به‌عنوان یک بنگاه اقتصادی تا حد زیادی کمرنگ شـــده است؛ به‌گونه‌ای که بخش قابل توجهی از بانک‌ها خود نیز درگیر فعالیت‌های بنگاه‌داری مستقیم یا غیرمستقیم هستند.

به گفته گلوانی، این وضعیت در شـــرایطی که اقتصـــاد با محدودیت منابع اعتباری مواجه است، پیامدهای مشخصی در نحوه توزیع تسهیلات به همراه دارد. در واقع، وقتی منابع مالی محدود و تقاضا برای تسهیلات بالا باشد، نظام بانکی ناگزیر به اولویت‌بندی در تخصیص اعتبار می‌شود؛ اما این اولویت‌بندی در عمل بیش از آنکه بر پایه ارزیابی دقیق ریسک، بازده و کارایی اقتصادی باشد، به سمت بنگاه‌هایی سوق پیدا می‌کند که یا به خود شبکه بانکی وابستگی دارند، یا از نظر اندازه، دارایی و نفوذ نهادی در موقعیت قدرتمندتری قرار گرفته‌اند.

در این چارچوب، شرکت‌های بزرگ، هلدینگ‌های وابسته یا مجموعه‌هایی که از پشتوانه‌های مالی و وثیقه‌ای سنگین برخوردارند، در صف اول دریافت تسهیلات قرار می‌گیرند. این در حالی است که بنگاه‌های کوچک و متوسط که از نظر بسیاری از اقتصاددانان موتور اصلی اشتغال‌زایی و نوآوری در اقتصاد محسوب می‌شـــوند، به دلیل ضعف در دارایی‌های ثابت قابل وثیقه‌گذاری و همچنین محدودیت در دســـترسی به شبکه‌های رســـمی اعتبارسنجی، در موقعیت نابرابری قرار می‌گیرند.

گلوانی تأکید می‌کند که این مســـئله صرفاً یک انتخاب مدیریتی در سطح بانک‌ها نیست، بلکه ریشه در ساختار کلان اقتصاد و نظام مالی کشور دارد. در نبود یک نظام اعتبارسنجی جامع و مبتنی بر داده‌های واقعی از رفتار مالی افراد و کسب‌وکارها، بانک‌ها به‌طور طبیعی به سمت معیارهای سنتی و کم‌ریسک‌تر مانند دارایی‌های فیزیکی، وثیقه ملکی و روابط نهادی حرکت می‌کنند. نتیجه این فرایند، بازتولید نوعی چرخه نابرابری در دسترسی به منابع مالی است که در آن، بازیگران بزرگ‌تر هر بار موقعیت خود را در نظام اقتصادی تثبیت می‌کنند و بازیگران کوچک‌تر با موانع بیشتری برای رشد مواجه می‌شوند.

او در ادامه این وضعیت را یکی از گلوگاه‌های اصلی در مسیر تحقق «عدالت مالی» در ایران توصیف می‌کند؛ وضعیتی که به باور او، اگر اصلاح نشود، می‌تواند به تعمیق شـــکاف میان بخش‌های مختلف اقتصاد و کاهش پویایی در سطح بنگاه‌های کوچک و متوسط منجر شود.

بحران اعتبارسنجی؛ حلقه مفقوده نظام مالی

گلوانی یکی دیگر از ریشه‌های اصلی نابرابری در دسترسی به منابع مالی را ضعف ساختاری نظام اعتبارسنجی در ایران می‌داند؛ ضعفی که به باور او، یکی از مهم‌ترین حلقه‌های مفقوده در مسیر شکل‌گیری یک نظام مالی کارآمد و عادلانه است.

او توضیح می‌دهد که در اقتصادهای پیشـــرفته، فرآیند اعطای وام صرفاً بر پایه وثیقه یا روابط بانکی تعریف نمی‌شود، بلکه مجموعه‌ای از داده‌های جامع رفتاری، تراکنشی و مالی مبنای تصمیم‌گیری قـــرار می‌گیرد؛ داده‌هایی که

تصویر دقیق‌تری از «توان بازپرداخت واقعی» افراد و بنگاه‌ها ارائه می‌دهد.

به گفته او، در چنین نظام‌هایی، سابقه پرداخت قبوض، گردش حساب، رفتار اعتباری در گذشته، الگوی مصرف مالی و حتی ثبات شغلی در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند و یک امتیاز اعتباری (Credit Score) نسبتاً دقیق برای هر فرد یا کسب‌وکار شکل می‌دهند. این امتیاز است که تعیین می‌کند چه میزان اعتبار، با چه نرخ و در چه شرایطی به متقاضی تخصیص داده شود.

در مقابل، در اقتصاد ایران به دلیل نبـــود یک پایگاه داده یکپارچه و فراگیر و همچنین محدودیت در دسترسی بانک‌ها به اطلاعات دقیق رفتاری مشتریان، نظام اعتبارسنجی هنوز تا حد زیادی ناقص و ابتدایی باقی مانده است. در نتیجه، بانک‌ها برای کنترل ریسک و جلوگیری از نکول، به ابزارهای سنتی و ساده‌تر مانند وثایق فیزیکی، به‌ویژه املاک و دارایی‌های غیرمنقول، متوسل می‌شوند. این رویکرد اگرچه از منظر مدیریت ریسک برای بانک‌ها قابل دفاع به نظر می‌رسد، اما پیامدهای توزیعی قابل توجهی در سطح اقتصاد دارد. در عمل، این سازوکار به نفع افرادی است که از قبل دارای دارایی‌های ملکی یا سرمایه‌های ثابت هستند و در مقابل، افرادی را که فاقد این نوع دارایی‌ها هستند اما ممکن است درآمد پایدار و توان بازپرداخت مناسبی داشته باشند، از چرخه تأمین مالی رسمی خارج می‌کند. گلوانی در ادامه به یک تناقض مهم اشـــاره می‌کند: بسیاری از فعالان اقتصادی در بخش خدمات، مشاغل آزاد، اقتصاد دیجیتال یا کسب‌وکارهای کوچک، اگرچه جریان نقدی مستمر و قابل اتکایی دارند، اما به دلیل نداشتن فیش حقوقی رسمی یا دارایی‌های ثبت‌شده، در ارزیابی‌های بانکی در موقعیت ضعیف‌تری قرار می‌گیرند. در نتیجه، این افراد یا به‌طور کامل از دریافت تسهیلات محروم می‌شوند یا مجبور به پذیرش شرایط سخت‌تر، نرخ‌های بالاتر یا وثایق سنگین‌تر می‌گردند. به باور این اقتصاددان، ادامه این وضعیت باعث تضعیف کارایی تخصیص منابع در اقتصاد می‌شود؛ زیرا سرمایه به جای حرکت به سمت فعالیت‌های مولد و پویاتر، در مسیرهای کم‌ریســک‌تر و مبتنی بر دارایی‌های موجود انباشت می‌شود. از این منظر، ضعف نظام اعتبارسنجی نه‌تنها یک نقص فنی در سیستم بانکی، بلکه یکی از عوامل ساختاری بازتولید نابرابری مالی در اقتصاد ایران به شمار می‌رود.

مصرف‌کنندگان و حذف تدریجی وام‌های خرد

در بخش دیگری از این گفت‌وگو، گلوانی به وضعیت خانوارها در ســـاختار فعلی نظام مالی ایران اشـــاره می‌کند و معتقد اســـت که یکی از پیامدهای مستقیم الگوی موجود تخصیص اعتبار، تضعیف جایگاه خانوارها در دسترسی به تسهیلات بانکی است. او توضیح می‌دهد که در شرایط کنونی اقتصاد ایران، بخش عمده منابع نظام بانکی به سمت تأمین مالی بنگاه‌های بزرگ، پروژه‌های کلان و فعالیت‌های دارای وثیقه‌های سنگین هدایت می‌شود و در نتیجه، سهم وام‌های خرد مصرفی به شکل قابل توجهی محدود و کوچک باقی مانده است

به اعتقاد او، این روند تنها یک انتخاب اعتباری در سطح بانک‌ها نیست، بلکه نتیجه مجموعه‌ای از فشارهای ســـاختاری از جمله تورم مزمن، محدودیت منابع مالی، و نبود نظام کارآمد ارزیابی ریسک اعتباری در سطح خانوارهاست. در چنین شرایطی، بانک‌ها ترجیح می‌دهند منابع محدود خود را به سمت تسهیلاتی ســـوق دهند که یا بازده بالاتری دارند یا از پشتوانه‌های وثیقه‌ای مطمئن‌تری برخوردارنـــد؛ در حالی کـــه وام‌های خرد مصـــرفی به دلیل پراکندگی، ریسک ادراکی بالاتر و نبود اطلاعات دقیق از متقاضیان، در اولویت پایین‌تری قرار می‌گیرند. گلـــوانی تأکید می‌کند که این وضعیت پیامدهای اجتماعی و اقتصادی گسترده‌ای دارد. از یک سو، خانوارها برای تأمین نیازهای ضروری خود - از هزینه‌های درمان و آموزش گرفته تا خرید کالاهای اساسی یا مدیریت شوک‌های درآمدی - با محدودیت دسترسی به منابع رسمی مواجه می‌شوند. از سوی دیگر، این خلأ باعث می‌شود بخشی از تقاضای مالی به سمت بازارهای غیررسمی، نهادهای اعتباری غیررسمی یا روش‌های تأمین مالی

پرهزینه و بعضاً غیربهینه سوق پیدا کند. او معتقد است که این جابه‌جایی نه‌تنها هزینه تأمین مالی را برای خانوارها افزایش می‌دهد، بلکه در بلندمدت به کاهش رفاه عمومی و تشدید فشار معیشتی نیز منجر می‌شود. زیرا خانوارهایی که در شرایط عادی می‌توانستند از تسهیلات بانکی کم‌هزینه و رسمی استفاده کنند، ناچار می‌شوند به منابعی با نرخ‌های بالاتر و شرایط سخت‌تر روی بیاورند. از نگاه گلوانی، این وضعیت نشان‌دهنده نوعی عدم توازن در نظام مالی است؛ توازنی که در آن، نقش خانوار به‌عنوان یکی از ارکان اصلی تقاضای اعتباری در اقتصاد کم‌رنگ شده و جای خود را به تمرکز بیش از حد بر تأمین مالی بنگاه‌ها داده است. به باور او، اصلاح این عدم توازن بدون توسعه ابزارهای اعتباری خرد و تقویت زیرساخت‌های اعتبارسنجی خانوارها امکان‌پذیر نخواهد بود.

بانکداری در اقتصاد ناپایدار؛ نقش بی‌ثباتی در تخصیص اعتبار

گلوانی یکی دیگر از عوامل مهم در شکل‌گیری رفتار محافظه‌کارانه بانک‌ها را «بی‌ثباتی اقتصاد کلان» می‌داند. به اعتقاد او، نوسانات شدید اقتصادی، تغییرات سیاستی و دخالت‌های موردی دولت باعث شده فضای اقتصادی برای بانک‌ها غیرقابل پیش‌بینی شود. در چنین شرایطی، بانک‌ها برای کاهش ریسک، به سمت دارایی‌های کم‌ریسک‌تر مانند املاک حرکت می‌کنند و از پذیرش دارایی‌های مالی جدید مانند سهام یا اوراق بهادار خودداری می‌کنند. این رفتار به گفته او باعث ایجاد یک چرخه معیوب می‌شود: کاهش پذیرش دارایی‌های مالی، کاهش عمق بازار سرمایه و در نهایت محدودتر شدن گزینه‌های تامین مالی برای بنگاه‌ها.

آیا بانکداری قرض‌الحسنه می‌تواند راه‌حل باشد؟

در بخش مهمی از این گفت‌وگو، گلوانی به نقش بانکداری قرض‌الحسنه و بانکداری خرد در کاهش نابرابری مالی می‌پردازد. او معتقد است توسعه بانکداری خرد می‌تواند یکی از ابزارهای موثر در بهبود عدالت مالی باشد، اما به شرطی که در قالب یک ساختار رقابتی و غیرانحصاری عمل کند.

به گفته او، تجربه کشورهای مختلف نشان داده است که بانک‌های محلی و کوچک می‌توانند نقش مهمی در تامین مالی خانوارها و کسب‌وکارهای کوچک داشته باشند؛ زیرا این بانک‌ها دسترسی نزدیک‌تری به اطلاعات محلی و غیررسمی دارند. در کشورهایی مانند آمریکا، بانک‌های محلی (Local Banks) و مؤسسات مالی کوچک، بخش قابل توجهی از وام‌های خرد و منطقه‌ای را تامین می‌کنند. این نهادها به دلیل ارتباط مستقیم با مشتریان، در ارزیابی اعتبار از اطلاعات نرم (Soft Information) استفاده می‌کنند؛ موضوعی که در بانک‌های بزرگ و متمرکز کمتر دیده می‌شود.

گلوانی تأکید می‌کند که توسعه بانکداری قرض‌الحسنه در ایران باید با اصلاح ساختار نظارتی و ایجاد رقابت واقعی در نظام بانکی همراه باشد. به گفته او، صرفاً گسترش نهادهای قرض‌الحسنه بدون اصلاح ساختار کلان بانکی، نمی‌تواند به عدالت مالی منجر شود. او همچنین به تجربه کشورهایی اشاره می‌کند که در آن‌ها بانکداری اجتماعی و خرد توانسته است نقش مهمی در کاهش فقر و افزایش اشتغال ایفا کند. در این کشورها، تمرکز بر تامین مالی کسب‌وکارهای کوچک و خانوارها باعث افزایش پویایی اقتصادی شده است.

اعتبار خرد و اشتغال‌زایی

یکی دیگر از محورهای مهم این گفت‌وگو، نقش اعتبار خرد در ایجاد اشتغال است. گلوانی معتقد است دسترسی آسان‌تر به وام‌های کوچک می‌تواند زمینه‌ساز رشد کسب‌وکارهای خرد و متوسط شود؛ کسب‌وکارهایی که در مجموع سهم قابل توجهی در اشتغال‌زایی دارند. به گفته او، در شرایطی که اقتصاد ایران با محدودیت‌های سرمایه‌گذاری بزرگ مواجه است، توسعه اعتبار خرد می‌تواند یکی از مسیرهای جایگزین برای افزایش اشتغال باشد. گلوانی مهم‌ترین ضعف سیاست‌های مالی ایران را نبود یک نگاه جامع به عدالت اعتباری می‌داند. به اعتقاد او، سیاست‌گذاری در نظام بانکی بیشتر بر مدیریت کوتاه‌مدت نقدینگی متمرکز بوده و کمتر به توزیع عادلانه منابع توجه شده است.

او تأکید می‌کند که بدون اصلاح نظام اعتبارسنجی، کاهش بنگاه‌داری بانک‌ها و توسعه بانکداری خرد، شکاف مالی در اقتصاد ایران همچنان باقی خواهد ماند.

آینده بانکداری اجتماعی در ایران

گلوانی در پایان چشم‌انداز بانکداری اجتماعی در ایران را «وابسته به اصلاحات ساختاری عمیق» می‌داند. او معتقد است اگرچه ابزارهایی مانند قرض‌الحسنه می‌توانند نقش مثبت داشته باشند، اما بدون اصلاحات نهادی در نظام بانکی، این ابزارها به‌تنهایی قادر به حل مسئله عدالت مالی نخواهند بود.

به گفته او، آینده نظام مالی ایران در گرو حرکت به سمت یک نظام رقابتی، شفاف و مبتنی بر داده است؛ نظامی که در آن دسترسی به اعتبار نه یک امتیاز، بلکه یک حق اقتصادی برای همه فعالان اقتصادی باشد.

گلوانی: عدالت مالی به معنای «دسترسی برابر افراد و بنگاه‌ها به منابع اعتباری متناسب با توان بازپرداخت و ظرفیت اقتصادی آن‌ها» است. در یک نظام مالی عادلانه، دسترسی به وام و اعتبار نباید صرفاً به دارایی‌های فیزیکی، ارتباطات نهادی یا اندازه بنگاه وابسته باشد. او توضیح می‌دهد که در اقتصادهای توسعه‌یافته، عدالت مالی از طریق توسعه بازارهای اعتباری رقابتی، بانک‌های محلی و نظام‌های اعتبارسنجی دقیق تحقق پیدا می‌کند؛ در حالی که در ایران این مفهوم هنوز به‌طور کامل نهادینه نشده است.

مشتری و بازار

- چرا آینده نظام مالی ایران از مسیر قرض‌الحسنه می‌گذرد؟
- از داده و هوش مصنوعی تا اعتبارسنجی هوشمند؛ آینده بانک‌ها در جهان و ایران
- بانک قرض‌الحسنه؛ بازوی کم‌هزینه حمایت مالی از اقشار کم‌درآمد
- چالش‌های تحقق عدالت مالی

بانک مهر ایران دسترسی میلیون‌ها ایرانی به تسهیلات قرض‌الحسنه را آسان‌تر کرده است

هم‌اکنون بین بسیاری از اقتصاددانان و صنعتگران این بحث متداول است که آیا می‌خواهیم به راه کشوری مانند ترکیه در زمینه خودرو برویم و یا راه کره را پیش بگیریم. ۲ کشوری که یکی با خودباوری مانند کره جنوبی، در سال گذشته میلادی در مکان پنجمین کشور بزرگ تولیدکننده خودروی جهان جای گرفت و با شرکتی مانند هیوندایی و کیا موفق به فتح بسیاری از بازارهای جهان از جمله آمریکای‌شمالی شد و یا کشوری مانند ترکیه که سالانه بیش از ۱ میلیون و ۱۰۰ هزار خودرو تولید می‌کند که در حدود نیمی از آن صادر می‌شود اما به واقع کدام یک الگوی مناسبی برای ایران است.

در سال‌هایی که هزینه‌های زندگی افزایش یافته و دسترسی خانوارها به منابع مالی بیش از گذشته اهمیت پیدا کرده است، بانک قرض‌الحسنه مهر ایران تلاش کرده با توسعه محصولات اعتباری متنوع، فرآیند دریافت تسهیلات را ساده‌تر، سریع‌تر و عادلانه‌تر کند. این بانک که امروز اصلی‌ترین متولی بانکداری خرد در کشور به شمار می‌رود، طی سال‌های اخیر با طراحی ابزارهای نوین مالی، توسعه بانکداری دیجیتال و کاهش بروکراسی‌های مرسوم بانکی، توانسته الگوی تازه‌ای از بانکداری اجتماعی و مردم‌محور را در نظام بانکی ایران ارائه کند.

وجه تمایز بانک مهر ایران تنها در پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه خلاصه نمی‌شود؛ بلکه این بانک با حرکت به سمت بانکداری هوشمند، اعتبارسنجی مشتریان، حذف بسیاری از فرآیندهای زمان‌بر و طراحی محصولات متناسب با نیاز گروه‌های مختلف جامعه، تلاش کرده مفهوم قرض‌الحسنه را با نیازهای امروز اقتصاد خانوار پیوند بزند.

تنوع محصولات پاسخ به نیازهای متفاوت مشتریان

یکی از مهم‌تریـــن ویژگی‌های بانک مهر ایران، طـــراحی محصولات متنوع اعتباری برای گروه‌های مختلف مشـــتریان اســـت. برخلاف گذشته که اغلب تسهیلات بانکی در قالب یک الگوی ثابت ارائه می‌شد، امروز محصولات این بانک متناسب با نوع نیاز، میزان ســـپرده‌گذاری، توان بازپرداخت و شرایط متقاضی طراحی شـــده‌اند. در میان این محصولات، دو طرح «نیلوفـــر» و «ارکیده»، با استقبال قابل توجه مشتریان مواجه شده‌اند؛ طرح‌هایی که هر کدام با سازوکار متفاوت، امکان بهره‌مندی از تسهیلات قرض‌الحسنه تا سقف ۵۰۰ میلیون تومان را فراهم می‌کنند.

نیلوفر، تبدیل گردش حساب به قدرت دریافت تسهیلات

طرح «نیلوفر» یکی از مهم‌ترین محصـــولات اعتباری جدید بانک مهر ایران است که بر پایه امتیاز حاصل از گردش حساب طراحی شده است. در این طرح، مشتری بدون نیاز به ســـپرده‌گذاری‌های طولانی‌مدت، تنها با ایجاد میانگین حساب می‌تواند از امتیاز دریافت تسهیلات برخوردار شود. مبنای این طرح، ایجاد ارتباط مستقیم میان رفتار مالی مشتری و ظرفیت دریافت وام است. هرچه مانده حساب و میانگین موجودی افزایش یابد، امکان استفاده از تسهیلات بیشتری نیز فراهم خواهد شد.

سقف تسهیلات در این طرح به ۵۰۰ میلیون تومان می‌رسد و مشتری می‌تواند با انتخاب دوره‌های بازپرداخت متنوع، اقساط خود را متناسب با شرایط مالی تنظیم کند. یکی دیگر از ویژگی‌های مهم این طرح، انعطاف در محاسبه معدل حساب است؛ به‌گونه‌ای که مشتریان می‌توانند بازه زمانی یک تا ۶۰ ماه را برای محاسبه امتیاز خود انتخاب کنند. کارمزد پایین، دوره بازپرداخت طولانی و فرآیند ساده

دریافت تسهیلات، موجب شـــده این طرح برای اقشار گوناگون جذابیت بالایی داشته باشد.

اعتبارسنجی، جایگزین وثایق سنگین

یکی از مهم‌ترین تغییرات نظام پرداخت تسهیلات در بانک مهر ایران، حرکت به سمت اعتبارسنجی مشتریان است. در بسیاری از بانک‌ها، دریافت وام همچنان وابسته به معرفی ضامن‌های متعدد یا ارائه وثایق سنگین است؛ اما بانک مهر ایران تلاش کرده با استفاده از رتبه اعتباری مشتریان، فرآیند پرداخت تسهیلات را تسهیل کند. در این مدل، مشتریان براساس ســـوابق بانکی، خوش‌حسابی و رفتار اعتباری در رتبه‌های مختلف قرار می‌گیرند و نوع ضمانت مورد نیاز نیز متناسب با همین رتبه تعیین می‌شود. این رویکرد علاوه بر کاهش زمان پرداخت تسهیلات، موجب شده بسیاری از مشـــتریانی که پیش‌تر امکان دریافت وام نداشتند، بتوانند با سهولت بیشتری از خدمات بانک بهره‌مند شوند.

ارکیده، مشارکت اجتماعی برای توسعه قرض‌الحسنه

طرح «ارکیده» یکی دیگر از محصولات نوآورانه بانک مهر ایران است که با رویکردی متفاوت طراحی شده است. در این طرح، مشتری مبلغ مشخصی را در صندوق اجتماعی بانک قرار می‌دهد و در مقابل، امکان معرفی فرد دیگری برای دریافت تسهیلات قرض‌الحسنه فراهم می‌شود. این مدل، علاوه بر توسعه فرهنگ مشارکت اجتماعی، منابع قرض‌الحســـنه را نیز به شکل مؤثرتری در اختیار متقاضیان قـــرار می‌دهد. در طرح ارکیده، افراد می‌توانند متناســـب با میزان آورده خود، امکان دریافت تسهیلات تا دو برابر مبلغ تودیعی را برای فرد معرفی‌شده فراهم کنند. همچنین کاهش زمان انتظار در قالب جشنواره رویش مهر، جذابیت این محصول را برای مشتریان افزایش داده است.

جشنواره رویش مهر، افزایش قدرت دریافت تسهیلات

بانک مهر ایران همزمان با توسعه محصولات اعتباری، از طریق اجرای جشنواره «رویش مهر» نیز تلاش کرده شرایط بهره‌مندی مشتریان از تسهیلات را تسهیل کند. در این جشنواره، ضرایب طرح‌های امتیازی افزایش یافته و مدت انتظار طرح‌های حمایتی برای دریافت تسهیلات کاهش پیدا کرده است. نتیجه این اقدام آن است که مشتریان با همان معدل گذشته، امکان دریافت تسهیلات بیشتری خواهند داشت یا در طرح‌های حمایتی ســـریع‌تر به مرحله دریافت تسهیلات می‌رسند.

پایان مراجعه‌های مکرر به شعب با بانکداری دیجیتال

تحول دیجیتال یکی از مهم‌ترین محورهای توسعه بانک مهر ایران در سال‌های اخیر بوده اســـت. امروز بخش بزرگی از خدمات بانک بـــدون نیاز به مراجعه حضوری و از طریق سامانه‌های غیرحضوری ارائه می‌شود.

افتتاح حساب، درخواست تســـهیلات، مشاهده معدل حساب، انتقال وجه، پیگیری درخواســـت‌ها و بسیاری از خدمات دیگر اکنون از طریق اپلیکیشن کیوبانک و پیشـــخوان مجازی قابل انجام اســـت. این تحـــول نه‌تنها موجب صرفه‌جویی در زمان مشـــتریان شـــده، بلکه هزینه‌های عملیاتی بانک را نیز کاهش داده است.

حمایت از اقتصاد خانواده

بخش قابل توجهی از تســـهیلات بانک مهـــر ایران به نیازهـــای روزمره خانوارها اختصاص دارد. تأمین هزینه‌هـــای درمان، آموزش، ازدواج، خرید کالا، تعمیر یا تجهیز منزل، راه‌اندازی کســـب‌وکارهای کوچک و بسیاری از نیازهای ضـــروری زندگی، از جمله حوزه‌هایی هســـتند که مشـــتریان می‌توانند از ظرفیت تسهیلات قرض‌الحسنه برای تأمین مالی آن‌ها استفاده کنند. پایین بودن کارمزد تســـهیلات باعث شـــده فشـــار مالی کمتری به خانوارها وارد شود و بازپرداخت اقساط نیز با سهولت بیشتری انجام گیرد.

نقش بانک در توسعه کسب‌وکارهای کوچک و اصناف

یکی دیگـــر از آثار مهـــم فعالیت بانک مهـــر ایران، حمایت از مشـــاغل خرد و کســـب‌وکارهای کوچک اســـت. این بانک در ســـال گذشته برای نخستین بار تســـهیلات مربوط به اصناف را ارائه کرد که سقف آن بیشتر از تسهیلات اشخاص حقیقی است. بسیاری از صاحبان مشاغل، فروشندگان، تولیدکنندگان کوچک و فعالان خدماتی از طریق تسهیلات قرض‌الحسنه توانسته‌اند سرمایه در گردش مورد نیاز خود را تأمین کنند. توسعه این نوع تأمین مالی، علاوه بر ایجاد اشتغال، به رونق فعالیت‌های اقتصادی در سطح محلی نیز کمک کرده است.

اعتماد عمومی مهم‌ترین سرمایه بانک

موفقیت بانک مهر ایران طی سال‌های اخیر تنها نتیجه توسعه محصولات مالی نبوده است؛ بلکه اعتماد عمومی، خوش‌حسابی مشتریان و گسترش فرهنگ قرض‌الحسنه نیز نقش مهمی در این مسیر ایفا کرده‌اند.

پرداخت بیشترین تعداد تسهیلات بین بانک‌های کشور، افزایش مستمر منابع قرض‌الحسنه، افزایش چشمگیر تعداد مشتریان و استقبال از خدمات دیجیتال، نشان می‌دهد این بانک توانســـته جایگاه خود را به‌عنوان یکی از موفق‌ترین بانک‌های تخصصی کشور تثبیت کند.

افق پیش‌رو

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران اکنون در مسیری حرکت می‌کند که محور اصلی آن، گســـترش عدالت مالی، توســـعه بانکداری هوشـــمند و تسهیل دسترسی مردم به منابع قرض‌الحسنه اســـت. طراحی محصولات متنوع، توســـعه خدمات دیجیتال، تکیه بر اعتبارســـنجی به‌جای وثایق سنگین، حمایت از خانواده‌ها و کســـب‌وکارهای کوچک و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، نشان می‌دهد این بانک تنها یک ارائه‌دهنده تسهیلات نیست، بلکه در حال شکل‌دهی به الگویی نوین از بانکداری اجتماعی در کشور است.

در شـــرایطی که نظام بانکی بیش از هر زمان دیگـــری نیازمند نوآوری، سرعت، شفافیت و پاسخ‌گویی به نیازهای واقعی جامعه است، تجربه بانک مهر ایران نشان می‌دهد بانکداری قرض‌الحسنه می‌تواند فراتر از یک خدمت مالی، به ابزاری مؤثر برای ارتقای رفاه عمومی، تقویت ســـرمایه اجتماعی و پشتیبانی از توسعه اقتصادی تبدیل شود؛ مسیری که با استمرار نوآوری و گسترش خدمات، چشم‌انداز روشـــنی را پیش روی این بانک و میلیون‌ها مشتری آن ترسیم می‌کند.

راهکارهایی برای تأمین مالی کسب‌وکارها؛

اصناف چگونه از بانک مهر ایران وام دریافت کنند؟

بانک مهر ایران در راستای حمایت از کسب‌وکارها و مشاغل طرح‌های نارون، توسکا و سرو را برای اصناف ارائه کرده است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی قرض‌الحسنه، بانک مهر ایران در راستای توسعه محصولات و خدمات اعتباری خود، بسته‌های ویژه‌ای را برای اصناف و مشاغل طراحی و ارائه کرده است. بر این اساس، صاحبان مشاغل و واحدهای صنفی دارای پروانه کسب می‌توانند از خدمات بانکی ویژه کسب‌وکارها از جمله پایانه فروش (POS)، پایانه فروش، تسهیلات سرمایه در گردش و سایر خدمات اعتباری بهره‌مند شوند جامعه هدف تسهیلات اصناف در بانک مهر ایران، در وهله نخست شامل اصناف، صاحبان مشاغل و کسبه‌ای است که شرایط دریافت تسهیلات را داشته و امکان ایجاد معدل حساب را دارند.

طرح نـارون؛ وام امتیـازی بانک مهر ایران برای اصناف

گردش حساب یکی از مهم‌ترین شاخص‌های فعالیت اقتصادی یک کسب‌وکار است؛ از همین رو بهره‌گیری از این ظرفیت می‌تواند نقش مهمی در تأمین مالی اصناف ایفا کند.

در همین راستا بانک مهر ایران طرح تسهیلاتی «نارون» را معرفی کرده که در این طرح، اصناف بر اساس معدل حساب خود می‌توانند تا سقف یک میلیارد تومان تسهیلات قرض‌الحسنه با شرایط زیر دریافت کنند:

- بازپرداخت تا ۶۰ ماه
- کارمزد صفر تا ۴ درصد

واحد صنفی می‌تواند کارکنان خود را نیز به بانک معرفی کند تا آن‌ها نیز از امتیاز تسهیلات قرض‌الحسنه تا ۵۰۰ میلیون تومان بهره‌مند شوند.

طرح توسکا؛ تسهیلات بر مبنای پرداخت حقوق کارکنان

در طرح توسکا، واحدهای صنفی می توانند صرفاً با پرداخت حقوق و مزایای کارکنان خود از طریق بانک مهر ایران، بر اساس مجموع واریزی ماهانه، درصدی از آن را تسهیلات دریافت کنند.

در این طرح سقف تسهیلات برای واحد صنفی یک میلیارد تومان و برای کارکنان ۵۰۰ میلیون تومان و کارمزد آن ۴ درصد بوده همچنین بازپرداخت ۲۴ ماهه خواهد بود.

طرح سرو حمایتی؛ راهکار تأمین مالی در کمترین زمان

تأمین مالی در برخی مقاطع می تواند به یکی از چالش های اساسی کسب‌وکارها تبدیل شود. بانک مهر ایران در راستای حمایت از اصناف و مشاغل و تسهیل فرآیند تأمین مالی، طرح حمایتی «سرو» را ارائه کرده است.

در طرح «سرو»، مشتری پس از تودیع مبلغی بین ۳۰۰ تا ۷۵۰ میلیون تومان و گذراندن دوره انتظار کوتاه‌مدت، می تواند تا سقف دو برابر مبلغ تودیعی وام دریافت کند. این طرح دارای دو مدل اجرایی است که میزان مشارکت مشتری، مدت زمان انتظار و مبلغ تسهیلات در هر یک متفاوت بوده و جزئیات آن در جدول زیر ارائه شده است.

گفتنی است بانک مهر ایران با هدف حمایت بیشتر از اصناف و مشاغل، در قالب جشنواره «رویش مهر» مدت زمان انتظار در طرح سرو را کاهش داده است.

طرح سرو تفاهم نامه؛ وام قرض‌الحسنه برای اتحادیه‌های صنفی

مدل دیگر طرح تسهیلاتی حمایتی بانک مهر ایران برای اصناف و مشاغل طرح سرو تفاهم‌نامه‌ای است؛ در این طرح اصناف، اتحادیه‌های صنفی و اتاق‌های اصناف پس از امضای تفاهم‌نامه با بانک می‌توانند تا سقف ۲ میلیارد تومان از بانک وام دریافت کنند.

پرداخت تسهیلات در طرح سرو تفاهم‌نامه‌ای تا ۲ برابر مبلغ صلح شده و سقف ۲ میلیارد تومان امکان‌پذیر است، اقساط این طرح ۱۲ تا ۲۴ ماه بوده و زمان انتظار ۲۰ تا ۴۰ روز است.

> تأمین مالی در برخی مقاطع می تواند به یکی از چالش‌های اساسی کسب‌وکارها تبدیل شود. بانک مهر ایران در راستای حمایت از اصناف و مشاغل و تسهیل فرآیند تأمین مالی، طرح حمایتی «سرو» را ارائه کرده است.
> در طرح «سرو»، مشتری پس از تودیع مبلغی بین ۳۰۰ تا ۷۵۰ میلیون تومان و گذراندن دوره انتظار کوتاه‌مدت، می تواند تا سقف دو برابر مبلغ تودیعی وام دریافت کند. این طرح دارای دو مدل اجرایی است که میزان مشارکت مشتری، مدت زمان انتظار و مبلغ تسهیلات در هر یک متفاوت بوده و جزئیات آن در جدول زیر ارائه شده است.

الف) جدول پرداخت وام با حمایت ۱۰۰ درصدی بانک

شرایط اختصاصی پرداخت	کلیه کسبه			کسبه دارای دسته چک یا پوز(IPG)			کسبه دارای دسته چک و پوز (IPG)همزمان		
سقف مبلغ تسهیلات قابل پرداخت (میلیون تومان)	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	۱۰۰۰	۱۱۰۰	۱۲۰۰	۱۳۰۰	۱۴۰۰	۱۵۰۰
سقف مبلغ صلح شده مشتری (میلیون تومان)	۳۰۰	۳۵۰	۴۰۰	۵۰۰	۵۵۰	۶۰۰	۶۵۰	۷۰۰	۷۵۰
مدت زمان انتظار (روز)	۲۰	۲۵	۳۰	۳۰	۴۰	۵۰	۵۰	۵۵	۶۰
مدت زمان انتظار در جشنواره رویش مهر(روز)	۱۰	۱۵	۲۰	۱۵	۲۰	۲۵	۳۰	۳۵	۴۵
مدت بازپرداخت (ماه)	۷	۸	۹	۱۲	۱۴	۱۶	۲۰	۲۲	۲۴

ب) جدول پرداخت وام با حمایت کمتر از ۱۰۰ درصدی بانک

شرایط اختصاصی پرداخت	کلیه کسبه			کسبه دارای دسته چک یا پوز(IPG)			کسبه دارای دسته چک و پوز (IPG)همزمان		
سقف مبلغ تسهیلات قابل پرداخت (میلیون تومان)	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	۱۰۰۰	۱۱۰۰	۱۲۰۰	۱۳۰۰	۱۴۰۰	۱۵۰۰
سقف مبلغ صلح شده مشتری (میلیون تومان)	۳۶۰	۴۲۰	۴۸۰	۵۵۰	۶۰۵	۶۶۰	۷۱۵	۷۷۰	۸۲۵
مدت زمان انتظار (روز)		۱۰		۱۵	۲۰	۲۵	۲۵	۳۰	۳۵
مدت زمان انتظار در جشنواره رویش مهر(روز)		۵		۵	۱۰	۱۵	۱۵	۲۰	۲۵
مدت بازپرداخت (ماه)	۷	۸	۹	۱۲	۱۴	۱۶	۲۰	۲۲	۲۴

نگـــرشی نـــو به مسئولیت اجتمـــاعی در بانک مهـــر ایـــران

در جهان امروز، مسـئولیت اجتماعی دیگر یک فعالیت جانبی برای سازمان‌ها محسوب نمی‌شود. شرکت‌ها و بانک‌های پیشـرو تلاش می‌کنند مسـئولیت اجتماعی را در متن راهبردهای خـود قرار دهنـد و نشـان دهند کـه موفقیت اقتصـادی، بدون خلـق ارزش برای جامعه، پایدار نخواهد بود. در صنعت بانکداری نیز این مفهوم طی سـال‌های اخیر دستخوش تحول شده اسـت؛ به‌گونه‌ای که بانک‌ها علاوه بر ایفای نقش سنتی خود در تجهیز و تخصیص منابـع، به بازیگرانی اثرگذار در توسـعه اجتماعی، کاهـش نابرابری و ارتقای کیفیت زندگی شهروندان تبدیل شده‌اند.

در کشـــور ما، بانک قرض‌الحسنه مهر ایران از جمله نهادهایی است که مســـئولیت اجتماعی را نه به عنوان مجموعه‌ای از اقدامات تبلیغاتی، بلکه به عنوان بخشی از هویت ســـازمانی خود تعریف کرده اســـت. تفاوت اصلی ایـــن بانک با بسیاری از مؤسسات مالی در همین نقطه نهفته اســـت؛ جایی که مأموریت اقتصادی بانک، خود به ابزاری برای تحقق اهـــداف اجتماعی تبدیل می‌شود.

قرض‌الحســـنه، برخلاف بسیاری از شیوه‌های متداول تأمین مالی، بر پایـــه اعتماد، همدلی و مشارکت اجتماعی شکل گرفته است. در چنین مدلی، منابـــع مالی مردم دوبـــاره به خود مردم بازمی‌گردد تا گره‌ای از مشـــکلات زندگی آنان باز کند. به همین دلیل، هر تسهیلاتی که بانک مهر ایران پرداخت می‌کند، تنها یک وام نیست؛ بلکه فرصتی برای ازدواج یـــک زوج جوان، آغاز کســـب‌وکار یک کارآفرین، درمـــان یک بیمار، ادامه تحصیل یک دانشجو یا نجات یک خانواده از فشارهای اقتصادی است.

این نـــگاه، مســـئولیت اجتمـــاعی را از قالب اقدامات مقطعی خارج کرده و آن را به قلب مدل کسب‌وکار بانک منتقل کرده است.

بانکداری با مردم معنا پیدا می‌کند

اگر بخواهیم مســـئولیت اجتماعی بانک مهر ایران را در یک جمله خلاصـــه کنیم، باید گفت این بانک تلاش کرده اســـت «بانکـــداری را به خدمت توسعه اجتماعی» درآورد.

آمار عملکـــرد بانک، تصویری روشـــن از این رویکرد ارائـــه می‌دهد. تنها در دو ماه نخســـت ســـال ۱۴۰۵ بیش از ۸۵۷ هزار فقره تسهیلات قرض‌الحسنه به ارزش بیش از ۸۷ هزار میلیارد تومان بـــه متقاضیـــان پرداخت کرده اســـت؛ رقمی که نشـــان می‌دهد منابع قرض‌الحســـنه بـــا ســـرعت و گســـتردگی در اختیار اقشـــار مختلف جامعـــه قـــرار گرفته اســـت. پیش از آن نیز بانک در ســـال ۱۴۰۴ بـــا پرداخت بیش از ۵ میلیـــون و ۳۳۰ هزار فقـــره وام، رکوردی بی‌ســـابقه در شـــبکه بانکی کشـــور بـــه ثبت رســـاند. اهمیـــت این اعـــداد تنهـــا در تعداد پرداخت‌ها نیســـت؛ بلکه در اثری است که این تســـهیلات بر زندگی مردم می‌گـــذارد. هزاران کسب‌وکار خرد با همین منابع شکل گرفته‌اند، بســـیاری از خانواده‌ها توانســـته‌اند هزینه‌های درمان یـــا ازدواج را تأمین کنند و شـــمار قابل توجهی از مشـــاغل کوچک با اتکا به تسهیلات قرض‌الحسنه جان گرفته‌اند.

در واقع، بانک مهر ایران به جـــای آنکه صرفاً به سودآوری مالی بیندیشد، سرمایه اجتماعی تولید می‌کند؛ سرمایه‌ای که آثار آن در کاهش آسیب‌های اجتماعی، افزایش اشـــتغال، تقویت امید و ارتقای عدالت اقتصادی قابل مشـــاهده است.

مسئولیت اجتماعی، فراتر از پرداخت وام

با وجود آنکه پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه مهم‌ترین نمود مسئولیت اجتماعی بانک محسوب می‌شود، اما فعالیت‌های بانک به همین بخش محدود نیست.

بانک مهر ایران طی سال‌های اخیر تلاش کرده است در حوزه‌های مختلف فرهنگی، درمانی، آموزشی، عمرانی و انسان‌دوستانه نیز حضوری فعال داشته باشد.

این اقدامات، تصویری از بانکی ارائه می‌دهد که مسئولیت خود را تنها در ارائه خدمات مالی خلاصه نمی‌کند.

یکی از مهم‌ترین عرصه‌های حضور بانک، توسعه زیرساخت‌های آموزشی در مناطق کمتر برخوردار است. مشارکت در احداث مدارس، تجهیز فضاهای آموزشی و همکاری با نهادهای مرتبط با آموزش، نشان می‌دهد که بانک سرمایه‌گذاری بر آموزش را سرمایه‌گذاری بر آینده کشور می‌داند.

احداث مدرسه ۱۲ کلاسه در یاسوج نمونه‌ای از همین رویکرد است؛ پروژه‌ای که تنها ساخت یک ساختمان آموزشی نیست، بلکه سرمایه‌گذاری بر نسل آینده، کاهش نابرابری آموزشی و ایجاد فرصت برابر برای دانش‌آموزان مناطق کمتر برخوردار محسوب می‌شود.

در شرایطی که کیفیت آموزش یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه پایدار به شمار می‌رود، چنین اقداماتی می‌تواند آثار بلندمدتی بر توسعه انسانی برجای بگذارد.

حضور در کنار جامعه، هنگام نیاز

یکی از ویژگی‌های مسئولیت اجتماعی واقعی، حضور در روزهای سخت جامعه است؛ زمانی که مردم بیش از هر زمان دیگری به حمایت نیاز دارند.

بانک مهر ایران در سال‌های گذشته بارها نشان داده که در بحران‌ها، حوادث طبیعی و شرایط خاص، تنها یک نهاد مالی نیست.

مشارکت در بازسازی مناطق آسیب‌دیده، حمایت از خانواده‌های خسارت‌دیده، همکاری با بنیاد مسکن، مشارکت کارکنان در پویش‌های مردمی و حضور فعال در اقدامات انسان‌دوستانه، بخشی از این رویکرد است. در چنین اقداماتی، تنها منابع مالی بانک اهمیت ندارد؛ بلکه فرهنگ سازمانی نیز نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا می‌کند.

مشارکت داوطلبانه کارکنان در فعالیت‌های خیرخواهانه نشان می‌دهد مسئولیت اجتماعی در بانک مهر ایران صرفاً یک برنامه مدیریتی نیست، بلکه به بخشی از فرهنگ سازمان تبدیل شده است. همین فرهنگ است که موجب می‌شود کارکنان بانک در کنار وظایف حرفه‌ای خود، نسبت به مسائل اجتماعی نیز احساس مسئولیت داشته باشند.

توسعه سرمایه اجتماعی از مسیر فرهنگ قرض‌الحسنه

در حـــال حاضر یـــکی از مهم‌ترین ســـرمایه‌های هر جامعه، سرمایه اجتماعی است؛ یعنی اعتماد، مشارکت و همکاری میان مردم. در همین راستا بانک مهر ایران را می‌توان یکی از معدود بانک‌هایی دانست که مأموریت اصلی آن مســـتقیماً با افزایش ســـرمایه اجتماعی گره خورده است.

زمانی کـــه میلیون‌هـــا نفر منابـــع خـــود را در قالب سپرده‌های قرض‌الحسنه در اختیار بانک قرار می‌دهند تا این منابع برای رفع مشکلات سایر شهروندان استفاده شـــود، در واقع چرخـــه‌ای از اعتماد اجتماعی شـــکل می‌گیرد. این چرخه، سرمایه‌ای است که ارزش آن گاه از سرمایه مالی نیز بیشتر است. به همین دلیل، هرچه بانک بتواند این اعتماد را حفظ کند، دامنه اثرگذاری اجتماعی آن نیز افزایش خواهد یافت.

توسعه متوازن، از مدرسه تا مسجد

مســـئولیت اجتماعی تنها به اقتصاد محدود نمی‌شود و در همین راســـتا بانک مهر ایران در سال‌های اخیر در حوزه حفظ و تقویت سرمایه‌های فرهنگی و مذهبی نیز نقش‌آفرینی کرده است. مشارکت در بازسازی مساجد، همکاری در اجرای پروژه‌هـــای عام‌المنفعه، حمایت از فعالیت‌های فرهنگی و مذهـــبی و حضور در پروژه‌های محلی، بخشی از این اقدامات به شمار می‌رود. بازسازی مسجد جامع یکی از روستاهای استان گلستان نمونه‌ای از همین نگاه اســـت. چنین پروژه‌هایی علاوه بر حفظ میراث فرهنگی و مذهبی، به تقویت انسجام اجتماعی و افزایش مشارکت محلی نیز کمک می‌کند.

عدالـت مالـی مهم‌تریـن مسـئولیت اجتماعی بانک

یکی از مهم‌ترین مفاهیم مطـــرح در بانکداری نوین، عدالت مالی است؛ یعنی همه افراد جامعه، بدون توجه به محل زندگی، میزان درآمد یا طبقه اجتماعی، امکان دسترسی به خدمات مالی را داشته باشند.

بانک مهر ایران طی سال‌های اخیر با توسعه خدمات غیرحضوری، گسترش بانکداری دیجیتال، افزایش تعداد شعب و تسهیل فرآیندهای پرداخت تسهیلات، گام‌های مهمی در این زمینه برداشـــته اســـت. امروز بسیاری از خدمات بانک بدون مراجعه حضوری انجام می‌شـــود و همین موضوع هزینه دریافت خدمات بانکی را برای مردم کاهش داده است.

برای ساکنان شهرهای کوچک و مناطق دورافتاده، این تحول تنها یک پیشرفت فناورانه نیست؛ بلکه گامی در جهت تحقق عدالت اجتماعی محسوب می‌شود.

مسئولیت اجتماعی؛ سرمایه‌گذاری برای آینده

در بسیاری از ســـازمان‌ها، مسئولیت اجتماعی هزینه تلقی می‌شود؛ اما تجربه بانک مهر ایران نشان می‌دهد این نگاه می‌تواند به فرصتی برای توســـعه پایدار تبدیل شود.

اعتماد عمومی، رضایت مشـــتریان، افزایش سرمایه اجتماعی، تقویت فرهنگ مشارکت و گسترش فرهنگ قرض‌الحســـنه، همگی دستاوردهایی هســـتند که در بلندمدت ارزش اقتصادی نیز خلق می‌کنند.

به همین دلیل، مسئولیت اجتماعی در بانک مهر ایران را باید نوعی سرمایه‌گذاری دانســـت؛ سرمایه‌گذاری بر انسان، بر اعتماد و بر آینده جامعه.

الگویی متفاوت در بانکداری ایران

آنچه امروز بانک قرض‌الحسنه مهر ایران را از بسیاری از بانک‌های کشور متمایز می‌کند، صرفاً تعداد شعب، حجم منابع یا میزان تسهیلات پرداختی نیست؛ بلکه فلسفه‌ای است که پشت این اعداد قرار دارد.

در این بانک، هر وام می‌تواند آغاز یک کسب‌وکار باشد؛ هر مدرســـه، فرصتی برای رشد نســـل آینده؛ هر پروژه عمرانی، گامی برای توســـعه مناطق کمتر برخوردار؛ و هر اقدام خیرخواهانه، تقویت‌کننـــده پیوند میان بانک و جامعه.

به همین دلیل، مســـئولیت اجتمـــاعی در بانک مهر ایران نه یک واحد ســـازمانی، نه یک گزارش ســـالانه و نه یک برنامه تبلیغاتی، بلکـــه بخشی از مأموریت اصلی بانک اســـت. در روزگاری که بانکداری در سراسر جهان به ســـمت خلق ارزش مشـــترک برای اقتصاد و جامعه حرکت می‌کند، بانک قرض‌الحسنه مهر ایران توانسته اســـت نمونه‌ای موفق از «بانکداری اجتمـــاعی» را به نمایش بگذارد؛ بانکی که ســـرمایه اصلی آن تنها منابع مالی نیســـت، بلکه اعتماد میلیون‌ها ایـــرانی، فرهنگ دیرینه قرض‌الحسنه و باور به این اصل است که توسعه واقعی، زمانی محقق می‌شود که منافع اقتصادی و منافع اجتماعی در کنار یکدیگر قرار گیرند.

این همان نگاهی اســـت که باعث شـــده مســـئولیت اجتماعی در بانک مهر ایران، نه یک شعار، بلکه بخشی از هویت سازمانی و موتور محرک توسعه آن باشد.

مسئولیت اجتماعی تنها به اقتصاد محدود نمی‌شود و در همین راستا بانک مهر ایران در سال‌های اخیر در حوزه حفظ و تقویت سرمایه‌های فرهنگی و مذهبی نیز نقش‌آفرینی کرده است. مشارکت در بازسازی مساجد، همکاری در اجرای پروژه‌های عام‌المنفعه، حمایت از فعالیت‌های فرهنگی و مذهبی و حضور در پروژه‌های محلی، بخشی از این اقدامات به شمار می‌رود. بازسازی مسجد جامع یکی از روستاهای استان گلستان نمونه‌ای از همین نگاه است. چنین پروژه‌هایی علاوه بر حفظ میراث فرهنگی و مذهبی، به تقویت انسجام اجتماعی و افزایش مشارکت محلی نیز کمک می‌کند.

آموزش و دانش مالی

- ✓ چرا آینده نظام مالی ایران از مسیر قرض‌الحسنه می‌گذرد؟
- ✓ از داده و هوش مصنوعی تا اعتبارسنجی هوشمند؛ آینده بانک‌ها در جهان و ایران
- ✓ بانک قرض‌الحسنه؛ بازوی کم‌هزینه حمایت مالی از اقشار کم‌درآمد
- ✓ چالش‌های تحقق عدالت مالی

عدالت مالی چیست و چرا به آن نیاز داریم؟

از دستـــرسی برابر
تا فـــرصت برابر در نظام مـــالی

در سال‌های اخیر، مفهوم «عدالت مالی» به یکی از مهم‌ترین موضوعات مورد توجه سیاست‌گذاران اقتصادی، نهادهای مالی و سازمان‌های توسعه‌ای در سراسر جهان تبدیل شده است. اگرچه نظام مالی در ظاهر برای همه افراد جامعه طراحی شده، اما در عمل بسیاری از شهروندان به دلایل مختلف از دسترسی مؤثر به خدمات مالی محروم می‌مانند. این محرومیت می‌تواند پیامدهای گسترده‌ای برای رفاه خانوارها، رشد کسب‌وکارهای کوچک، کاهش فقر و حتی انسجام اجتماعی داشته باشد.

در چنین شرایطی، عدالت مالی به‌عنوان یکی از اهداف مهم نظام‌های اقتصادی مطرح می‌شود؛ مفهومی که فراتر از ارائه صرف خدمات بانکی بوده و به دنبال ایجاد فرصت‌های عادلانه برای مشارکت همه افراد در فعالیت‌های اقتصادی است. عدالت مالی به ما یادآوری می‌کند که توسعه اقتصادی زمانی پایدار خواهد بود که همه اقشار جامعه بتوانند از امکانات مالی مناسب بهره‌مند شوند و هیچ فردی صرفاً به دلیل سطح درآمد، محل زندگی یا شرایط اجتماعی از دسترسی به خدمات مالی محروم نماند.

عدالت مالی به چه معناست؟

عدالت مالی به وضعیتی گفته می‌شود که در آن همه افراد جامعه، بدون تبعیض و فارغ از موقعیت اقتصادی، اجتماعی یا جغرافیایی خود، امکان دسترسی به خدمات مالی متناسب با نیازهایشان را داشته باشند. این خدمات می‌تواند شامل افتتاح حساب، دریافت تسهیلات، پس‌انداز، پرداخت‌های الکترونیکی، بیمه، مشاوره مالی و سایر ابزارهای مورد نیاز برای مشارکت در فعالیت‌های اقتصادی باشد. نکته مهم این است که عدالت مالی صرفاً به معنای وجود خدمات بانکی نیست. ممکن است یک بانک در همه شهرها شعبه داشته باشد، اما شرایط دریافت خدمات به گونه‌ای باشد که بخش قابل توجهی از جامعه عملاً نتوانند از آن استفاده کنند. در چنین وضعیتی، دسترسی فیزیکی وجود دارد اما عدالت مالی محقق نشده است.

عدالت مالی تلاش می‌کند موانعی را که باعث حذف یا محدود شدن برخی گروه‌ها از نظام مالی می‌شود شناسایی و برطرف کند. این موانع می‌تواند شامل درآمد پایین، نبود وثایق کافی، سطح پایین سواد مالی، فاصله جغرافیایی از مراکز خدماتی یا حتی نبود اعتماد به نهادهای مالی باشد. به بیان ساده، عدالت مالی یعنی افراد نه‌تنها امکان ورود به نظام مالی را داشته باشند، بلکه بتوانند از خدمات آن به شکلی مؤثر و متناسب با نیازهای واقعی خود بهره ببرند.

تفاوت عدالت مالی با برابری مالی

یکی از سوءبرداشت‌های رایج این است که عدالت مالی با برابری مالی یکسان تلقی می‌شود، در حالی که این دو مفهوم تفاوت‌های مهمی دارند.

برابری مالی به این معناست که همه افراد دقیقاً خدمات و امکانات مشابهی دریافت کنند. در این نگاه، تفاوتی میان افراد از نظر شرایط اقتصادی، نیازها یا توانایی‌هایشان در نظر گرفته نمی‌شود. اما عدالت مالی رویکرد متفاوتی دارد. عدالت مالی معتقد است افراد در شرایط یکسان قرار ندارند و بنابراین برای دستیابی به فرصت‌های برابر ممکن است به حمایت‌ها و ابزارهای متفاوتی نیاز داشته باشند.

برای مثال، یک کارآفرین جوان در منطقه‌ای محروم که فاقد دارایی قابل توجه است، شرایطی کاملاً متفاوت با یک فعال اقتصادی باسابقه در یک شهر بزرگ دارد. اگر هر دو نفر دقیقاً با شرایط یکسان ارزیابی شوند، احتمالاً فرد نخست هیچ‌گاه به منابع مالی مورد نیاز خود دسترسی پیدا نخواهد کرد. در حالی که عدالت مالی تلاش می‌کند با طراحی ابزارهای متناسب، فرصت مشارکت اقتصادی را برای هر دو فراهم سازد. به همین دلیل امروزه بسیاری از سیاست‌های توسعه مالی در جهان بر مفهوم «دسترسی فراگیر مالی» یا Financial Inclusion استوار شده‌اند؛ مفهومی که ارتباط نزدیکی با عدالت مالی دارد و هدف آن فراهم کردن دسترسی مؤثر همه اقشار جامعه به خدمات مالی است.

چرا برخی افراد به خدمات بانکی دسترسی کمتری دارند؟

با وجود پیشرفت‌های فناوری و گسترش خدمات بانکی، هنوز میلیون‌ها نفر در جهان از دسترسی مناسب به خدمات مالی محروم هستند. دلایل این موضوع متنوع و گاه پیچیده است.

نخستین عامل، محدودیت‌های اقتصادی است. بسیاری از افراد کم‌درآمد توانایی تأمین شرایط مورد نیاز برای دریافت تسهیلات یا استفاده از برخی خدمات مالی را ندارند. در بسیاری از نظام‌های بانکی، داشتن وثیقه، گردش مالی مناسب یا سابقه اعتباری قابل قبول از شروط اصلی دریافت خدمات است. این در حالی است که افراد کم‌برخوردار معمولاً از چنین امکاناتی برخوردار نیستند.

عامل دوم، محدودیت‌های جغرافیایی است. در مناطق روستایی یا کمتر توسعه‌یافته، دسترسی به شعب بانکی و خدمات مالی ممکن است محدودتر باشد. هرچند بانکداری دیجیتال بخشی از این مشکل را کاهش داده، اما همچنان شکاف‌هایی در دسترسی وجود دارد.

عامل سوم به سواد مالی مربوط می‌شود. بسیاری از افراد اطلاعات کافی درباره خدمات بانکی، مدیریت مالی، اعتبارسنجی یا شیوه استفاده از ابزارهای مالی ندارند. در نتیجه یا از این خدمات استفاده نمی‌کنند یا استفاده مؤثری از آنها ندارند.

عامل چهارم، بی‌اعتمادی به نظام مالی است. تجربه‌های ناموفق گذشته، پیچیدگی فرآیندها یا نبود شفافیت کافی می‌تواند برخی افراد را از ورود به شبکه رسمی مالی باز دارد.

مجموع این عوامل موجب می‌شود بخشی از جامعه از چرخه رسمی اقتصاد فاصله بگیرد و برای تأمین نیازهای مالی خود به روش‌های غیررسمی و بعضاً پرهزینه روی آورد؛ وضعیتی که می‌تواند فقر و نابرابری را تشدید کند

عدالت مالی و مبارزه با محرومیت اقتصادی

دسترسی به خدمات مالی مناسب تنها یک موضوع

مسئولیت اجتماعی تنها به اقتصاد محدود نمی‌شود و در همین راستا بانک مهر ایران در سال‌های اخیر در حوزه حفظ و تقویت سرمایه‌های فرهنگی و مذهبی نیز نقش‌آفرینی کرده است. مشارکت در بازسازی مساجد، همکاری در اجرای پروژه‌های عام‌المنفعه، حمایت از فعالیت‌های فرهنگی و مذهبی و حضور در پروژه‌های محلی، بخشی از این اقدامات به شمار می‌رود. بازسازی مسجد جامع یکی از روستاهای استان گلستان نمونه‌ای از همین نگاه است. چنین پروژه‌هایی علاوه بر حفظ میراث فرهنگی و مذهبی، به تقویت انسجام اجتماعی و افزایش مشارکت محلی نیز کمک می‌کند.

بانکی نیست؛ بلکه ارتباط مستقیمی با توسعه اقتصادی و عدالت اجتماعی دارد. زمانی که افراد بتوانند پس‌انداز کنند، تسهیلات دریافت کنند یا کسب‌وکار خود را توسعه دهند، فرصت‌های بیشتری برای بهبود وضعیت معیشتی خود خواهند داشت.

مطالعات مختلف نشان می‌دهد دسترسی فراگیر به خدمات مالی می‌تواند به کاهش فقر، افزایش اشتغال، رشد کارآفرینی و تقویت تاب‌آوری خانوارها در برابر شوک‌های اقتصادی کمک کند. به همین دلیل سازمان‌های بین‌المللی و دولت‌ها طی سال‌های اخیر برنامه‌های متعددی را برای گسترش شمول مالی و کاهش محرومیت مالی اجرا کرده‌اند.

در واقع، عدالت مالی یکی از ابزارهای تحقق عدالت اقتصادی است. هرچه افراد بیشتری بتوانند به منابع مالی رسمی دسترسی پیدا کنند، امکان مشارکت آنها در فعالیت‌های مولد اقتصادی افزایش می‌یابد و شکاف‌های اجتماعی کاهش پیدا می‌کند.

نقش بانک‌های قرض‌الحسنه در تحقق عدالت مالی

در میان نهادهای مالی، بانک‌های قرض‌الحسنه جایگاه ویژه‌ای در تحقق عدالت مالی دارند. فلسفه شکل‌گیری این بانک‌ها بر پایه کمک به رفع نیازهای واقعی مردم و تسهیل دسترسی اقشار مختلف جامعه به منابع مالی استوار است.

برخلاف برخی مدل‌های متعارف تأمین مالی که عمدتاً بر سودآوری سرمایه تمرکز دارند، بانک‌های قرض‌الحسنه تلاش می‌کنند منابع مالی را در خدمت رفع نیازهای ضروری خانوارها، حمایت از کسب‌وکارهای کوچک، توسعه اشتغال و ارتقای رفاه اجتماعی قرار دهند.

این بانک‌ها با تکیه بر فرهنگ مشارکت اجتماعی و تجهیز منابع خرد مردمی، امکان ارائه تسهیلاتی را فراهم می‌کنند که می‌تواند بسیاری از نیازهای مالی خانوارها را پاسخ دهد. در واقع، قرض‌الحسنه نوعی سازوکار مالی است که علاوه بر کارکرد اقتصادی، دارای آثار اجتماعی قابل توجهی نیز هست.

از منظر عدالت مالی، بانک‌های قرض‌الحسنه می‌توانند نقش مهمی در کاهش شکاف دسترسی به خدمات مالی ایفا کنند. زمانی که افراد کم‌درآمد یا گروه‌هایی که در نظام مالی متعارف کمتر مورد توجه قرار می‌گیرند بتوانند از خدمات بانکی بهره‌مند شوند، فرصت مشارکت اقتصادی آنها افزایش خواهد یافت.

همچنین این بانک‌ها می‌توانند با توسعه خدمات دیجیتال، تسهیل فرآیندهای دریافت تسهیلات، آموزش سواد مالی و گسترش پوشش خدمات خود در مناطق مختلف کشور، سهم مهمی در کاهش محرومیت مالی داشته باشند.

تجربه کشورهای مختلف در گسترش عدالت مالی

عدالت مالی موضوعی نیست که تنها در کشورهای در حال توسعه مورد توجه باشد. بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته نیز طی دهه‌های اخیر برنامه‌های گسترده‌ای برای افزایش دسترسی مردم به خدمات مالی اجرا کرده‌اند.

در هند، طرح‌های ملی برای افتتاح حساب بانکی برای میلیون‌ها نفر از اقشار کم‌درآمد اجرا شد که نقش مهمی در گسترش شمول مالی ایفا کرد. در این کشور تلاش شد افراد فاقد حساب بانکی به شبکه رسمی مالی متصل شوند تا بتوانند از خدمات پس‌انداز، پرداخت و تسهیلات بهره‌مند شوند.

در بنگلادش، توسعه نظام تأمین مالی خرد توانست دسترسی میلیون‌ها نفر از خانوارهای کم‌درآمد و کارآفرینان کوچک را به منابع مالی افزایش دهد. این تجربه نشان داد که طراحی ابزارهای مالی متناسب با نیاز اقشار کم‌برخوردار می‌تواند آثار قابل توجهی بر کاهش فقر داشته باشد.

در کشورهای آفریقایی نیز گسترش بانکداری تلفن همراه تحول بزرگی در دسترسی مالی ایجاد کرد. در مناطقی که زیرساخت‌های بانکی محدود بود، فناوری‌های دیجیتال امکان ارائه خدمات مالی به میلیون‌ها نفر را فراهم ساخت. در کشورهای اروپایی نیز حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر، توسعه آموزش مالی و تقویت دسترسی به خدمات بانکی به‌عنوان بخشی از سیاست‌های عدالت اجتماعی دنبال می‌شود.

اگرچه شرایط اقتصادی و ساختارهای مالی کشورها با یکدیگر متفاوت است، اما پیام مشترک همه این تجربه‌ها روشن است: توسعه پایدار بدون دسترسی عادلانه مردم به خدمات مالی امکان‌پذیر نیست. عدالت مالی مفهومی فراتر از ارائه خدمات بانکی به همه افراد است. این مفهوم بر ایجاد فرصت‌های عادلانه برای دسترسی مؤثر و متناسب به خدمات مالی تأکید دارد؛ فرصتی که می‌تواند زمینه‌ساز کاهش فقر، افزایش مشارکت اقتصادی و تقویت عدالت اجتماعی باشد.

در دنیای امروز، دسترسی به خدمات مالی به یکی از پیش‌نیازهای اصلی حضور در اقتصاد تبدیل شده است. افرادی که از این خدمات محروم می‌مانند، عملاً بخشی از فرصت‌های اقتصادی و اجتماعی خود را از دست می‌دهند. از این رو، گسترش عدالت مالی نه‌تنها یک هدف اقتصادی، بلکه یک ضرورت اجتماعی محسوب می‌شود.

در این میان، بانک‌های قرض‌الحسنه با ماهیت مردمی، رویکرد اجتماعی و تمرکز بر رفع نیازهای واقعی افراد، می‌توانند نقش مهمی در کاهش محرومیت مالی و تحقق عدالت اقتصادی ایفا کنند. هرچه دسترسی اقشار مختلف جامعه به خدمات مالی عادلانه‌تر و فراگیرتر شود، زمینه برای توسعه متوازن‌تر، کاهش نابرابری‌ها و افزایش رفاه عمومی نیز فراهم‌تر خواهد شد.

تقدیر نمایندگان مجلس از عملکرد بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در حوزه‌های خدمت‌رسانی و مسئولیت اجتماعی

نمایندگان مردم سمنان، مهدی‌شهر و سرخه و کرمانشاه در مجلس شورای اسلامی، با تقدیر از عملکرد بانک قرض‌الحسنه مهر ایران، بر نقش این بانک در تسهیل دسترسی مردم به تسهیلات قرض‌الحسنه، حمایت از اقشار مختلف جامعه و مشارکت در توسعه زیرساخت‌های آموزشی مناطق محروم تأکید کردند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی قرض‌الحسنه، عباس گلرو، نماینده مردم سمنان، مهدی‌شهر و سرخه در مجلس شورای اسلامی، با اشاره به جایگاه اجتماعی بانک قرض‌الحسنه مهر ایران و استقبال گسترده مردم از خدمات آن، عملکرد این بانک را در گره‌گشایی از مشکلات مردم و حمایت از اقشار مختلف جامعه شایسته تقدیر دانست.

وی با تأکید بر ضرورت تقویت منابع بانک در استان سمنان، هدایت حساب‌های حقوقی، گردش مالی شرکت‌های معتبر و منابع دستگاه‌های اجرایی و ادارات استان به سمت این بانک را زمینه‌ساز توسعه ظرفیت اعتباری و افزایش توان تسهیلات‌دهی آن عنوان کرد و از آمادگی برای گسترش همکاری‌ها در این زمینه خبر داد.

در همین راستا، حسین خزاعی، سرپرست مدیریت شعب بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در استان سمنان، توسعه همکاری‌های سازمانی و انعقاد تفاهم‌نامه با شرکت‌ها و دستگاه‌های اجرایی را از عوامل مؤثر در افزایش ظرفیت خدمت‌رسانی بانک دانست و بر تلاش این مجموعه برای تسهیل دسترسی مردم به تسهیلات قرض‌الحسنه و پاسخ‌گویی به نیازهای اساسی آنان تأکید کرد.

از سوی دیگر، فضل‌الله رنجبر، نماینده مردم کرمانشاه در مجلس شورای اسلامی، نیز با ارسال نامه‌ای به غلامرضا فتحعلی، مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران، از مشارکت این بانک در ساخت مدرسه راهنمایی روستای ده‌پهن قدردانی کرد.

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در چارچوب ایفای مسئولیت‌های اجتماعی خود، تاکنون در ساخت و تکمیل پنج مدرسه در مناطق محروم استان کرمانشاه مشارکت داشته است؛ اقدامی که در کنار ارائه خدمات مالی و تسهیلاتی، بیانگر توجه این بانک به توسعه زیرساخت‌های آموزشی و حمایت از جوامع کمتر برخوردار است.

مجموع این اقدامات نشان می‌دهد که نقش‌آفرینی بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در توسعه اجتماعی، صرفاً به ارائه خدمات بانکی محدود نیست و تقویت همکاری با دستگاه‌های اجرایی، تسهیل تأمین مالی نیازهای مردم و مشارکت در طرح‌های عام‌المنفعه می‌تواند زمینه‌ساز گسترش آثار اجتماعی قرض‌الحسنه و افزایش ظرفیت خدمت‌رسانی این بانک در مناطق مختلف کشور باشد.

عملکرد مطلوب بانک مهر ایران در سامانه فوریت های اداری فواد

بانک مهر ایران در نخستین سال اجرای سامانه فوریت‌های اداری(فواد ۱۲۸)، عملکردی مطلوب از خود ثبت کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی قرض‌الحسنه، گزارش عملکرد سال نخست دستگاه‌های اجرایی در سامانه فوریت‌های اداری (فواد ۱۲۸) منتشر شد.

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در نخستین سال اجرای سامانه فوریت‌های اداری (فواد ۱۲۸)، با ثبت عملکرد مطلوب، به عنوان یکی از دستگاه‌های منتخب در حسن پیگیری، تعامل مؤثر و اقدامات سازنده معرفی شد.

سامانه فواد با شماره ۱۲۸، بستری ملی برای ثبت و پیگیری فوری شکایات، مشکلات و نارضایتی‌های شهروندان و مشتریان در ارتباط با نحوه ارائه خدمات، رفتار کارکنان و کیفیت پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی است.

این سامانه از سال گذشته در کشور اجرایی شد و تاکنون بانک مهر ایران در چند گزارش توانسته عملکرد مثبت از خود برجای بگذارد.

شایان ذکر است بانک مهر ایران در اردیبهشت ماه سال جاری نیز مورد تقدیر رئیس مرکز ملی بازرسی سازمان اداری و استخدامی کشور در زمینه اجرای این سامانه قرار گرفته بود و این موفقیت، تداوم رویکرد پاسخگویی و شفافیت این بانک در برابر ذینفعان را نشان می‌دهد.

از اعتبارسنجی گروهی تا طرح یاقوت پلکانی

برگزیدگان «بازار ایده» نظام بانکی معرفی شدند

برترین پیشنهادهای ثبت‌شده در سامانه «بازار ایده» بانک معرفی شدند؛ پیشـــنهادهایی در حوزه استانداردسازی خدمات شعب، اعتبارسنجی سامانه ضمان و طراحی طرح یاقوت پلکانی که پس از بررسی در کمیته‌های تخصصی، به‌عنوان ایده‌های برگزیده انتخاب شده‌اند.

اسامی برگزیدگان پیشنهادهای ثبت‌شده در سامانه «بازار ایده» اعلام شد و تعدادی از طرح‌ها و پیشنهادهای کارکنان در حوزه‌های مختلف بانکی مورد توجه و تصویب کمیته‌های تخصصی قرار گرفت.

بر این اساس، حمید سرپرست از استان قزوین با پیشنهاد شماره ۱۳۲۸ با عنوان «استانداردسازی و یکسان‌سازی پیشواز تلفن مدیریت شعب استان‌ها» در جمع برگزیدگان قرار گرفته است. این پیشنهاد در کمیته بازاریابی و تبلیغات مورد بررسی قرار گرفته و به تصویب رسیده است.

همچنین محمدصادق منتخبی از استان تهران با پیشنهاد شماره ۱۲۲۸ با عنوان «اعتبارسنجی گروهی سامانه ضمان» از دیگر برگزیدگان این دوره است. این پیشنهاد نیز پس از بررسی، در کمیته بهبود فرآیندها مصوب شده است.

در بخش دیگری از برگزیدگان، حسین رحیمی و مجید فخرالدین از شعبه مستقل مرکزی (۳۰۰۱) با پیشنهاد شماره ۱۱۷۵ و با عنوان «طرح یاقوت پلکانی» معرفی شده‌اند.

ســـامانه «بازار ایده» با هـــدف جمع‌آوری، بـــررسی و بهره‌گیری از پیشنهادها و ایده‌های کارکنان در حوزه‌های مختلف فعالیت می‌کند و طرح‌های منتخب پس از بررسی تخصصی در کمیته‌های مربوطه، برای اجرا یا ادامه فرآیند بررسی در دستور کار قرار می‌گیرند.

• اسامی برگزیدگان در ســامانه «بازار ایده»، به شرح ذیل است:

آقای حمید سرپرست - استان قزوین

پیشنهاد شماره ۱۳۲۸ با عنوان استانداردسازی و یکسان سازی پیشواز تلفن مدیریت شعب استان‌ها مصوب شده در کمیته بازاریابی و تبلیغات

آقای محمدصادق منتخبی - استان تهران

پیشنهاد شـــماره ۱۲۲۸ با عنوان اعتبار ســـنجی گروهی سامانه ضمان مصوب شده در کمیته بهبود فرآیند

آقای حسین رحیمی و آقای مجید فخرالدین - شـــعبه مستقل مرکزی (۳۰۰۱)

پیشنهاد شماره ۱۱۷۵ با عنوان طرح یاقوت پلکانی

تقدیر رئیس کمیته امداد خمینی (ره) از بانک مهر ایران در ایجاد فرصت های اشتغال برای مددجویان

رئیس کمیته امداد امام خمینی(ره) در دیدار با مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران از عملکرد این بانک در ایجاد فرصت‌های اشتغال برای مددجویان تقدیر کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی قرض‌الحسنه، سید «مرتضی بختیاری» رئیس کمیته امداد امام خمینی (ره) در دیدار با دکتر «غلامرضا فتحعلی» مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران، از عملکرد این بانک در خدمت‌رسانی به مددجویان تقدیر کرد.

رئیس کمیته امداد امام خمینی(ره) در این دیدار گفت: همکاری بانک مهر ایران با کمیته امداد در سراسر کشور قابل تقدیر است.

وی با اشاره به توسعه خدمات بانکداری دیجیتال بانک مهر ایران اظهار داشت: اینکه ۷۰ تا ۸۰ درصد از جامعه هدف کمیته امداد، وام خود را از این بانک به صورت غیرحضوری دریافت می کنند، نشانه زیرساخت‌های قوی و آسان‌سازی فرآیند اعطای تسهیلات است که جای تشکر دارد.

بختیاری اضافه کرد: بانک مهر ایران به معنـــای واقعی کلمه یک بانک قرض‌الحسنه است و این افتخاری برای نظام بانکی کشور به شمار می‌رود

رئیس کمیته امداد امام خمینی (ره) با اشاره به رفتار مالی جامعه هدف این نهاد افزود: آمارها نشان می‌دهد مددجویان، علی‌رغم شرایط معیشتی دشوار، از خوش‌حساب‌ترین وام‌گیرندگان شبکه بانکی هستند.

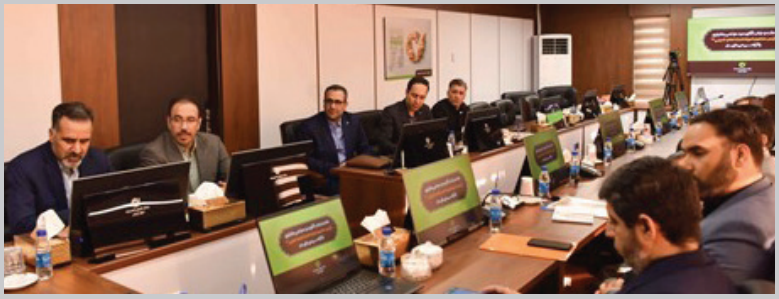
آمادگی بانک مهر ایران برای حمایت از طرح‌های اشتغالزایی کمیته امداد امام خمینی (ره)

در ادامه دکتـــر «غلامرضا فتحعـــلی» مدیرعامل بانک قرض‌الحســـنه مهر ایران گفت: بانک ســـال گذشـــته بیش از ۵ میلیـــون و ۳۳۷ هزار فقره تسهیلات قرض‌الحســـنه پرداخت کرد که از نظر تشکیل پرونده و اعتبارسنجی در این حجم، کار ویژه‌ای بود.

وی افـــزود: این بانک بنـــگاه‌داری نمی کند و همه منابـــع آن به صورت تسهیلات قرض‌الحسنه پرداخت می‌شود. از طرف دیگر اعتقاد راسخ بانک این است که مسئولیت اجتماعی را به نحو احسن ایفا کند.

فتحعلی با اشـــاره به اهمیت حفظ کرامت مددجویان گفت: بانک تلاش دارد شأن و کرامت جامعه هدف کمیته امداد را حفظ کند. در همین راستا خدمات غیرحضوری را توسعه داده اســـت تا دریافت تسهیلات آسان‌تر شود. مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران افزود: بانک آماده است با مدل‌های حمایتی در زمینه توانمندســـازی مددجویان و اشتغال‌زایی آن‌ها همکاری کند.

گفتنی اســـت، در پایان این دیدار، رئیس کمیته امداد امام خمینی (ره) با اهدای لوح تقدیر از دکتر «غلامرضا فتحعلی» مدیرعامل، «اسماعیل فرهادی مقدم» معاون بانکداری و «ایمان صمدی» مدیر امور بانکداری اجتماعی بانک قرض‌الحسنه مهر ایران تجلیل کرد.

پرداخت بیش از ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار فقره وام در نیمه نخست سال ۱۴۰۵؛

نقش‌آفرینی بانک مهر ایران در حمایت از اقتصاد خانوار به ارزش ۳۵۰ همت

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در پایان شهریورماه ۱۴۰۵ با ثبت پرداخت بیش از ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار فقره تسهیلات، رکوردی جدید در شبکه بانکی کشور به ثبت رساند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی قرض‌الحسنه، بانک مهر ایران در ۶ ماهه نخست سال ۱۴۰۵ موفق شد بیش از ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار فقره تسهیلات پرداخت کرد.

ارزش تسهیلات پرداخت شده بانک در نیمه نخست سال ۱۴۰۵ به حدود ۳۵۰هزار میلیارد تومان رسیده؛ عملکردی که جایگاه بانک مهر ایران را به عنوان متولی اصلی تأمین مالی خرد و قرض‌الحسنه در کشور نمایان می‌کند.

نکته قابل توجه آنکه بیش از ۹۳ درصد تسهیلات این بانک به‌صورت غیرحضوری و از طریق کیوبانک پرداخت شده که نشان‌دهنده توسعه

خدمات دیجیتال و تسهیل دسترسی مشتریان به تسهیلات است.

همچنین بانک مهر ایران در شهریورماه سال جاری با پرداخت بیش از ۶۱۶ هزار فقره تسهیلات، رکورد بیشترین تعداد وام پرداخت شده در یک ماه را در تاریخ فعالیت خود به ثبت رساند.

توسط بانک مهر ایران انجام شد:

حمایت از جوانی جمعیت و ازدواج جوانان با پرداخت ۴۹ هزار میلیارد ریال تسهیلات

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در نیمه نخست سال ۱۴۰۵، بیش از ۲۴ هزار فقره وام ازدواج و فرزندآوری به ارزش ۴۹ هزار میلیارد ریال به متقاضیان پرداخت کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی قرض‌الحسنه، بانک مهر ایران در ۶ ماهه نخست سال جاری به بیش از ۱۱ هزار نفر از متقاضیان وام ازدواج، تسهیلاتی به ارزش ۳۷ هزار میلیارد ریال پرداخت کرده است.

همچنین در این مدت، بیش از ۱۳ هزار و ۴۰۰ نفر از متقاضیان وام فرزندآوری موفق به دریافت تسهیلات شده‌اند که ارزش این تسهیلات از ۱۲ هزار میلیارد ریال فراتر می‌رود.

در مجموع، بانک مهر ایران از ابتدای سال ۱۴۰۵ تا پایان شهریورماه، بیش از ۲۴ هزار و ۴۰۰ فقره وام ازدواج و فرزندآوری به ارزش حدود ۴۹ هزار میلیارد ریال به متقاضیان پرداخت کرده است.

مشارکت بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در توسعه عدالت آموزشی با ساخت و تکمیل مدارس در مناطق کم‌برخوردار

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در چارچوب مسئولیت‌های اجتماعی خود، با مشارکت در احداث و تکمیل مدارس در استان‌های مختلف کشور، توسعه زیرساخت‌های آموزشی، محرومیت‌زدایی و فراهم‌سازی فرصت‌های برابر تحصیلی برای دانش‌آموزان مناطق کمتر برخوردار را دنبال می‌کند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی قرض‌الحسنه، طرح‌های آموزشی بانک با همکاری دستگاه‌های متولی آموزش و پرورش و نوسازی مدارس، استان‌های لرستان، کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری، اصفهان، گیلان و کرمانشاه را در بر می‌گیرد و شامل احداث مدارس روستایی و واحدهای آموزشی بزرگ‌تر در مناطق محروم است.

بر اساس تفاهم‌نامه‌های منعقدشده، در استان لرستان یک مدرسه سه‌کلاسه در منطقه محروم بخش پاپی و در شهر یاسوج، مرکز استان کهگیلویه و بویراحمد، یک مدرسه ۱۲ کلاسه احداث می‌شود.

در استان چهارمحال و بختیاری نیز بانک با اختصاص ۲۳ میلیارد تومان، در ساخت سه مدرسه شامل دو واحد سه‌کلاسه و یک واحد چهارکلاسه در روستاهای دالورا، چهارده و دهنو شهرستان فلارد مشارکت دارد. این طرح‌ها با هدف فراهم‌کردن فضاهای آموزشی استاندارد و ایمن برای دانش‌آموزان مناطق کوهستانی و صعب‌العبور اجرا می‌شوند.

در استان اصفهان، تکمیل یک مدرسه شش‌کلاسه با زیربنای ۷۱۱ مترمربع در روستای مبارک‌آباد زرین‌شهر با حمایت بانک دنبال می‌شود. این مدرسه به پاس مشارکت بانک، «مهر ایران» نام‌گذاری خواهد شد. همچنین در استان گیلان، احداث یک مدرسه ۱۲ کلاسه در محله کم‌برخوردار پاره‌بیجار رشت با همکاری سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان در دستور کار قرار دارد.

در کرمانشاه نیز بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با مشارکت ۱۰ میلیارد تومانی در ساخت یک مدرسه ۱۲ کلاسه در محله ده‌پهن حضور دارد. این مدرسه پنجمین واحد آموزشی است که بانک در استان کرمانشاه در احداث آن مشارکت می‌کند.

مسئولان استانی و مدیران آموزش و پرورش در این طرح‌ها، مشارکت بانک را اقدامی مؤثر در توسعه عدالت آموزشی، ارتقای کیفیت فضاهای تحصیلی و افزایش دسترسی دانش‌آموزان مناطق کم‌برخوردار به امکانات آموزشی استاندارد ارزیابی کرده‌اند.

مشارکت در ساخت و تکمیل این مدارس، بیانگر رویکرد بانک قرض‌الحسنه مهر ایران به مسئولیت اجتماعی به‌عنوان مکمل خدمات مالی و تسهیلاتی است؛ رویکردی که با تمرکز بر زیرساخت‌های آموزشی، به کاهش نابرابری در دسترسی به امکانات تحصیلی و ایجاد فرصت‌های بیشتر برای رشد و پیشرفت نسل آینده کمک می‌کند.

مدیرعامل بانک قرض الحسنه مهر ایران در همایش سراسری مدیران:

بودجه بانک براساس سیاست‌های برنامه جامع راهبردی و اقتصاد مقاومتی تدوین شده است

مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با بیان اینکه بودجه بانک بر اساس سیاست‌های برنامه جامع راهبردی و اقتصاد مقاومتی تدوین شده، خاطرنشان ساخت: حفظ و ارتقای سهم بازار، مدیریت و ترکیب بهینه منابع، توسعه کمی خطوط و محصولات کسب‌وکار و همچنین افزایش درآمدهای کارمزدی از برنامه‌های مهم بانک در سال ۱۴۰۵ است.

دکتر «غلامرضا فتحعلی» در همایش سراسری مدیران بانک که با شعار «خدمت ملی در سایه اقتصاد مقاومتی» در شهر اصفهان برگزار شد، با تقدیر از تلاش کارکنان بانک در دوران جنگ ۱۲ روزه و رمضان و تداوم خدمت‌رسانی به مشتریان اظهار داشت: سال گذشته رخدادهای گوناگونی در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و بین‌المللی اتفاق افتاد که پیامدهایی برای بخش‌های مختلف کشور به همراه داشت. وی افزود: افزایش ریسک برای کسب‌وکارها، تقویت ریسک‌های منطقه‌ای، افزایش مداخله سیاستی در بازارها و تغییر در برخی شاخص‌های مهم اقتصادی و مالی از مهم‌ترین پیامدهای این تحولات بود. وی با اشاره به اجرای برنامه جامع راهبردی بانک گفت: نخستین گام اجرای این برنامه که مسیر حرکت بانک تا سال ۱۴۰۶ را مشخص می‌کند، سال گذشته برداشته شد. مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران افزود: یکی دیگر از اقدامات مهم، مشارکت در تدوین دستورالعمل بانک‌های قرض‌الحسنه بود تا همه ابزارهایی که یک بانک برای فعالیت نیاز دارد فراهم شود، این دستورالعمل مکمل برنامه جامع راهبردی بانک محسوب می‌شود. فتحعلی با اشاره به اقدامات زیرساختی بانک گفت: به‌روزرسانی زیرساخت‌ها در راستای برنامه‌های بانک انجام شد و ساختار سازمانی نیز مورد بازنگری قرار گرفت. مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران اضافه کرد: سال گذشته هیأت عامل بانک به همه استان‌های کشور سفر کردند و امسال نیز برای پیگیری و رفع مصوبات استانی و با رویکرد کسب‌وکاری این سفرها ادامه خواهد یافت. وی درباره تحول در سامانه‌های بانکی گفت: مهاجرت سامانه بانکداری متمرکز به «بنکو» از اقدامات مهم سال گذشته بود. برای این موضوع بیش از ۱۵۰ فرآیند تدوین و مانورهای مختلفی برگزار شد و در نهایت مهاجرت انجام شد که بهبود قابل توجه در پایداری سیستم‌ها را به همراه داشت.

سرزمین هوشمند مهر تکمیل می‌شود

فتحعلی افزود: «سرزمین هوشمند مهر» در راستای توسعه خدمات دیجیتال بانک راه‌اندازی شده که سال گذشته با تشکیل هلدینگ فناوری بخشی از این برنامه‌ها عملیاتی و امسال این طرح تکمیل‌تر خواهد شد تا به توسعه خطوط کسب‌وکار و کاهش مراجعه به شعب کمک کند. مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با اشاره به ساختار کانال‌های ارائه خدمات بانک گفت: در بانک ۳ کانال اصلی شامل پیشخوان، بانکداری الکترونیک و بانکداری

دیجیتال وجود دارد که سال گذشته خطوط فعالیت آن‌ها از یکدیگر تفکیک شد. فتحعلی گفت: سال گذشته بیش از یک میلیون و ۸۶۱هزار افتتاح حساب در کیوبانک انجام شد و بخش قابل توجهی از پرداخت تسهیلات نیز از طریق همین اپلیکیشن صورت گرفت. وی افزود: طرح آمایش سرزمینی شعب نیز از سال گذشته آغاز شده تا دسترسی گروه‌های هدف به خدمات شعبه‌ای تسهیل شود و در این چارچوب توسعه شعب در تهران نیز در دستور کار قرار دارد.

• توسعه ابزارهای اعتباری بانک

مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با اشاره به توسعه ابزارهای اعتباری گفت: سامانه اعتبارسنجی «ضمان» توسعه یافت که اقدام مؤثری در حوزه ضمانت‌های بانکی محسوب می‌شود. وی ادامه داد: محصولات بانک دسته‌بندی و بر اساس ذائقه مشتریان طراحی شده تا قابلیت پیش‌بینی‌پذیری بیشتری داشته باشد. همچنین سامانه تعهدات بانک که رونمایی شد، مدیریت ورودی و خروجی منابع را ساماندهی می‌کند. فتحعلی با اشاره به اقدامات انجام‌شده برای کاهش مراجعه حضوری به شعب گفت: در سال گذشته اقدامات خوبی برای خلوت‌سازی شعب انجام شد و تلاش داریم مراجعات حضوری مشتریان را بیش از پیش کاهش دهیم.

افزایش سرمایه بانک به ۲۲ همت

وی افزود: افزایش سرمایه بانک در شرایط جنگی انجام شد و سرمایه بانک به ۲۲ همت رسید که ثبت آن در سال جاری انجام خواهد شد همچنین برنامه‌ریزی شده این رقم به ۳۲ همت افزایش یابد. مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران افزود: حدود ۹۰ درصد سرمایه بانک از محل عملیات بانک تأمین شده که عملکردی قابل توجه است. وی یکی از اقدامات مهم سال گذشته را توسعه آموزش کارکنان عنوان کرد و گفت: در راستای اجرای برنامه جامع راهبردی، آموزش‌های لازم برای کارکنان بانک برگزار شد تا همگام با راهبردهای بانک حرکت کنند. فتحعلی افزود: مجامع ارزیابی عملکرد در پایان هر ۶ ماه برگزار شد و در سال جاری نیز ادامه خواهد یافت. همچنین کانون ارزیابی

برای شایسته‌سالاری ایجاد شـــده تا نیروهای توانمند جذب شوند و مسیر توسعه فردی کارکنان نیز دنبال شـــود. مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران حضور در نمایشگاه‌های تخصصی اقتصادی را از دیگر اقدامات سال گذشته عنوان کرد و گفت: این حضور به توسعه حوزه کسب‌وکار بانک کمک می‌کند. فتحعلی با اشاره به فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی بانک گفت: مشارکت در مراسم اربعین و فعالیت در حوزه‌های آموزش، بهداشت و درمان از جمله اقدامات مهم بانک در این بخش بوده است. وی همچنین از افتتاح خزانه‌های استانی برای افزایش ســـرعت و امنیت پول‌رسانی به شعب خبر داد و گفت: در جریان جنگ ۱۲ روزه و جنگ رمضان نیز اقدامات پدافندی مناسبی انجام شد و بانک بدون هیچ مشکلی در سراسر کشور به خدمت‌رسانی ادامه داد. فتحعلی با اشاره به اقدامات برندینگ بانک افزود: ارتقای هویت بصری و برند بانک در سال گذشته انجام شد تا نام بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در میان خانواده‌ها و اقشار مختلف جامعه برجسته‌تر شود.

دریافت مجوز عملیات ارزی و صدور ضمانت‌نامه

مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران ادامه داد: سال گذشته مجوزهایی از جمله مجوز عملیات ارزی، ضمانت‌نامه و اوراق گام دریافت شد و پیش‌بینی می‌شود نوع دوم مجوز عملیات ارزی نیز امسال دریافت شود تا امکان ارائه کامل خدمات بانکی به مشتریان فراهم شود. وی درباره نظام پایش و نظارت راهبردی بانک گفت: برنامه‌های بانک در چارچوب مدل‌هایی مانند EPM، KPI، BSC و ETM پایش می‌شود و شاخص‌های مختلف عملکردی به‌طور مستمر مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

• رشد ۴۲ درصدی مبلغ تسهیلات پرداختی بانک

فتحعلی با اشاره به عملکرد بانک در سال گذشته و تداوم رکوردشکنی در پرداخت تسهیلات اظهار داشت: پرداخت تسهیلات از نظر مبلغ ۴۲ درصد رشد داشت و به بیش از ۵۰۶ همت رسید که در قالب بیش از ۵ میلیون و ۳۳۰ هزار فقره پرداخت شد. وی افزود: خوشبختانه بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در شاخص‌های بانک مرکزی نیز وضعیت مطلوبی دارد و در آینده با راه‌اندازی شـــعب ارزی می‌تواند در ســـطح بین‌المللی به‌عنوان یک بانک اسلامی نقش‌آفرینی کند.

• برنامه‌های مهم بانک برای سال ۱۴۰۵

وی با بیان اینکه بودجه بانک بر اســـاس سیاســـت‌های برنامه جامع راهبردی و اقتصاد مقاومتی تدوین شده، خاطرنشان ساخت: حفظ و ارتقای سهم بازار، مدیریت و ترکیب بهینه منابع، توســـعه کمی خطوط و محصولات کسب‌وکار و همچنین افزایش درآمدهای کارمزدی از برنامه‌های مهم بانک در سال ۱۴۰۵ است. فتحعلی افزود: در حوزه تخصیص منابع نیز برنامه‌ریزی‌هایی برای پوشش تعهدات ناشی از تسهیلات امتیازی حمایتی، توسعه اقتصاد دیجیتال، خدمات اقساطی، تسهیلات تکلیفی، نقدینگی پشـــتیبان در عملیات بین‌بانکی و همچنین ایجاد شرکت‌های زنجیره خدمات انجام شده اســـت. وی همچنین کاهش مطالبات غیرجاری را از اهداف مهم بانک دانست و اظهار داشت: با برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، بانک در سال جاری قصد دارد حدود ۸۰۰ همت تسهیلات در قالب حدود ۶ میلیون فقره پرداخت کند و پیش‌بینی می‌شود میانگین مبلغ تسهیلات نیز به حدود ۱۲۸ میلیون تومان افزایش یابد.

با هدف توسعه و ارتقای خدمات و محصولات

همایش سراسری مدیران بانک قرض‌الحسنه مهر ایران برگزار شد

همایش سراسری مدیران بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با حضور دکتر «غلامرضا فتحعلی» مدیرعامل بانک، اعضای هیأت‌مدیره، قائم‌مقام، معاونان مدیرعامل و رؤسای ادارات کل ستادی و مدیران استانی برگزار شد.

این همایش به مدت دو روز در شهر اصفهان و با شعار «خدمت ملی در ســـایه اقتصاد مقاومتی» برگزار شد. در بیانیه همایش که اهداف و چشم‌انداز برگزاری این رویداد را تشریح می‌کند آمده است اقتصاد مقاومتی تنها یک سیاست اقتصادی نیست، بلکه رویکردی راهبردی برای اداره کشور در شرایط پیچیده جهانی است؛ رویکردی که بر تقویت تولید، توسعه ظرفیت‌های داخلی، افزایش تاب‌آوری اقتصادی و استفاده هوشمندانه از فرصت‌ها تأکید دارد.

نظام بانکی کشـــور، به‌ویژه بانک قرض‌الحســـنه مهر ایران، در تحقق این رویکرد نقش مهمی بر عهـــده دارد. این بانک به‌عنوان بزرگ‌ترین بانک قرض‌الحســـنه کشـــور، مأموریتی فراتر از یک نهاد مالی صرف دارد. مأموریت ما تقویت تـــوان اقتصادی مردم، حمایت از کسب‌وکارهای کوچک و متوسط، توسعه عدالت مالی و گسترش دسترسی عادلانه به خدمات بانکی است. در این همایش، موضوعاتی از جمله گزارش عملکرد سال ۱۴۰۴ و برنامه‌های آتی بانک، چارچوب‌های عملیاتی هدایت راهبردی در بانک، تحلیل گزارش‌ها و شاخص‌های کلیدی عملکردی، برنامه و بودجه سال ۱۴۰۵ و اقدامات و برنامه‌های معاونت‌های مختلف بانک ارائه شد.

در جریان این همایش از نظام جامع اعتباری ۱۴۰۵، سامانه پوینت (پایش وضعیت یکپارچه نقدینگی و تعهدات)، سامانه چت آنلاین و باشگاه مشـــتریان (مهر کلاب) رونمایی شد. گفتنی است در این همایش، با اعلام نتایج جشنواره راهبردی، از مدیریت شعب استان‌ها و ادارات کل ستادی برتر در حوزه‌های عملکردی تقدیر شد و همچنین از پژوهشگران برتر بانک در سال ۱۴۰۴ نیز تجلیل به عمل آمد.

در ۳ ماهه نخست سال؛

بانک مهر ایران بیش از ۷۰ میلیارد تومان به برنامه‌های مسئولیت اجتماعی اختصاص داد

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در ۳ ماهه نخست سال ۱۴۰۵، بیش از ۷۰ میلیارد تومان به اجرای برنامه‌های مسئولیت اجتماعی در حوزه‌های آموزش، بهداشـــت و سلامت، اقدامات فرهنگی، امور مذهبی و ورزش اختصاص داد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی قرض‌الحسنه، کمک در ساخت، بازسازی و تجهیز مدارس و مراکز درمانی در مناطق محروم، توسعه ورزش و اجرای برنامه‌های فرهنگی، مذهبی و بهسازی مساجد از مهم‌ترین اقدامات بانک مهر ایران در حوزه مسئولیت اجتماعی بوده است.

این بانک با تکیه بر رویکرد توسعه‌محور خود، تلاش می‌کند در کنار ارائه خدمات بانکی، نقشی مؤثر در ارتقای کیفیت زندگی، حمایت از اقشـــار کمتر برخوردار و تقویت سرمایه اجتماعی ایفا کند.

تقدیر مسئولان استان ایلام از خدمات موکب کارکنان بانک مهر ایران به زائران اربعین

استاندار ایلام و نماینده ولی‌فقیه در استان، با تقدیر از خدمات موکب کارکنان بانک قرض‌الحســـنه مهر ایران در مرز مهران، این اقدام را جلـــوه‌ای از مســـئولیت‌پذیری اجتماعی، فرهنگ قرض‌الحسنه و ترویج همدلی در خدمت‌رسانی به زائران اربعین حسینی دانستند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی قرض‌الحســـنه، احمد کرمی، استاندار ایلام، و حجت‌الاسلام‌والمسلمین الله‌نور کریمی‌تبار، نماینده ولی‌فقیه در استان و امام جمعه ایلام، در جریان بازدید از موکب کارکنان بانک قرض‌الحســـنه مهر ایران در مرز مهران، از کیفیت خدمات، امکانات رفاهی و تلاش کارکنان این بانک برای خدمت‌رسانی به زائران اربعین حسینی قدردانی کردند.

احمد کرمی بـــا تمجید از اقدام بانک در برپـــایی این موکب، خدمات ارائه‌شده به زائران را شایسته تقدیر دانست و اظهار کرد: حضور بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در مرز مهران نشان‌دهنده توجه این مجموعه به مسئولیت‌های اجتماعی در کنار ارائه خدمات بانکی و بهره‌گیری از اعتماد مردم برای خدمت‌رسانی به جامعه است.

حجت‌الاسلام‌والمسلمین کریمی‌تبار نیز با قدردانی از تلاش کارکنان و خادمان موکب، امکانات و تجهیزات فراهم‌شـــده بـــرای پذیرایی و خدمت‌رســـانی به زائران را ارزشـــمند توصیف کرد و این اقدامات را جلوه‌ای از فرهنگ قرض‌الحسنه، همدلی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانست.

خدمت‌رسانی به زائران در مرز مهران، نمونه‌ای از حضور اجتماعی بانک قرض‌الحســـنه مهر ایران در کنار فعالیت‌های تخصصی بانکی است؛ رویکردی که با تکیه بر فرهنگ نوع‌دوســـتی و مشـــارکت جمعی، در راستای حمایت از مردم و پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه دنبال می‌شود

دکتر فتحعلی در مراسم روز ملی اصناف مطرح کرد:

بانک مهر ایران در مسیر تبدیل شدن به بانک عامل اصناف کشور

مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در آیین گرامیداشت روز ملی اصناف با حضور رئیس‌جمهور، گفت: این بانک علاوه بر خدمات بانکی، در حوزه پرداخت‌های ارزی، صدور ضمانت‌نامه، صدور کارت رفاهی متصل بـــه اوراق گام و همچنین فروش کالا در بازگاه کیومارت می‌تواند در کنار اصناف سراسر کشور باشد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی قرض‌الحسنه، با حضور دکتر «مسعود پزشکیان» رئیس‌جمهور، دکتر «سید محمد اتابک» وزیر صنعت، معدن و تجارت، دکتر «امین‌حسین رحیمی» وزیر دادگســـتری، رئیس اتاق اصناف ایران، رئیس اتاق بازرگانی، جمعی از نمایندگان مجلس و مدیران دولتی و دکتر «غلامرضا فتحعلی» مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران، آیین گرامیداشت روز ملی اصناف در سالن اجلاس سران برگزار شد.

مدیرعامل بانک قرض‌الحســـنه مهر ایران در این مراسم، با بیان اینکه بانک با خدمات خود در تلاش اســـت به بانک عامل اصناف کشور تبدیل شود، اظهار داشـــت: تدوین دســـتورالعمل تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی و همچنین دستورالعمل بانک‌های قرض‌الحسنه، ظرفیت‌های جدیدی برای ارائه خدمات بانکی و مالی به اصناف ایجاد کرده اســـت. وی با تأکید بر اینکه اصناف ستون فقرات اقتصاد کشور هستند، تصریح کرد: ۲۵ درصد آمار اشتغال کشور در این بخش است و به صورت غیرمستقیم ۳۰ میلیون نفر در این بخش فعالیت دارند

فتحعلی با اشاره به عملکرد بانک قرض‌الحسنه مهر ایران خاطرنشان ساخت: این بانک با ۵۴۰ شـــعبه و باجه، ۷۷۰ هزار میلیارد تومان منابع و بیش از ۲۲ میلیون مشتری در سراسر کشور دارد که این تعداد ظرفیت‌های مناسبی برای ارائه خدمات بانکی به اصناف فراهم می‌آورد.

مدیرعامل بانک قرض‌الحســـنه مهر ایران با بیان اینکه این بانک بنگاه‌داری نمی‌کند، اظهار داشت: همه مصارف بانک در حوزه پرداخت تسهیلات انجام می‌شـــود؛ بر همین اساس سال گذشـــته بیش از ۵ میلیون و ۳۳۰ هزار فقره تسهیلات به مشتریان پرداخت شد.

وی سرمایه اجتماعی بانک قرض‌الحســـنه مهر ایران را اقبال حاکمیت، علما و مردم عنوان کرد و گفت: پایین بودن نرخ تمام شـــده پول مهم‌ترین مزیت بانک است؛ در کنار این، بالا بودن کیفیت و سرعت خدمت‌رسانی با استفاده از فناوری‌های نوین از دیگر مزیت‌های نخســـتین بانک قرض‌الحسنه کشور است.

مدیرعامل بانک مهر ایران اضافه کرد: سال گذشته بیش از ۹۸ درصد افتتاح حســـاب‌ها و ۸۵ درصد پرداخت تســـهیلات به صورت غیرحضوری از طریق بســـترهای بانکداری دیجیتال صـــورت پذیرفت که این امر می‌تواند بســـتر مناسبی برای خدمت‌رسانی به اصناف کشور باشد.

فتحعلی با اشـــاره به خدمات ویژه بانک مهر ایران برای اصناف کشور گفت: در حال حاضر بیش از یک میلیون و ۳۰۰ هزار صنف، مشتری بانک هستند؛ همچنین یک میلیون دستگاه کارتخوان بانک در این حوزه فعال است.

وی افزود: بانک مهر ایران علاوه بر خدمات بانکی، در حوزه پرداخت‌های ارزی، صدور ضمانت‌نامه، صدور کارت رفاهی متصل به اوراق گام و همچنین فروش کالا و خدمت در بازارگاه کیومارت می‌تواند در کنار اصناف سراسر کشور باشد

مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با اشاره به تفاهم بانک با اتاق اصناف ایران نیز اظهار داشت: بانک در سراسر کشور تعامل و خدمت‌رسانی به اصناف را آغاز کرده است.

فتحعلی گفت: بانک برنامه دارد خدمات مبتنی بر خرید اعتباری (BNPL) را به اصناف کشور توسعه دهد؛ همچنین افزایش سقف وام اصناف از طریق بانک مرکزی در حال پیگیری است.

مشارکت بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در توسعه عدالت آموزشی با ساخت و تکمیل مدارس در مناطق کم‌برخوردار

بانک قرض‌الحســـنه مهر ایـــران در چارچوب مســـئولیت‌های اجتماعی خود، بـــا مشـــارکت در احداث و تکمیـــل مدارس در اســـتان‌های مختلف کشـــور، توسعه زیرســـاخت‌های آموزشی، محرومیت‌زدایی و فراهم‌ســـازی فرصت‌های برابر تحصیلی برای دانش‌آموزان مناطق کمتر برخوردار را دنبال می‌کند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رســـانی قرض‌الحسنه، طرح‌های آموزشی بانک با همکاری دســـتگاه‌های متولی آموزش و پرورش و نوسازی مدارس، اســـتان‌های لرســـتان، کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری، اصفهان، گیلان و کرمانشـــاه را در بر می‌گیرد و شـــامل احداث مدارس روستایی و واحدهای آموزشی بزرگ‌تر در مناطق محروم است.

بر اســـاس تفاهم‌نامه‌های منعقدشده، در اســـتان لرستان یک مدرسه سه‌کلاسه در منطقه محروم بخش پاپی و در شهر یاسوج، مرکز استان کهگیلویه و بویراحمد، یک مدرسه ۱۲ کلاسه احداث می‌شود.

در استان چهارمحال و بختیاری نیز بانک با اختصاص ۲۳ میلیارد تومان، در ساخت سه مدرسه شامل دو واحد سه‌کلاسه و یک واحد چهارکلاسه در روستاهای دالورا، چهارده و دهنو شهرستان فلارد مشارکت دارد. این طرح‌ها با هدف فراهم‌کردن فضاهای آموزشی اســـتاندارد و ایمن برای دانش‌آموزان مناطق کوهستانی و صعب‌العبور اجرا می‌شوند.

در اســـتان اصفهان، تکمیل یک مدرسه شش‌کلاســـه با زیربنای ۷۱۱ مترمربع در روستای مبارک‌آباد زرین‌شهر با حمایت بانک دنبال می‌شود. این مدرسه به پاس مشارکت بانک، «مهر ایران» نام‌گذاری خواهد شد.

همچنین در اســـتان گیلان، احداث یک مدرســـه ۱۲ کلاسه در محله کم‌برخوردار پاره‌بیجار رشت با همکاری سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان در دستور کار قرار دارد.

در کرمانشاه نیز بانک قرض‌الحســـنه مهر ایران با مشارکت ۱۰ میلیارد تومانی در ساخت یک مدرســـه ۱۲ کلاسه در محله ده‌پهن حضور دارد. این مدرسه پنجمین واحد آموزشی است که بانک در استان کرمانشاه در احداث آن مشارکت می‌کند.

مسئولان استانی و مدیران آموزش و پرورش در این طرح‌ها، مشارکت بانک را اقدامی مؤثر در توسعه عدالت آموزشی، ارتقای کیفیت فضاهای تحصیلی و افزایش دسترسی دانش‌آموزان مناطق کم‌برخوردار به امکانات آموزشی استاندارد ارزیابی کرده‌اند.

مشـــارکت در ســـاخت و تکمیل این مـــدارس، بیانگر رویکـــرد بانک قرض‌الحسنه مهر ایران به مسئولیت اجتماعی به‌عنوان مکمل خدمات مالی و تسهیلاتی است؛ رویکردی که با تمرکز بر زیرساخت‌های آموزشی، به کاهش نابرابری در دسترسی به امکانات تحصیلی و ایجاد فرصت‌های بیشتر برای رشد و پیشرفت نسل آینده کمک می‌کند.

تقدیر مسئولان استان ایلام از خدمات موکب کارکنان بانک مهر ایران به زائران اربعین

اســـتاندار ایلام و نماینده ولی‌فقیه در استان، با تقدیر از خدمات موکب کارکنان بانک قرض‌الحســـنه مهر ایـــران در مرز مهران، این اقـــدام را جلوه‌ای از مســـئولیت‌پذیری اجتمـــاعی، فرهنگ قرض‌الحســـنه و ترویج همدلی در خدمت‌رسانی به زائران اربعین حسینی دانستند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی قرض‌الحســـنه، احمد کرمی، استاندار ایلام، و حجت‌الاسلام‌والمسلمین الله‌نور کریمی‌تبار، نماینده ولی‌فقیه در استان و امام جمعه ایلام، در جریان بازدید از موکب کارکنان بانک قرض‌الحســـنه مهر ایران در مرز مهران، از کیفیـــت خدمات، امکانات رفاهی و تلاش کارکنان این بانک برای خدمت‌رسانی به زائران اربعین حسینی قدردانی کردند.

احمد کرمی با تمجیـــد از اقدام بانک در برپـــایی این موکب، خدمات ارائه‌شده به زائران را شایسته تقدیر دانست و اظهار کرد: حضور بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در مرز مهران نشان‌دهنده توجه این مجموعه به مسئولیت‌های اجتماعی در کنار ارائه خدمات بانکی و بهره‌گیری از اعتماد مردم برای خدمت‌رسانی به جامعه است.

حجت‌الاسلام‌والمسلمین کریمی‌تبار نیز با قدردانی از تلاش کارکنان و خادمان موکب، امکانات و تجهیزات فراهم‌شـــده بـــرای پذیرایی و خدمت‌رســـانی به زائران را ارزشـــمند توصیف کرد و این اقدامات را جلوه‌ای از فرهنگ قرض‌الحسنه، همدلی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانست.

خدمت‌رسانی به زائران در مرز مهران، نمونه‌ای از حضور اجتماعی بانک قرض‌الحســـنه مهر ایران در کنار فعالیت‌های تخصصی بانکی است؛ رویکردی که با تکیه بر فرهنگ نوع‌دوســـتی و مشـــارکت جمعی، در راستای حمایت از مردم و پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه دنبال می‌شود

چهارمین بازدید مدیرعامل بانک از شعب در ایام جنگ

کارکنان بانک مهر ایران پای کار خدمت به مردم

کارکنان بانک قرض‌الحسنه مهر ایران از نخستین روز کاری سال جاری، پرشورتر از سال‌های گذشته در سنگر خدمت‌رسانی به مردم حاضر شده‌اند.

دکتر «غلامرضا فتحعلی» مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران، در نخستین بازدید سال جاری، یکشـــنبه ۹ فروردین با حضور در شعب فعال بانک در غرب تهران، به بررسی روند ارائه خدمات به مشتریان پرداخت و با کارکنان و مشتریان بانک به گفت‌وگو کرد.

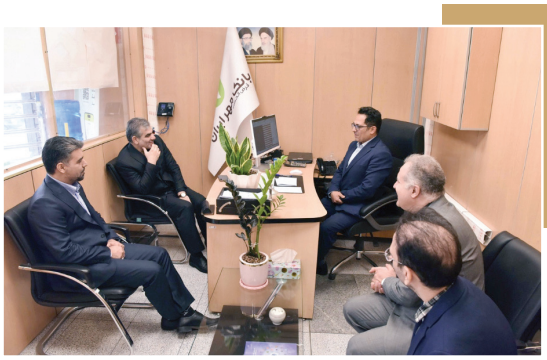
مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران، از شعب فاطمی، کارگر جنوبی، معیری و نازی‌آباد بازدید کرد. دکتر فتحعلی درباره شـــاخص‌های علمکردی با رؤسای شـــعب گفت‌وگو کرد و به ارائه راهکارهایی برای بهبود این شـــاخص‌ها در سال جاری پرداخت. وی همچنین ضمن گفت‌وگو با مشتریان و کارکنان این شعب، در جریان مسائل و دغدغه‌های آن‌ها قرار گرفت.

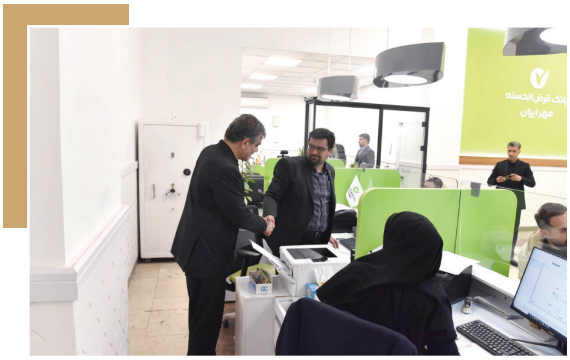
تصاویر چهارمین بازدید مدیرعامل بانک از شعب در ایام جنگ

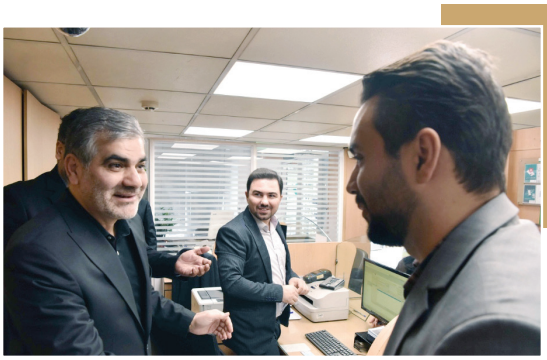

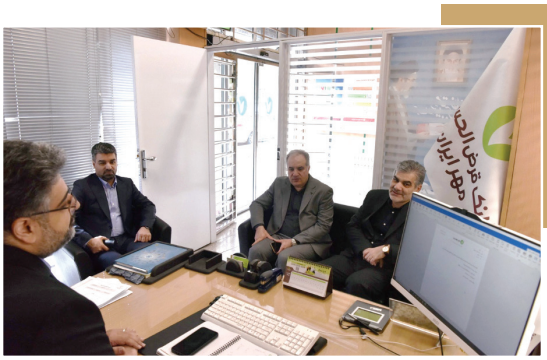

تصاویر افتتاح خانه بهداشت بانک مهر ایران در روستای قزلیجه استان مرکزی

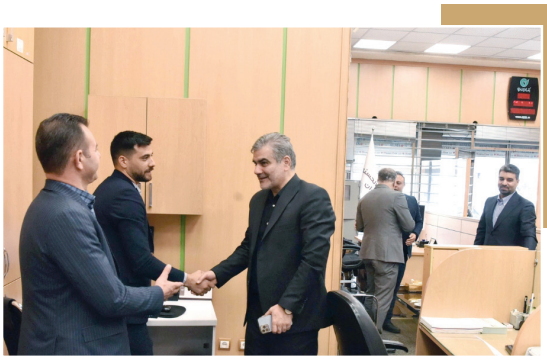

کیوکارت

کارتی به رنگ دلخواه تو

کیو بانک

دانلود کیوبانک
اسکن کنید.

qbank24.ir

بانک قرض‌الحسنه مهر ایران